

T.C.
SAKARYA VALİLİĞİ
GIDA TARIM ve HAYVANCILIK
MÜDÜRLÜĞÜ

2013
YILI

Faaliyet Raporu

İÇİNDEKİLER

SIRA	KONU	SAYFA
I	İçindekiler	2
II	Önsöz	4
III	Sunuş	5
IV	Sakarya'nın Tarihi ve Coğrafi Özellikler	6
V	İdari ve Sosyal Yapı	10
VI	İlçeler	11
A	İl Müdürlüğü Genel Bilgiler	19
B	Arazi Yapısı	22
C	Tarımın İl Ekonomisindeki Yeri	23
D	Tarımsal Üretim Değerleri	24
E	Tarımsal Veriler	25
F	Tarımsal İstatistikler	26
G	Tarımsal Teşvik ve Desteklemeler	28
1	Gıda Kontrol, Tescil Ve Denetim Hizmetleri	30
2	Bitkisel Üretim, Bitki Sağlığı ve Karantina Çalışmaları	35
3	İl Özel İdaresi Yatırımları	54
4	Tarımsal Yapılar Ve Arazi Değerlendirme Çalışmaları	55
5	Hayvansal Üretim Ve Su Ürünleri Çalışmaları	56
6	Kırsal Kalkınma Ve Örgütlenme Çalışmaları	66
7	Eğitimi Ve Yayım Çalışmaları	76
H	Değişim ve Dönüşüm	79
I	Hedefler ve Sonuç	80

SAKARYA İL GIDA TARIM ve HAYVANCILIK MÜDÜRLÜĞÜ

2013 YILI FAALİYET RAPORU

SAKARYA - 2014

ÖNSÖZ

İstanbul ve Ankara'yı birbirine bağlayan kara ve demiryolu bağlantıları üzerinde yer alan ilimiz, sanayi tesislerinin kurulmaya başlanması ve gelişmesi ile önemli bir konuma gelmiştir. Çok sayıda üretim tesisine ev sahipliği yapan ilimizin 16 ilçesi bulunmaktadır. İlin nüfusu 902.267 kişidir. Sakarya çok farklı bölgelerden göç almış ve gelenlerin yerli halkla kaynaşması sonucu zengin bir kültürel tablo ortaya çıkmıştır. Bu sebeple ilimiz tam bir kültür mozaïği haline dönüşmüştür. Sakarya, tarım ürünleri, zengin ve köklü ticaret kültürü, hızla gelişen sanayisi, doğal güzellikleri, su kaynakları, tarım ve sanayinin birlikteliği ile Türkiye'de "yaşanabilir kentler" sıralamasında ön sıralarda yer almaktadır.

İlimizdeki tarım alanları altmış bine yakın aile tarafından kullanılmaktadır. Tarım işletmelerinin çoğunluğunun karlı üretim yapılamayan küçük ve parçalı işletmeler olması sebebiyle birim alandan daha yüksek gelir sağlayan, modern sebzeçilik, seracılık ve hayvancılığın yaygınlaştırılması ve verimliliğin artırılması önem arz etmektedir.

İlimizde tarıma elverişli araziler ile tarım dışı araziler iç içe bulunmakta olup buda tarım ile sanayinin birlikte gelişmesine imkan sağlamaktadır. Mevcut su kaynaklarının verimli kullanılabilmesi, başta tarım arazileri olmak üzere doğal kaynakları koruyarak tarım ile sanayinin birlikte geliştirilmesini destekleyen projelerin hızla uygulanıp sonuçlarının alınması ilimiz tarımını daha da ileriye taşıyacaktır.

Bu düşünceler ışığında; ilimiz tarım ve hayvancılığının geliştirilmesine katkılarından dolayı başta İl Müdürü Mehmet ERDEMİR olmak üzere kurum çalışanlarına teşekkür ederim.

Mustafa BÜYÜK
Sakarya Valisi

SUNUŞ

İlimiz nüfusunun yaklaşık yarısının istihdam ve gelir kaynağı olan tarım, son yıllarda hızla gelişen sanayi sektörü ve turizm sektörü ile birlikte ana sektörlerin başında gelmektedir. Sakarya İli iklim ve toprak özellikleri itibari ile tarımsal üretime uygun bir yapıya sahip bulunmakta, büyük yerleşim birimlerine yakın coğrafi konumunun getirdiği ulaşım imkânları ile ürünlerini rahat pazarlayabilmektedir.

Subtropik meyveler hariç tüm ürünlerin yetiştirilebildiği İlimizde toplam alanın yaklaşık %51'ini kaplayan 245.356 hektar tarım alanı bulunmaktadır. Birim alandan daha yüksek gelir sağlayan modern tarım teknolojilerinin yaygınlaştırılması ile verimliliğin artırılması gerekmektedir. Bu amaçla; hayvan ıslahı, yem bitkileri üretiminin artırılması, hayvan bakım besleme ve yetiştirme şartlarının iyileştirilmesi, mera ıslahı, arıcılık, meyvecilik ve süs bitkileri yetiştiriciliğinin geliştirilmesi gibi projeler öne çıkmaktadır.

Üretimden pazarlamaya kadar karşılaşılan sorunların çözümünde sivil toplum örgütlerinin rolü anlaşılmış, üreticilerimiz arasında da hızla yaygınlaşan örgütlenme bilinci; Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerinin yanı sıra yapılan teşvik ve destekler ile arıcılık, hayvancılık, tavukçuluk, süs bitkileri dallarında üretici birliklerinin kurulması sonucunu getirmiştir.

İlin tarımsal ekonomisinde fındık ve mısır önemli bir yere sahiptir. Alternatif ürünlerin üretim desenine dahil edilebilmesi, sözleşmeli üretim modelinin ilimizde uygulamaya geçmesi ve yaygınlaşması, stratejilere dayalı projelerin uygulamaya aktarılması, tarımsal faaliyetlerde verimliliğin sağlanması ve kaynakların uygun kullanımı açısından önem arz etmektedir.

Bu itibarla başta hayvancılık olmak üzere uygulanan tarımsal desteklemeler faydalı olmuş, tarımsal ürünlere katma değer kazandırmak için hakim ekiliş ve üretimi yapılan ürünlere yönelik işleme, değerlendirme ve pazarlama ile birlikte istihdam sağlayacak tarıma dayalı sanayinin geliştirilmesi yönünde projeler teşvik edilerek uygulamaya konulmuştur.

Bu raporda; İlin tarımsal yapısı ile İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nün 2013 yılı faaliyetleri özetlenmiştir. İlimizin tarım sahasında daha ileriye götürülmesi için var olan araştırma-yayım-çiftçi işbirliğinin daha da geliştirileceği inancıyla bu çalışmalarda emeği geçen tüm personele teşekkür eder, üreticilerimize bol kazanç dilerim.

Mehmet ERDEMİR
İl Müdürü

SAKARYANIN TARİHİ

İklimi, verimli toprakları, ormanları, akarsuları, gölleri ve önemli göç yolları üzerinde bulunması dolayısıyla eski çağlardan beri önemli bir yerleşim merkezi olan Sakarya'nın ilk yazılı tarihi M.Ö. XII. yüzyıla kadar uzanmaktadır. İlk yerleşik kavmi Frigler olan bölgede daha sonra sırasıyla; Bithynialılar, Kimmerler, Lidyalılar, Persler, Romalılar ve Bizanslılar hakimiyet kurmuşlardır. Selçukluların Anadolu'ya girmesinden sonra toprak kaygısına düşen Bizanslılar, iki devlet arasında hudut olan Sakarya Nehri boyunca çok sayıda hudut muhafaza kaleleri kurmuşlardır. Halen harabe halinde olan bu kalelerden en önemlileri; Seyifler, Harmantepe, Adliye, Kurtköy, Çobankale, Paşalar ve Mekece kaleleridir. 1071 Malazgirt zaferiyle Anadolu'nun Türklere açılmasından sonra, Selçuklu Sultanı Alparslan'ın komutanlarından Artuk Bey'in İzmit yakınlarında Bizanslıları bozguna uğratmasıyla bölge, Selçukluların idaresine girmiştir. Selçukluların zayıflamasıyla kısa bir süre İlhanlıların elinde kalan bölge, 1291'de Osmangazi'ye bağlı boy beylerinden Konur Alp tarafından fethedilerek Osmanlıların hakimiyetine geçmiştir. 1313-1337 yılları arasında da Osmaneli, Mekece, Pamukova, Geyve, Mudanya, Akyazı, Mudurnu, Düzce, Sapanca, Kandıra, Bursa, İzmit, Gemlik ve İzmit'in fethiyle birlikte bölge, tümüyle Osmanlı idaresine geçmiştir. 1563'te köy, 1646'da Bolu'ya bağlı bir nahiye olan Adapazarı'nın 1658'de tekrar köy, 1692'de kaza, 1701'de Sapanca'ya bağlı bir köy, 1742'de nahiye ve 1837'de İzmit Sancağı'na bağlı bir kaza haline getirildiği tarihi kayıtlardan anlaşılmaktadır. 1852'de Kocaeli Mutasarrıflığına bağlanan Adapazarı, 22 Haziran 1954 tarihinde 6419 sayılı kanunla il olmuş ve "Sakarya" adını almıştır.

GENEL BİLGİLER

YÜZÖLÇÜMÜ	481.700 Hektar
İLÇE SAYISI	16 Adet
TOPLAM NÜFUS	902.267 Kişi
KENTSEL NÜFUS SAYISI	680.637 Kişi
KIRSAL NÜFUS SAYISI	221.630 Kişi

COĞRAFİ ÖZELLİKLER

GENEL BİLGİLER

RAKIM	31 Metre
İKLİM	Marmara ve Batı Karadeniz
AKARSULAR	Sakarya Nehri, Melen, Mudurnu dereleri
GÖLLER	Sapanca, Taşkısığı, Poyrazlar, Acarlar, Akgöl
DAĞLAR	Samanlı Dağı, Keremali Dağı
OVALAR	Akova, Pamukova, Şeyhler Ovası
YER ALTI SULARI	Kuzuluk, Şerefiye, Kristal, Kardelen, Reşadiye

Koordinatlar: 40°47'N 30°27'E Adapazarı, Sakarya Nehri ve Sapanca gölünden çıkan Çark Suyu arasında kalan yarımada biçimindeki kara parçası üzerinde kurulmuştur. Doğudan Düzce ili,

güneydoğudan Bolu ili, güneyden Bilecik ili, batıdan Kocaeli ili ve kuzeyden ise Karadeniz ile çevrilidir. Sakarya ilinin 16 ilçesi bulunmaktadır. Bunlar; Adapazarı, Akyazı, Arifiye, Erenler, Ferizli, Geyve, Hendek, Karapürçek, Karasu, Kaynarca, Kocaali, Pamukova, Sapanca, Serdivan, Söğütlü ve Taraklı'dır.

ULAŞIM

Sakarya tüm önemli kara ve demiryollarının kavşak noktasında bulunmaktadır. Ulusal ve uluslararası taşımacılıkta önemli yeri olan ve ili doğu-yönünde boydan boya geçen D-100 (E-5) karayolu ile TEM Otoyolu ile Bilecik istikametindeki D-25 karayolu ilin ana ulaşım eksenidir. Edirne'den başlayan Kınalı-İstanbul-Sakarya-Ankara otoyolu uluslararası bir öneme sahiptir. İl sınırları içinde 65 km.'lik demiryolunda 7 istasyon bulunmaktadır. İstanbul'u Ankara ve diğer Anadolu illerine bağlayan demiryolu, Sakarya ilinden geçmektedir.

Haydarpaşa'dan itibaren, İzmit'in 10 km. doğusuna kadar D-100 karayolunun hemen yanında ona paralel olarak uzanmakta, Derbent mevkiinde D-100'den ayrılıp, Sapanca Gölü'nün güney kıyısını izleyerek Arifiye istasyonuna varmaktadır. Arifiye istasyonundan itibaren, ana hattan ayrılarak 8,4 km.'lik bir mesafe ile Adapazarı Garı'nda son bulmaktadır. Arifiye'den güneye yönelen ana demiryolu ise Arifiye-Eskişehir karayolunu takip ederek Ankara'ya ulaşmaktadır.

Adapazarı'nın demiryolu ile İstanbul'a uzaklığı 141 km., Ankara'ya uzaklığı ise 436 km.dir. Adapazarı'na havayolu ile ulaşım tercih edildiğinde en yakın havaalanı İstanbul Kurtköy Sabiha Gökçen Havaalanı 110 km. ve İstanbul Yeşilköy Atatürk Havaalanı 170 km. uzaklıktadır.

İKLİM

Karadeniz kıyılarında kuzeye özgü karakter kazanan Karadeniz iklimi ile Marmara havzasına kadar uzanan Akdeniz ikliminin etkili olduğu il, iklimlerin geçiş alanıdır. Güney ve batıda Akdeniz ikliminin özellikleri görülmekle beraber, yaz kuraklığının sürekli olmaması, bazı yıllarda yağışların çok azalması ve genel olarak ortalama ve mutlak sıcaklık farklarının az oluşu bölgenin Akdeniz ve Karadeniz iklim bölgeleri arasında bir geçiş alanı olmasının göstergeleridir. Ayrıca Marmara iklimi özelliklerini taşıyan Sakarya ili; yağışlı, rutubetli bir havaya ve ılıman bir iklime sahiptir. Kışlar bol yağışlı ve ılık, yazlar sıcak geçer. Yıllık ortalama sıcaklık 14,4 C°, ölçülen en düşük sıcaklık -14,5 C°, en yüksek sıcaklık 41,8 C°'dir. Yıllık ortalama nem oranı % 73,9, yıllık yağış ortalaması 846 mm.'dir.

DOĞA

% 33,6'sı dağlar, % 44,3'ü platolar ve 22,1 ovalardan meydana gelen Sakarya vilayetinin bitki örtüsü oldukça zengindir.

OVALAR

Marmara Bölgesinin en büyük ovalardan biri olan Akova (Adapazarı Ovası), Aşağı Sakarya Vadisinde, Sapanca gölü ile Adapazarı'nın doğusunda Keremali dağı eteklerine kadar uzanır. Aşağı Sakarya Vadisindeki bir diğer verimli ova ise, yine Sakarya Nehrinin oluşturduğu alüvyonlardan meydana gelen Pamukova'dır. Akova'nın kuzeyinde bulunan Söğütlü Ovası ve Kaynarca ilçesinin güneyinde ve batısında yer alan Şeyhler Ovası da ildeki bir diğer verimli ovalardır.

AKARSULAR

Sportif faaliyetlerin yapılabildiği Melen ve Mudurnu dereleri ile taşımacılık için kullanılmaya hazır Sakarya Nehri ve diğer akarsuların doğal güzellikleri Sakarya ilini tabiat açısından daha da zenginleşmektedir.

GÖLLER

Sapanca, Taşkısığı, Poyrazlar, Acarlar, Büyük Akgöl, Küçük Akgöl ve Küçük Boğaz gölleri, Sakarya'nın eşsiz doğal güzellikleri arasında yer alır. Bu göller ve diğer doğal güzellikler ili adeta bir yeryüzü cennetine dönüştürmektedir.

DAĞLAR

Sakarya ilindeki dağlar, Bolu'nun güneyindeki Köroğlu Dağlarının batı uzantısı olan Samanlı Dağları tek düzenli sıradağ dizisidir. Samanlı dağları Hendek, Akyazı ve Sapanca gölünün güneyindeki bütün alanları kapsamaktadır. Batı yönünde devam eden sıradağ dizisi İzmit'e ve Yalova'ya kadar uzanır. Bu alandaki sıradağlar fazla yüksek değildirler. İl sınırlarında yer alan dağlarda yüksek doruklara pek rastlanmamaktadır. Sakarya'nı en yüksek noktası Sakarya ovasının doğu ucunda, yani Hendek'in güneyinde yer alan Samanlı Sıradağlarından 1.543 m. yükseklikteki Keremali Dağı'dır. En yüksek ikinci noktası ise yine Sakarya ovasının güneyinde yer alan Samanlı Sıradağlarından 1.467 m. yükseklikteki Karadağ'dır. Diğer doruk noktaları 1.526 m. ile Anbarkaya Tepesi (Akyazı), 1.413 m. ile Sivriçalı Tepesi (Akyazı), 1.387 m. ile Dikmen Tepe (Hendek), 1.311 m. ile Karaağaç Tepesi (Pamukova) ve 990 m. ile Fındıktepe (Kocaali)'dir.

YAYLALAR

İlimiz, coğrafi konum itibariyle İstanbul gibi büyük bir metropole olan yakınlığının kendisine sağladığı avantaj ile kolay ulaşılabilen ve kentsel nüfusun günlük yaşamın stresinden uzaklaşarak dinlendiği 22 yaylaya sahiptir. Günü birlik turlar ya da özel araçlarla yapılabilen yolculukların sonucunda ulaşılan halen el değmemiş yaylalar gözde mekânlardır.

DENİZ

60 km. Karadeniz'e kıyısı olan ilin kuzeyde Kaynarca, Karasu ve Kocaeli ilçeleri sınırları boyunca eşsiz kumsalı ve şifalı kumu bulunmaktadır. Deniz turizmi açısından cazip mekânlara sahip olan Sakarya geleceğin gözdesi olmaya adaydır.

YER ALTI SULARI

Sakarya ili kaynak ve maden suları açısından oldukça zengin bir yapıya sahiptir. Bunların en önemlileri Akyazı, Sapanca ve Geyve ilçelerinde bulunmaktadır. Kuzuluk, Şerefiye, Kristal, Kardelen, Reşadiye, Mahmudiye, Memnuniye ve Çamdağı kaynak suları bunların başlıcalarıdır.

İDARİ VE SOSYAL YAPI

İstanbul ve İzmit'ten sonra fabrikaların Sakarya tarafına kayması ile önem kazanmıştır. Önemli üretim tesislerine (Toyota, GoodYear, Reysaş, Otoyol, Otokar), yeni kurulan mobilyacılar sitesi ASEM ile Türkiye'nin en büyük üçüncü mobilyacılar sitesine ev sahipliği yapmaktadır. Sakarya ilinin 16 ilçesi bulunmaktadır. Bunlar; Adapazarı, Akyazı, Arifiye, Erenler, Ferizli, Geyve,

Hendek, Karapürçek, Karasu, Kaynarca, Kocaeli, Pamukova, Sapanca, Serdivan, Söğütlü ve Taraklı'dır. Bu ilçelerin tamamının Büyükşehir Belediyesi sınırları içine alınmasıyla bütün köyler(*) mahalleye dönüşmüştür.

Tarihi İpek yolu üzerinde bulunan Sakarya, ülkenin en önemli iki merkezi, İstanbul ve Ankara'yı birbirine bağlayan kara ve demiryolu bağlantıları üzerinde yer aldığından önemli bir kavşak noktasıdır. Sakarya doğal güzellikleri, su kaynakları, çok çeşitli tarım ürünleri, zengin ve köklü ticaret kültürü, hızla gelişen sanayisi, üniversitesi ve Büyükşehir Belediyesiyle Türkiye'de "yaşanabilir kentler" sıralamasında üst sıralarda yer almaktadır.

ADAPAZARI İLÇESİ

Adapazarı ilçesinin kuzeyinde Kaynarca ve Söğütlü ilçeleri, kuzeybatısında Kocaeli-Kandıra ilçesi, batısında Kocaeli, güneybatısında Serdivan ve Arifiye ilçeleri, güneyinde ve güneydoğusunda Erenler ilçesi, doğusunda Akyazı ve Hendek ilçeleri yer almaktadır. Günümüzden birkaç yüzyıl önce bir pazar köyü alanı olan Adapazarı; 1573 yılında "Ada" isimli bir köy, 1646 yılında nahiye, 1658 yılında Akyazı'ya bağlı bir köy 1692 yılında kadılık, 1742 yılında nahiye, 1837 yılında kasabadır. Sakarya yöresi Osmanlı Devleti'nin Klasik Dönemi'nde ve 1831 Osmanlı Nüfus Sayımı'nda Cezayir-i Bahr-ı Sefid Eyaleti'ne bağlı Kocaeli Livası içinde yer alır. 1846 Devlet Salnamesi Kocaeli Livası'nın bu dönemdeki Kastamonu Eyaleti'ne bağlıdır. 1867 Vilayet Nizamnamesi'nde ise Adapazarı'nın ve bağlı olduğu Kocaeli Sancağı'nın Hüdavendigâr Vilayeti'ne bağlandığı görülmektedir. 1877 Devlet Salnamesi ise Adapazarı İzmit Mutasarrıflığı'na bağlıdır.. 1892 Devlet Salnamesinde Adapazarı Kocaeli Sancağı'na bağlıdır. 1899 Devlet Salnamesi'ne göre yine Adapazarı nahiyesi, Kocaeli bağımsız sancağına bağlıdır. Adapazarı 22.06.1954 tarihli Kanunla Kocaeli ilinden ayrılarak bağımsız il statüsü kazanan Sakarya ilinin merkez ilçesi

olmuştur. 6 Mart 2008 tarihinde Adapazarı Merkez İlçesi; Adapazarı, Arifiye, Erenler ve Serdivan ilçeleri olarak yeniden yapılandırıldı.

AKYAZI İLÇESİ

Marmara Bölgesinin Doğu Marmara alt bölgesinde, Sakarya İli sınırları içerisinde ve İl merkezinin güneydoğu kesiminde yer almaktadır. Doğuda Hendek ve Mudurnu İlçeleri, batıda Erenler ve Karapürçek ilçeleri, kuzeybatıda Adapazarı ilçesi, güneyde Bolu-Göynük İlçesi, güneybatıda Taraklı ilçesiyle çevrilidir. İlçenin denizden yüksekliği 43 m. ve yüzölçümü 617 km²'dir. 2007 yılı sayımına göre toplam nüfusu 83.225 kişi olup, 45.496'sı (% 54,7'si) köylerde, 37.729'u (% 45,3'ü) ilçe merkezinde yaşamaktadır. Akyazı adını üzerinde kurulu bulunduğu Akova'dan almaktadır. "Yazı"nın diğer anlamı da "ova"dır. Yani Akova diğer ifade biçimiyle "Akyazı" anlamına gelmektedir.

1303 tarihinde Osmanlı Devleti'in kurucusu Osman bey'in komutanlarında Konuralp tarafından Osmanlı topraklarına katılmıştır. 1944 yılında İlçe olan Akyazı önce Kocaeli iline, 1954 yılında da Sakarya'nın İl olması ile Sakarya'ya bağlanmıştır. İlçeye bağlı olarak 22 mahalle, 4 belde (Altındere, Dokurcun, Kuzuluk ve Küçücek) ve 42 köy (*) vardır.

ARİFİYE İLÇESİ

Arifiye, Adapazarı şehir merkezine yaklaşık 8 km uzaklıkta olup asfalt bir yolla Dört yol mevkiine ve buradan da Adapazarı'na bağlanmaktadır. Ayrıca D-100 Devlet Karayolu, TEM Anadolu Otoyolu ve Bilecik-Eskişehir yolu kullanılarak da diğer şehirlere ulaşılmaktadır. Arifiye

ilçesinin kuzeyinde Adapazarı ilçesi, kuzeybatısında Serdivan ilçesi, batısında Sapanca ilçesi, güneyinde Geyve ilçesi, doğusunda Erenler ilçesi yer almaktadır.

6 Mart 2008 tarihinde kabul edilen 5747 sayılı “Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”un, 26824 sayılı ve 22 Mart 2008 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmesi ile birlikte Arifiye “İlçe” olur. İlçe nüfusu 38.293 kişi olup, bunun 4.834’ü (% 12,6’sı) köylerde, 33.459’u (% 87,4’ü) ilçe merkezinde yaşamaktadır. İlçeye bağlı 15 mahalle ile 5 köy (*) bulunmaktadır.

ERENLER İLÇESİ

Erenler’e, D-100 Devlet Karayolu, TEM Anadolu Otoyolu ve Bilecik-Eskişehir yolu kullanılarak ulaşılmaktadır. Erenler ilçesinin kuzeyinde Adapazarı ilçesi, batısında Arifiye ilçesi, güneyinde Geyve ilçesi, doğusunda Akyazı ilçesi, güneydoğusunda Karapürçek ilçesi yer almaktadır. 6 Mart 2008 tarihinde kabul edilen 5747 sayılı “Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”un, 26824 sayılı ve 22 Mart 2008 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmesi ile birlikte Erenler “İlçe” olur. Erenler ilçe nüfusu 70.753 kişi olup, bunun 6.360’ı (% 9,0’u) köylerde, 64.393’ü (% 91,0’i) ilçe merkezinde yaşamaktadır. İlçeye bağlı 25 mahalle ile 6 köy(*) bulunmaktadır.

FERİZLİ İLÇESİ

İlçe coğrafi konum olarak Adapazarı’nın kuzeyinde yer almaktadır. İlçenin kuzeyinde ve doğusunda Karasu ilçesi, güneyinde Söğütli ilçesi, güneydoğusunda Hendek ilçesi, batısında Kaynarca ilçesi yer almaktadır. Sakarya Nehri havzasına yakın olan ilçe, özellikle merkezinin büyük kısmı genellikle sert ve kayalık bir zemin üstüne yerleşiktir. İlçe genelinin tamamı orta

yükseklikte tepelerle kaplıdır. 2007 yılı sayımına göre toplam nüfusu 23.491 kişi olup, 10.758'i (% 45,8'i) köylerde, 12.733'ü (% 54,2) ilçe merkezinde yaşamaktadır. Ferizli, 20 Mayıs 1990 tarihinde ilçe statüsüne kavuşmuştur. İlçeye bağlı 5 mahalle,2 belediye ve 16 köy(*) bulunmaktadır.

GEYVE İLÇESİ

İlçe coğrafi konum olarak ilin güneyinde yer almaktadır. İlçenin doğusunda Taraklı ilçesi, kuzeydoğusunda Karapürçek ilçesi, batısında Pamukova ilçesi, kuzeyinde Arifiye ve Erenler İlçeleri, kuzeybatısında Sapanca ilçesi ve güneyinde ise Bilecik-Osmaneli ve Bilecik-Gölpazarı ilçeleri yer almaktadır.

Geyve adının Bithynia kralının annesi “Gekve Hatun”dan geldiği rivayet edilmektedir. Türklerce “Geyve” olarak söylenegelmiştir. 2007 yılı sayımına göre ilçenin toplam nüfusu 45.923 kişi olup, 26.121'i (% 56,7'si) köylerde, 19.802'si (% 43,1'i) ilçe merkezinde yaşamaktadır. İlçeye bağlı 63 köy(*), 1 bucak ve 1 kasaba (Alifuatpaşa beldesi) ve ilçe merkezi olmak üzere 66 idari yerleşim birimi bulunmaktadır. İlçe merkezinde 6 mahalle, Alifuatpaşa Beldesinde 3 mahalle mevcuttur.

HENDEK İLÇESİ

Sakarya ovasının kuzey doğu ucunda çam dağının eteğinde kurulmuştur. İlçe kuzeyden Kocaali ve Karasu ilçeleri, güney ve güneybatıdan Akyazı ilçesi, batıdan Adapazarı ilçesi, kuzeybatıdan Ferizli ve Söğütli ilçeleri, doğudan ise Düzce-Gümüşova ve Düzce-Gölyaka ilçeleri ile çevrilidir. 2007 yılı sayımına göre ilçenin toplam nüfusu 74.890 kişi olup, 29.800'ü (% 39,8'i) köylerde, 45.090'ı (% 60,2'si) ilçe merkezinde yaşamaktadır. İlçeye bağlı 16 mahalle, 3 belediye ve

70 adet köy(*) bulunmaktadır. İlçede, biri ilçe merkezinde, ikisi Yeşilyurt ve Çamlıca Beldelerinde olmak üzere üç belediye bulunmaktadır.

KARAPÜRÇEK İLÇESİ

Sakarya'nın güneydoğusunda yer almaktadır. Doğu, kuzeydoğu ve güneydoğusunda Akyazı ilçesi, batısında Erenler ilçesi, güneybatısında Geyve ilçesi, güneyinde Taraklı ilçesi ile çevrilidir. 2007 yılı sayımına göre ilçenin toplam nüfusu 12.250 kişi olup, 4.783'ü (% 39'u) köylerde, 7.467'si (% 61'i) ilçe merkezinde yaşamaktadır. Karapürçek ilçesi Sakarya İlinin en eski nahiyesidir. Kuruluş tarihi belli olmamakla birlikte Bizanslılar zamanında büyük yerleşme yerlerinden birisi olduğu kabul edilmektedir.

KARASU İLÇESİ

İlçe Batı Karadeniz bölgesinin bitimi, Marmara bölgesinin başlama noktasındadır. Doğusunda Kocaali ilçesi, batısında Kaynarca ilçesi, güneybatısında Ferizli ilçesi, güneyinde Hendek ilçesi, kuzeyinde ise Karadeniz ile çevrilidir. 2007 yılı sayımına göre ilçenin toplam nüfusu 51.596 kişi olup, 25.989'u (% 50,2'si) köylerde, 25.607'si (% 49,8'i) ilçe merkezinde yaşamaktadır. İlçede yerleşim, engebeli arazi üzerinde 477 km² alanı kaplamaktadır. Karasu deniz-kum-güneş ve nehir-göl-orman gibi çok önemli doğal turizm alt yapısına sahiptir.

KAYNARCA İLÇESİ

İlçe Kocaeli yarımadasının doğu uzantısında, Sakarya Vadisi ile Karadeniz arasında yer almaktadır. Sakarya'nın kuzeybatısında yer alan Kaynarca'nın, kuzeyinde Karadeniz, doğusunda Karasu ilçesi, güneydoğusunda Ferizli ve Söğütlü ilçeleri, güneyinde Adapazarı ilçesi, batısında ise Kocaeli'ne bağlı Kandıra ilçesi yer alır. 2007 yılı sayımına göre ilçenin toplam nüfusu 23.366 kişi olup, 18.088'i (% 77,4'ü) köylerde, 5.278'i (% 22,6'sı) ilçe merkezinde yaşamaktadır. Kaynarca İlçesi 21 Ocak 1966 tarih ve 714 sayılı kanunla Sakarya İline bağlanır. İlçeye bağlı 4 mahalle, 1 belediye ve 41 köy(*) vardır.

KOCAALİ İLÇESİ

Sakarya'nın kuzeyinde yer alan ve yaz aylarında nüfusu 40,000'e ulaşan bir ilçedir. İlçe, doğuda Düzce-Akçakoca ilçesi, güneydoğuda Düzce-Cumaova ile Düzce-Gümüşova ilçeleri, güneyde Hendek, batıda Karasu ilçesi ve kuzeyde Karadeniz ile tamamı kumsal olan bir kıyı şeridiyle sınırlanmıştır. 2007 yılı sayımına göre ilçenin toplam nüfusu 24.521 kişi olup, 11.432'si (% 46,6'sı) köylerde, 13.089'u (% 53,4'ü) ilçe merkezinde yaşamaktadır. İlçede merkeze bağlı 8 mahalle, 1 bucak ve 30 köy(*) bulunmaktadır.

PAMUKOVA İLÇESİ

İlçe merkezi; kendi adıyla anılan ovada kuzeyi ve güneyi yüksek tepelerle çevrilidir. Pamukova, doğuda Geyve ilçesi, kuzeyde Sapanca ve Kocaeli-İzmit ilçeleri, batıda Bursa-İznik ilçesi, güneyde ise Bilecik-Osmaneli ilçesi ile çevrilidir. 2007 yılı sayımına göre ilçenin toplam nüfusu 25.767 kişi olup, 10.586'sı (% 41,1'i) köylerde, 15.181'i (% 58,9'u) ilçe merkezinde yaşamaktadır. İlçeye merkezine bağlı 3 mahallesi ve 30 köy(*) bulunmaktadır.

SAPANCA İLÇESİ

Marmara Bölgesinin kuzeydoğusunda yer almaktadır. İlçenin kuzeyinde Sapanca gölü ile Serdivan ilçesi, doğusunda Arifiye ilçesi, güneyinde Geyve ilçesi, güneydoğusunda Pamukova ilçesi yer almaktadır. Coğrafi olarak güneyde Samanlı Dağları ile Sapanca Gölü arasında bulunmaktadır. 2007 yılı sayımına göre ilçenin toplam nüfusu 35.551 kişi olup, 12.349'si (% 34,7'si) köylerde, 23.202'si (% 65,3'ü) ilçe merkezinde yaşamaktadır. İlçeye bağlı 7 mahalle ile "Kırkpınar" ve "Kurtköy" Beldeleri ve 16 köy(*) bulunmaktadır.

SERDİVAN İLÇESİ

Adapazarı'nın güneybatısında yer Serdivan, ulaşım ağına en yakın yerleşim birimlerinden biridir. Serdivan ilçesinin kuzeyinde ve kuzeydoğusunda Adapazarı ilçesi, batısında Kocaeli ili, güneyinde Sapanca ilçesi ve Sapanca Gölü, doğusunda Arifiye ilçesi yer almaktadır. 6 Mart 2008 tarihinde kabul edilen 5747 sayılı "Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"un, 26824 sayılı ve 22 Mart 2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmesi ile birlikte Serdivan "İlçe" olur. İlçe nüfusu 72.744 kişi olup, bunun 7.796'sı (% 10,7'si) köylerde, 64.948'i (% 89,3'ü) ilçe merkezinde yaşamaktadır. İlçeye bağlı 12 mahalle ile 11 köy(*) bulunmaktadır.

SÖĞÜTLÜ İLÇESİ

İlçe kuzeydoğuda Kaynarca ilçesi, kuzeyde Ferizli ilçesi, doğuda Hendek, güney ve batıda Adapazarı ilçesi ile çevrilidir. 2007 yılı sayımına göre ilçenin toplam nüfusu 14.115 kişi olup, 5.809'u (% 41,2'si) köylerde, 8.306'sı (% 58,8'i) ilçe merkezinde yaşamaktadır. Söğüt, 8 mahalle ve 15 köyden(*) oluşan bir ilçe statüsündedir.

TARAKLI İLÇESİ

Marmara Bölgesi'nin güneydoğusunda yer alan ilçe Sakarya İli sınırları içindedir ve Ankara ile İstanbul şehirleri arasında yer alır. 2007 yılı sayımına göre ilçenin toplam nüfusu 7.503 kişi olup, 4.556'sı (% 60,7'si) köylerde, 2.947'si (% 39,3'ü) ilçe merkezinde yaşamaktadır. İlçe, 4 mahalle,

22 köy(*) yerleşim biriminden oluşmaktadır. Göçler İstiklal Savaşı sonrasında yapılan mübadelelerle devam etmiş ve son olarak Bulgaristan'dan gelenlerde olmuştur. İlimiz tam bir kültür mozaığı haline dönüşmüştür. İlin bu özel durumu el sanatlarına, mimariye, gelenek ve göreneklerine ve yaşam biçimine kadar yansımıştır.

SAKARYA GIDA TARIM ve HAYVANCILIK İL MÜGÜRLÜĞÜ

İl Müdürlüğü Personel Durumu

Sakarya İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü İl Müdürü, 2 Müdür Yardımcısı 7 Şube Müdürü 16 İlçe Müdürü yönetiminde toplam 418 personelle hizmetlerini yürütmektedir.

İl Müdürlüğü Bina Mülkiyet Durumu

BİNA ADRESİ	BİNA CİNSİ	Toplam Arsa M2	KULLANIM ALANI M2	BİNA DURUMU
Merkez Erenler San. Erenler mh.	Ana Hizmet Binası 3 Kat 6 Daire Lojman 1.Kat Hay.Sağ.Hiz.Bin. 1.Kat KTV Şb..Hiz.Bin.	41.250 963.40 1.365	2.415 534(89x6) 324 632	Faal Faal Faal
Ozanlar Mah.	B Blok.Zemin kat.1 Nolu daire C Blok Zemin kat.1ve 2 Nolu daire 2 katlı binanın 1.Kat		65 65x2=130 65x3=195	Faal
Şeker Mah.	Adapazarı İlçe Müd. Binası		424/2=212	Faal

İl Müdürlüğü Hizmet Aracı Cetveli

Kurumun Adı	Aracın Cinsi	Plakası	Modeli	Kapasitesi	Yakıt Cinsi	Açıklama
-------------	--------------	---------	--------	------------	-------------	----------

Taraklı	Ford Ranger	54 YA 912	2001	4	Mazot	Hizmet Aracı
Adapazarı	Ford Ranger	54 TS 320	2000	4	“	“
İl Müd.	Ford Ranger	54 YA 911	2001	4	“	“
Adapazarı	Ford Ranger	54 YA 913	2001	4	“	“
Serdivan	Ford Ranger	54 TS 303	2000	4	“	“
İl Müd.	Renault	06 GYP 68	2001	4	K.Benzin	“
Serdivan	Ford Eskord	54 FD 123	1999	4	K.Benzin	“
Arifiye	Kartal SW	54 AY 193	1994	4	K.Benzin	“
İl Müd.	Toyota	54 FU 578	1989	2	Mazot	“
İl Müd.	Toyota	54 FU 579	1989	2	“	“
İl Müd	Fiat Doblo	54 D 8278	2013	5	“	“
İl Müd	Fiat Doblo	54 D 8279	2013	5	“	“
İl Müd.	Fiat Doblo	54 D 8280	2013	5	“	“
İl Müd.	Ford Transit	54 ZZ 616	2011	5	“	“
İl Müd.	Ford Connect	54 D 1187	2012	5	“	“
İl Müd.	Ford Connect	54 D 6064	2012	5	“	“
İl Müd.	Ford Connect	54 D 6065	2012	5	“	“

İl Müdürlüğü Elektronik Demirbaş Cetveli

Cinsi	Miktarı	Durumu
Bilgisayar	55 Adet	Faal

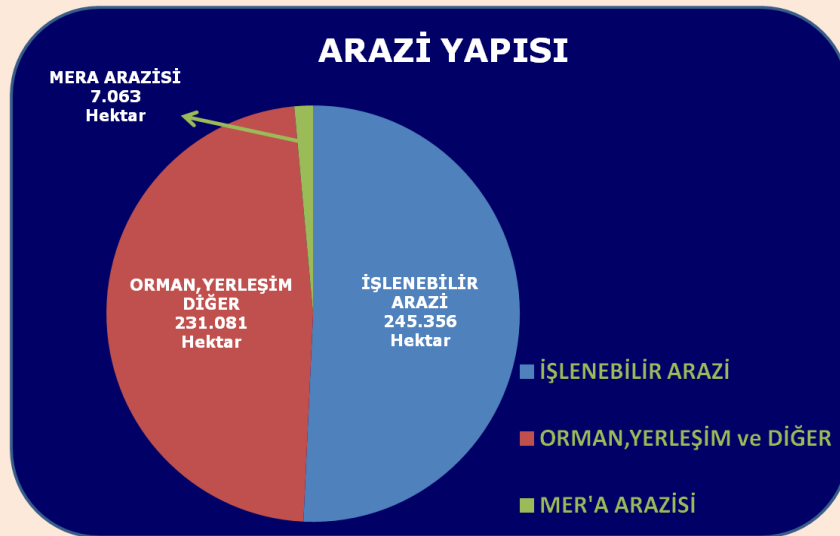
Yazıcı	19 Adet	Faal
Laptop (Dizüstü)	5 Adet	Faal
Tarayıcı	3 Adet	Faal
Elektronik Daktilo	2 Adet	Faal
Projeksiyon Cihazı	1 Adet	Faal

İl Müdürlüğü Genel Bütçe Harcama Cetveli

Açıklama	2012	2013
	Harcanan (TL)	Harcanan (TL)
Elektrik	40.701,95	46.963,97
Su	5.588,53	6.098,99
Telefon	9.783,00	9.912,00
İnternet	3.651,50	12.390,70
Araç Kiralama	96.331,31	106.503,50
Akaryakıt Alımı	49.895,96	50.137,62
Doğalgaz	14.075,41	13.944,30
Kırtasiye Alımı	4.536,00	6.395,97
Yemek	48.526,33	61.063,32

SAKARYA İLİ ARAZİ YAPISI

İldeki tarım alanları, Sakarya Nehrinin suladığı verimli alüviyal topraklardan oluşmaktadır. Arazilerin küçük ve parçalı olması; ildeki tarımsal faaliyetleri, birim alandan daha yüksek gelir elde edilebilecek alanlara yönlendirmiştir. İlimizde tarım işletmelerinin küçük ve arazilerin parçalı oluşundan dolayı sürdürülebilir üretim yapılması her geçen gün zorlaşmaktadır. Bu nedenle Aşağı Sakarya ovasındaki 59.000 ha. alanın toplulaştırılması özel önem kazanmıştır. Sulanabilir 93.000 hektar alanın 19.151 ha. sulanmaktadır.

İl toprakları içinden geçen en önemli akarsu Sakarya Nehri'dir. Bunun dışında diğer önemli dere ve çaylar şunlardır: Çark Suyu (45 km), Mudurnu Çayı (65 km), Dilsiz Çayı (34 km),

Darıçayırı Deresi (33 km), Maden Deresi(30 km), Melen Deresi(30 km), Karaçay (29 km), Akçay Deresi, Yırtmaç Deresi.

TARIM ARAZİLERİNİN DAĞILIMI

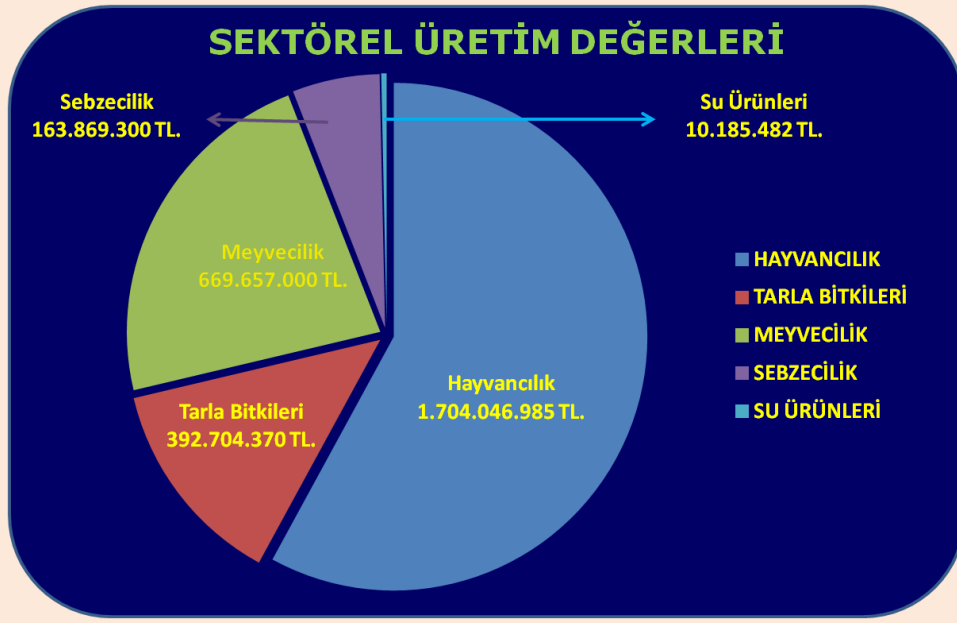
Tarım Alanlarının Dağılımı	Hektar	%
Tarla Arazisi	103.784	42,3
Sebze Arazisi	8.231	3,3
Meyve Arazisi	6.832	2,7
Fındık	72.000	29,0
Bağ	3.966	1,6
Zeytin	478	0,2
Kavak	10.450	4,2
Diğer Kullanım Amaçlı Arazi	42.533	16,7
Toplam	245.356	100

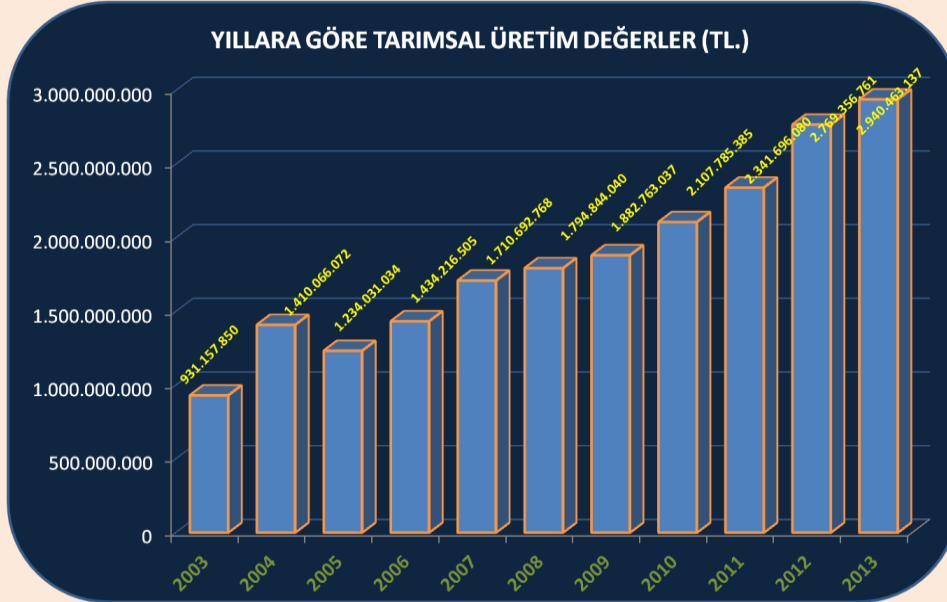
TARIMIN İL EKONOMİSİNDEKİ YERİ

Ülke genelinde tarım sektörü GSMH içinde % 8'lik pay almakta iken Sakarya'da % 24'lük pay ile ilk sırada yer alarak sanayiye kaynak aktaran itici bir güç konumundadır. İldeki tarımsal gelirden en yüksek pay hayvancılık sektörüne aittir. Meyvecilik gelirleri içinde en büyük payı fındık almaktadır.

Üretim	Üretim Değeri (₺) 2012	% Oranı	Üretim Değeri (₺) 2013	% Oranı
Hayvansal Üretim	1.411.202.250	51,0	1.704.046.985,02	57,95
Meyve Üretimi	809.643.750	29,2	669.657.000,00	22,77
Tarla Bitkileri Üretim	377.163.920	13,6	392.704.370,00	13,36
Sebze Üretimi	162.489.900	5,9	163.869.300,00	5,57
Su Ürünleri Üretimi	8.856.941	0,3	10.185.482,38	0,35
Toplam	2.769.356.761	100,0	2.940.463.137	100

2013 yılında 2.940.463.000 TL. olan GSH 59.521 işletme sayısına bölündüğünde işletme başına düşen GSH 49.402 TL.'dir. İşletmelerdeki ortalama fert sayısının 5,5 olduğu varsayıldığında 2013 yılında fert başına düşen GSH 8.982 TL. olmaktadır.

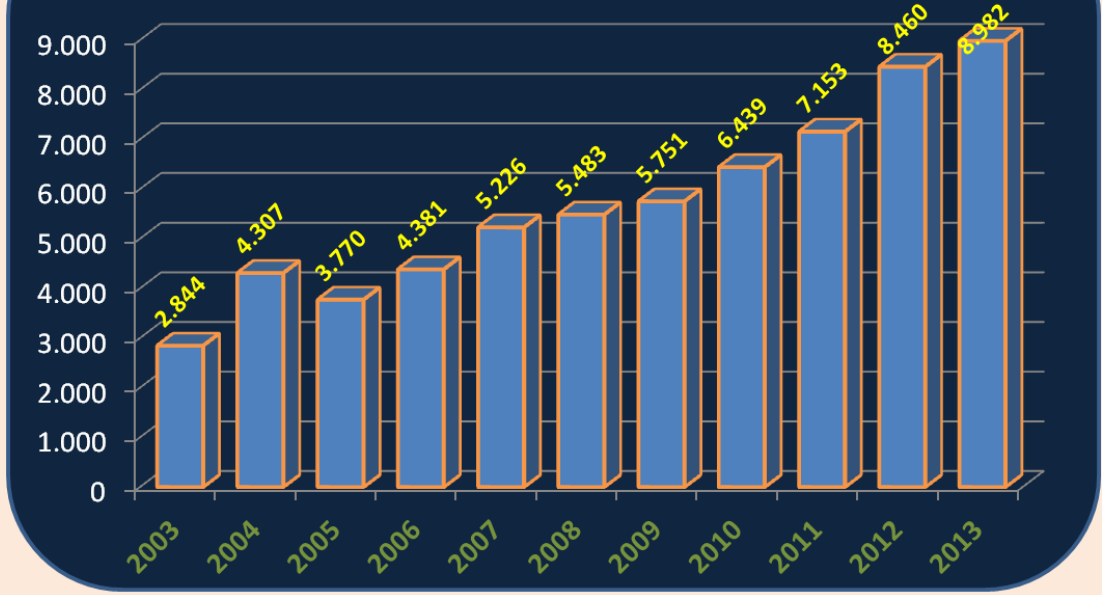
Kişi başına düşen tarımsal GSH 8.982 TL'dir. Bu değerın sektörlere göre dağılımına baktığımızda %57,95'lik bir payla hayvansal üretim ilk sırada yer almaktadır. Bunu %22,77'lik oranla meyve üretimi, %13,36'lık oranla tarla bitkileri üretimi ve %5,57'lik oranla sebze üretimi izlemektedir.

2013 Yılı Tarımsal İşletmeler, Kişi Başına TGSH, TL,

Tarım işletmelerinin dağılımına bakıldığında en fazla işletme sırayla Karasu, Akyazı ve Hendek ilçeleri ilk sıralarda yer almaktadır. Kişi başına tarımsal GSH değerlerine bakıldığında, il ortalamasının üzerinde değere sahip ilçeler Taraklı, Kaynarca, Sapanca, Arifiye, Söğütli, Pamukova, Hendek, Ferizli olarak sıralanmaktadır.

Tarımsal GSH değerinin sektörel dağılımı incelendiğinde özellikle Kaynarca ve Taraklı İlçelerinin hayvansal üretimden elde edilen GSH değerinin bitkisel üretime oranla daha yüksek olduğu görülmektedir, Pamukova, Geyve, Sapanca, Kocaali ve Serdivan ilçelerinde ise tam tersi bir durum söz konusudur.

YILLARA GÖRE KİŞİ BAŞINA DÜŞEN TARIMSAL GSH (TL.)

TARIMSAL VERİLER (2013)

VERİ	MİKTAR	BİRİM
Tarım alanı (il yüzölçümün %51'ini teşkil etmektedir)	245.356	Hektar
Büyük baş hayvan varlığı	190.918	Adet
Küçük baş hayvan varlığı	74.714	Adet
Broiler tavuk kapasitesi (ülke üretiminin yaklaşık % 11 si)	102.241.166	Adet/Yıl
Beyaz et üretimi	214.702	Ton/Yıl
Tarımsal üretim gelirinin toplam gelirdeki payı (Türkiye'de %8,6)	24	%
Kırsal Nüfus Başına Tarımsal Üretim Değeri Sırası	6	81 İl/Sıra
Fındık Alanı (Türkiye'de 3 ncü)	35.553.100	Ocak
Fındık Üretimi (Türkiye'de 2 nci)(*)	66.574	Ton
Fındık Verim (Türkiye'de 1 nci) (*)	1,873	Kg/Ocak
Mısır Ekiliş Alanı	43.529	Hektar
Mısır Üretimi (Türkiye mısır üretiminin yaklaşık % 9 u)	512.255	Ton
Yem Bitkisi Ekilişleri	29.403	Hektar
Yem Bitkisi Üretimi	895.440	Ton
Sun'i Tohumlama Miktarı	59.289	Adet
Tarımsal Örgüt (Kooperatif, Birlik, Diğer)	192	Adet
Süs Bitkileri Alanı	12.544	Dekar
Sulanabilir Alan	93.000	Hektar
Sulanan Alan	19.151	Hektar
Bağ Alanı	3.966	Hektar
Zeytin Ağaç Sayısı	245.280	Adet
Arı Kovanı Sayısı	60.980	Adet
Bal Üretimi	775	Ton
Gıda Üreten İşyeri Sayısı	710	Adet

(*)2013 yılında periyodisite yaşanmış olup derecelendirme uzun yıllar itibari ile yapılmıştır.

TARIM İSTATİSTİKLERİ

Önemli Tarla Bitkileri Ekiliş ve Üretim Miktarları

Ürünler	2013		
	Ekim Alanı (da.)	Üretim (ton)	Verim (kg/da.)
Mısır	435.296	512.255	1.177
Buğday	186.212	65.250	350
Arpa	48.347	16.827	348
Ş.pancarı	10.440	58.385	5592
Fiğ	59.869	39.290	656
Yonca	43.542	72.819	1672
Ayçiçeği	50.350	11.781	234
Patates	2.669	7.809	2926
Kuru fas.	1.385	298	215
Korunga	1.231	1.044	848

Önemli Sebze Ekiliş ve Üretim Miktarları

Ürünler	2013		
	Ekim Alanı	Üretim (ton)	Verim
Domates	11.776	52.244	4.436
Başlahana	9.223	33.961	3.682
Kıvırcık Marul	9.880	12.198	1.235
Ispanak	6.665	6.165	925
Kabak (çerezlik)	5.195	713	137
Karnabahar	5.770	12.940	2.243
Karpuz	4.650	29.052	6.248
Salçalık Biber	3.270	4.935	1.509
Sivri Biber	3.042	4.085	1.343
Balkabağı	2.971	9.378	3.157
Sakız Kabağı	2.440	9.285	3.805
Taze Fasulye	2.579	2.017	782
Taze Bezelye	1.707	1.492	874
Taze Barbunya	1.615	1.396	864

Önemli Meyve Ağaçlarının Sayısı ve Üretimi, ton,

Meyveler	2013	
	Meyve Veren Ağaç Sayısı	Üretim (Ton)
Armut	130.672	9.224
Ayva	630.793	41.316
Elma	431.052	30.442
T. Hurması	16.988	717

Erik	176.697	11.008
Kiraz	398.801	11.111
Şeftali	245.055	10.537
Vişne	54.065	2.759
Ceviz	126.153	5.090
Fındık ocağı	35.553.100	66.574
Bağ *	39.710	54.765
Çilek*	2.474	6.746

*Bağ ve çilek alanı dekar

Önemli Yem Bitkileri Ekiliş ve Üretim Miktarları

Yem Bitkileri	2013	
	Alan (ha)	Üretim (ton)
Silajlık Mısır	15.955	732.133
Yonca	4.354	72.819
Fiğ	5.987	39.290
Korunga	123	1.044
Diğerleri	2.984	50.154
Toplam	29.403	895.440

Hayvan Mevcudunun İlçelere Dağılımı

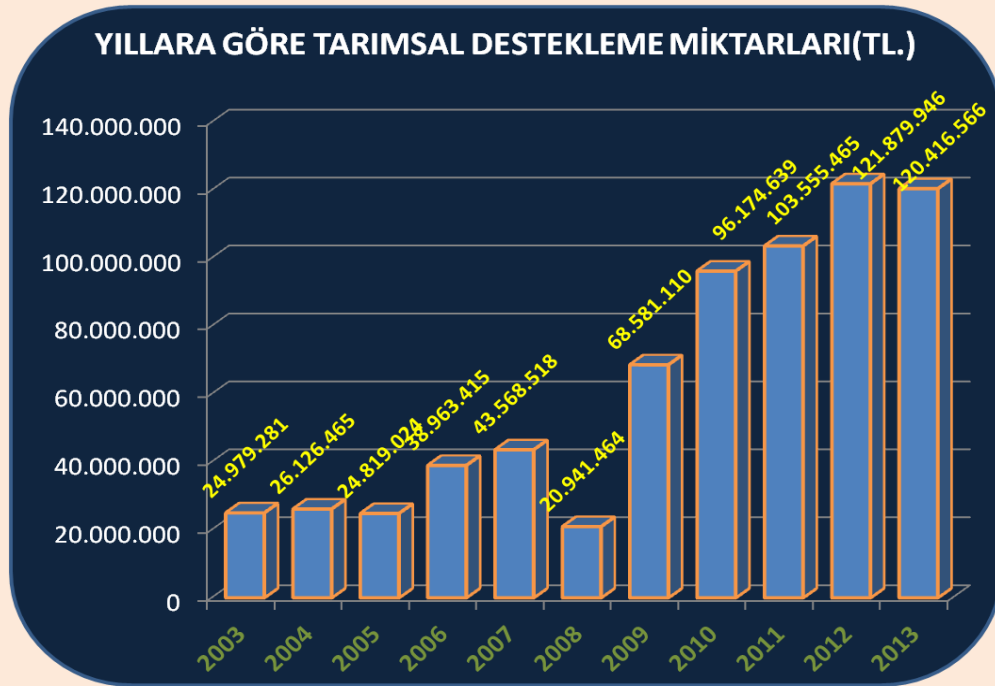
İLÇE	BÜYÜKBAŞ				KÜÇÜK BAŞ		
	SİĞİR	BUZAĞI DANA	MANDA	TOPLAM	KOYUN	KEÇİ	TOPLAM
Adapazarı	15.750	4.700	50	20.500	7.500	250	7.750
Akyazı	18.820	3.580	600	23.000	3.850	250	4.100
Arifiye	2.491	1.445	-	3.936	789	27	816
Erenler	6.738	2.947	65	9.750	1.840	207	2.047
Ferizli	10.601	800	-	11.401	1.717	351	2.068
Geyve	10.206	2.785	9	13.000	8.600	7.300	15.900
Hendek	17.714	2.049	30	19.793	3300	200	3500
Karasu	14.100	5.045	5	19.150	2.960	60	3.020
Karapürçek	2.850	1.250	-	4.100	2.055	145	2.200
Kaynarca	16.050	9.700	-	25.750	4.230	-	4.230
Kocaaali	3.651	1.749	4	5.404	300	-	300
Pamukova	3.417	983	5	4.405	6.100	4.120	10.220
Sapanca	1.000	435	15	1.450	200	75	275
Serdivan	6.900	3.000	40	9.940	2.900	100	3.000
Söğütü	8.414	3.304	229	11.947	2.140	180	2.320
Taraklı	4.505	1.823	3	6.331	10.443	5.484	15.927
TOPLAM	143.207	45.595	1055	189.857	58.924	18.749	77.673

2013 Yılında Faaliyet Gösteren Gıda Üretim İşletmeleri

Gıda Sektörünün Adı	İşletme Sayısı	Gıda Sektörünün Adı	İşletme Sayısı
Et ve Et Mamulleri	45	Su Ürünleri	1
Süt ve mamulleri	48	Bal	3
Un ve Unlu Mamuller	121	Kuru meyve	24
Ekmek	230	Baharat	7
Meyve – Sebze İşleme	3	Yemek Fabrikaları	41
Yaş Meyve Sebze	1	Tuz	2
Bitkisel Yağ ve Margarin	2	Tasnif Dışı Gıdalar	0
Şeker ve Şekerli Mamuller	36	Çay	2
Alkollü İçkiler	0	Yumurta	18
Alkolsüz içecekler	5	Bakliyat	7
Gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeler	11	Diğerleri	103
TOPLAM		710	

TARIMSAL TEŞVİK VE DESTEKLEMELER

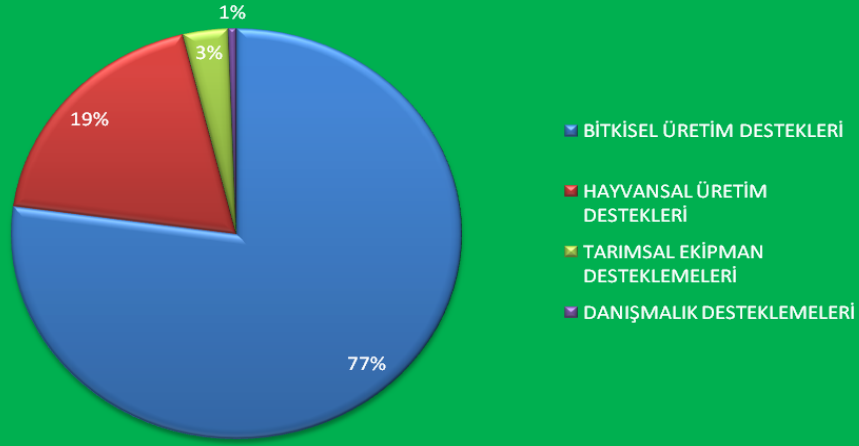
Yıllara Göre Tarımsal Teşvik ve Desteklemeler

2013 Yılı Tarımsal Destekleme Miktarı

Tarımsal teşvik ve desteklemeler kapsamında ilimizde 2003 yılında 24.979.281 TL destekleme ödemesi tahakkuk ettirilmiş iken 2013 yılında bu rakam yaklaşık 5 kat artarak 120.416.566 TL olarak gerçekleşmiştir. 2003-2013 döneminde yaklaşık toplam 610.000.000 TL tarımsal destekleme ödenmiştir.

TARIMSAL DESTEKLEMELERİN SEKTÖREL DAĞILIMI

TARIMSAL DESTEKLEMELER (2012-2013)

	KONU	2012	2013	2013
TARIMSAL ÜRÜN DESTEĞİ	MAZOT	4.439.062	4.891.517	87.486.058
	GÜBRE	5.468.800	6.153.680	
	TOPRAK ANALİZ	12.681	21.793	
	MISIR	7.454.578	İşlemler Devam Ediyor	
	AYÇİÇEĞİ	746.379	İşlemler Devam Ediyor	
	YEM BİTKİSİ	4.073.167	4.559.619	
	FINDIK	61.174.877	71.365.591	
	ORGANİK TARIM	71.635	İşlemler Devam Ediyor	
	SERTİFİKALI TOHUM	648.995	193.813	
	SERTİFİKALI FİDAN	56.472	İşlemler Devam Ediyor	
	HUBUBAT	543.821	300.045	
TARIMSAL EKİPMAN	MAKİNE EKİPMAN	787.387	2.483.796	2.598.843
	EKONOMİK YATIRIM	1.399.894	İşlemler Devam Ediyor	
	SULAMA	107.971	115.047	
TARIMSAL DANIŞMANLIK	DANIŞMANLIK	564.000	783.000	783.000
HAYVANCILIK DESTEKLERİ	HAYVANCILIK	14.180.576	14.214.566	29.548.665
	İPEK BÖCEĞİ	141.500	129.820	
	SU ÜRÜNLERİ	1.902.033	İşlemler Devam Ediyor	
	SÜT DESTEKLEMESİ	6.091.303	6.169.078	
	SÜT TOZU	11.557.335	9.035.201	
	ARICILIK	457.480	İşlemler Devam Ediyor	
TOPLAM		121.879.946	120.416.566	120.416.566

Tarım Havzaları Üretim Ve Destekleme Modeli

Tarım Havzalarının ilk oluşturulması aşamasında iklim-topografya-toprak haritaları bir araya gelerek sınıflandırma yapılmış, birbirine komşu olan ve ürün grupları olarak birbirine yakın bölgeleri birleştirmek üzere ilçe bazında havza sınırları belirlenmiştir. Bu belirlemelere göre İlimiz Batı Karadeniz ve Güney Marmara Havzaları içinde yer almıştır.

Alan Bazlı Desteklemeler

Güney Marmara Havzası	Sakarya(Sapanca, Pamukova, Geyve, Taraklı) Çanakkale, Balıkesir, Bursa, Yalova, Kocaeli, İstanbul	Arpa, Buğday, Çavdar, Çeltik, Dane Mısır, Kanola, Kuru Fasulye, Triticale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf, Zeytinyağı, Kütlü Pamuk, Nohut, Soya Fasulyesi
Batı Karadeniz Havzası	Sakarya (Karasu, Kaynarca, Kocaeli, Hendek, Söğütlü, Ferizli, Akyazı, Karapürçek, Adapazarı, Serdivan, Arifiye ve Erenler) İstanbul, Düzce, Kastamonu, Sinop, Bartın, Zonguldak, Kocaeli	Arpa, Buğday, Çavdar, Çeltik, Dane Mısır, Kanola, Kuru Fasulye, Triticale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf, Zeytinyağı

Mazot, Kimyevi Gübre ve Toprak Analizi Desteklemesi

Fındık Alanlarının Desteklenmesi Fındık üreticilerine Alan Bazlı Gelir Desteği ve Alternatif Ürüne Geçen Üreticilere Telefı Edici Ödeme Yapılmasına Dair karar ile Fındık Üretim Planlanması ve Dikim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik yürürlüğe girmiştir.

İlimiz fındık üretimine izin verilen 13 İl arasında bulunduğu için söz konusu destekleme ödemesinden faydalanmaktadır. İlimizde fındık üretimine izin verilen İlçeler; Akyazı, Hendek, Karasu, Kocaeli, Ferizli, Karapürçek, Kaynarca'dır.

GIDA KONTROL, TESCİL ve DENETİM HİZMETLERİ

GIDA GÜVENLİĞİ

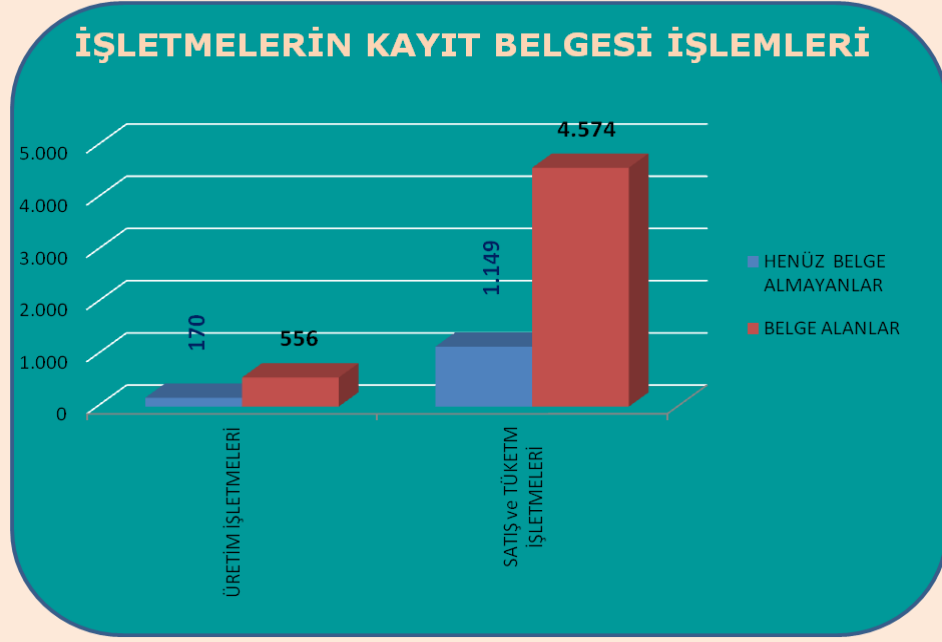
Kayıt Ve Onay İşlemleri

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun 30. maddesine istinaden Onaya tâbi işletmelerin faaliyete geçmeden önce Bakanlığımızdan onay alması gerekmektedir. Kayıt işlemine tâbi işletmelerin ise faaliyetleri ile ilgili işletme kayıtlarını yaptırmak zorunluluğu bulunmaktadır.5996 sayılı Kanun kapsamında izin verilen işletmeler ve yapılan denetim ve kontrol hizmetlerine ait tüm bilgiler 2011 yılı itibari ile Gıda Güvenliği Bilgi Sistemine kaydedilmektedir.Gıda Güvenliği Bilgi Sistemi kayıtlarına göre İlimizde gıda ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeleri üreten 866 işyeri ve gıda maddeleri satan ve toplu tüketime sunan yaklaşık 5996 işyeri bulunmaktadır.

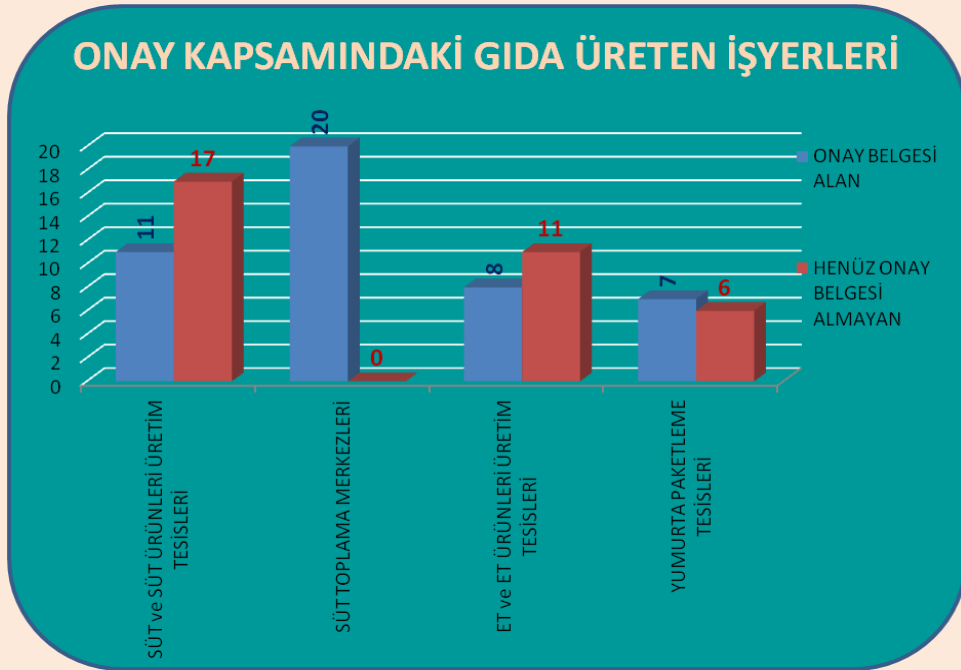
5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun yürürlüğe girmesiyle birlikte 2013 yılı sonu itibariyle; Onay Kapsamında 46 adet işletmeye onay/şartlı onay belgesi düzenlenmiştir. Ayrıca kayıt kapsamında gıda üreten 556 adet işletmeye Müdürlüğümüz tarafından, gıda satan ve toplu tüketime sunan 4.574 adet işletmeye ise İlçe Müdürlüklerimiz tarafından kayıt belgesi düzenlenmiştir.

31.12.2012 tarihine kadar onay belgesi alamayan ancak işletmesinin modernizasyonuna dair planlar ile modernizasyonun hangi tarihte ve hangi aşamalardan sonra tamamlanacağına dair bilgileri yetkili mercie sunan gıda işletmeleri için süre 31.12.2014 tarihine kadar

uzatılmıştır.31/12/2013 tarihi itibari ile kurumumuza başvurarak kayıt belgesi almayan işletmeler için kayıt belgesi alması için işletmelere tanınan süre 31/12/2014 tarihinde kadar uzatılmıştır.

Onay Kapsamındaki Gıda Üreten İşyerleri

Gıda Maddesi Üretim, Satış Ve Toplu Tüketim İşyerleri Denetimleri

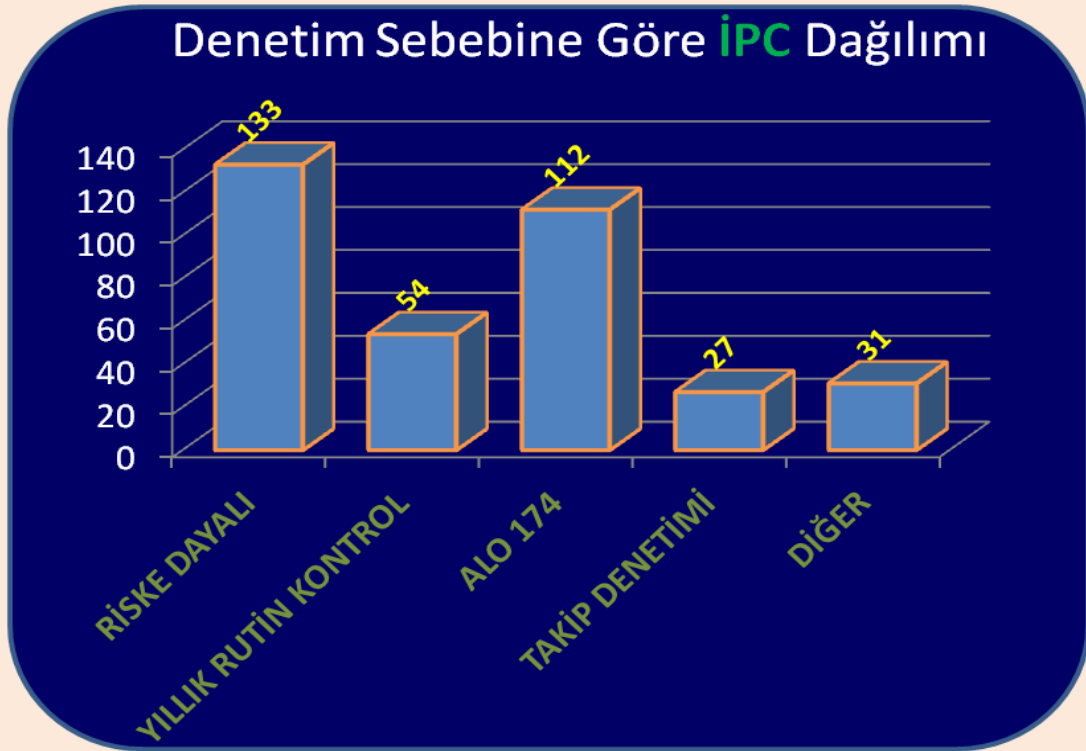
5996 sayılı ‘Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu’ yürürlüğe girmiştir. Söz konusu kanuna bağlı olarak çıkarılan yönetmelikler gereğince gıda, gıda katkı ve gıda ambalaj materyali üretimi yapan gıda üretim işyerleri, gıda satış ve toplu tüketim işyerleri programlı olarak denetlenmekte, Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği ve ürün tebliğlerine uygun olarak numune alınmaktadır. Kontrol ve denetimler; kontrol programları ile çok yıllık ulusal kontrol planlarının yanı sıra şüphe, tüketici şikayetleri, inceleme, izlenebilirliğin sağlanması, geri izleme, gözetim ve tetkik amaçları ile de gerçekleştirilmektedir.

2013 yılı Aralık ayı sonu itibariyle bu kapsamda 1544 üretim yeri, 2115 satış ve toplu tüketim yeri olmak üzere toplam 3659 işyeri denetlenmiş olup 357 işletmeye toplam 1.642.493 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Sektörün Adı	Toplam Denetim Sayısı	Sonuçlanan Numune Sayısı			5996 Sayılı Kanun Kapsamında		Suç Duyurusu Sayısı	Üretimden Men Sayısı
		Olumlu	Olumsuz	Sonuçlanmayan	İPC Sayısı	İPC Tutarı (TL)		
Gıda Üretim Yeri	1544	587	24	3	201	1.363.229	5	15
Gıda Satış ve Toplu Tüketim Yeri	2115	316	44	7	156	279.264	6	13
TOPLAM	3659	903	68	10	357	1.642.493	11	28

174 Alo Gıda Hattı

Dünya tarımında önemli bir yere sahip olan ülkemizde güvenilir gıda kavramının benimsenmesi ve kamuoyu bilincinin geliştirmesi için Bakanlığımız öncülüğünde ilgili bakanlıklar (Milli Eğitim Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, Üniversiteler, Diyanet İşleri Başkanlığı, Genel Kurmay Başkanlığı) sektör, sivil toplum kuruluşları ve tüketicilerin de işbirliği ile 14.02.2009 tarihinde “Güvenilir Gıda Sağlık Yaşam” kampanyası tanıtım organizasyonu gerçekleştirilmiş , tüm Türkiye’de 174 ALO GIDA HATTI’ni hizmete geçirmiştir.

174 Alo Gıda Hattı ile Gıdaya ilişkin her türlü şikayet ve talebi, Türkiye’nin her yerinde 174’ü çevirerek çağrı merkezine bildirilebilmektedir. Web tabanlı yazılım sayesinde talepler anında işleme alınarak ve en kısa sürede sonuçlandırılmaktadır. Başvuru sonucu,174 ALO GIDA tekrar aranarak yada verilecek başvuru numarası ile www.alo174.gov.tr adreslerinden öğrenilebilmektedir. 2013 yılı aralık sonu itibari ile toplam 517 başvuru yapılmış olup, yapılan işlemlerin sonuçları hakkında başvuru sahiplerine bilgi verilmiştir. Yapılan başvurularda yapılan denetimler sonucunda 71 gıda üretim yeri , 41 satış ve toplu tüketim yeri olmak üzere toplam 112 firmaya cezai işlem uygulanmıştır.

Sektörler	Gelen Şikâyet Sayısı	5996 Sayılı Kanun Gereğince	
		İPC adedi	Uygulanan İPC Miktarı (TL)
Gıda Üretim Yeri	151	71	297.955
Gıda Satış ve Toplu Tüketim Yeri	366	41	84.807
TOPLAM	517	112	382.762

Gıda İhracatı ve İthalatı

Müdürlüğümüz tarafından 2013 yılında aralık ayı sonu itibari ile gerçekleştirilen gıda ihracatı sağlık sertifikalarına ait bilgiler ile AB Ülkelerine kuru meyve ihracatı amacıyla düzenlenen sağlık sertifikalarına ait bilgiler tabloda yer almaktadır. 2013 yılında toplam 29 adet geri dönen ürün bildirimini alınmıştır.

Sertifika Cinsi	Adet	Miktar (ton)
Gıda Sağlık Sertifikası	2.164	19.881,66
AB Kuru Meyve İhracatı Sertifikası	2.146	37.075,79

Okul Sütü Projesi

Okul Sütü Programı Uygulama Tebliği yürürlüğe girmiştir. Gıda ,Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığının müşterek yürüttüğü Okul Sütü Projesi kapsamında Bakanlığımız Koordinatörlüğünde, Mayıs-Haziran döneminde Ülke genelinde 200 ml tam yağlı sade uht süt dağıtımı yapılmıştır.

Okul sütünün dağıtımı,depolanması,tüketimi esnasında denetim ve gerekli teknik bilgilendirmenin yapılması, program takvimi sürecinde sütlerin düzenli teslimatının izlenmesinde, aksilik olması durumunda gerekli iş ve işlemlerin yapılmasında Bakanlığımız Gıda Kontrol Görevlileri sorumluluğunda yapılmıştır.

OKUL SÜTÜ PROJESİ				
PROJEYE AİT BİLGİLER				
BAKANLAR KURULU TARİHİ	YILLARA GÖRE İLİMİZDE UYGULANMAYA BAŞLADIĞI TARİH	SÜTLERİN ÜRETİM AŞAMASINDA ALINAN NUMUNE SAYISI	2012 YILINDA İLİMİZDE DAĞITILAN SÜT MİKTARI	2013 YILINDA İLİMİZDE DAĞITILAN SÜT MİKTARI
16.01.2012	02.05.2012	113	200 ml	200 ml
	05.02.2013	452	1.516.174 Adet	2.998.774 Adet

İlimizde 05.02.2013 tarihinde okullarda süt tüketimine başlanmıştır. İlimiz sınırlarında faaliyet gösteren ve Bakanlığımızca uygun görülen firmalarda üretilen her parti üretim için Müdürlüğümüz Kontrol görevlilerince numune alınmış ve ilgili laboratuarda analizleri yaptırılmıştır. Bu kapsamda sütlerin okullara dağıtımından sorumlu olan dağıtıcı firmadan

komisyon numunesi olarak 69 , üretici firmalardan 378 ve okullardan tedbir amaçlı 5 adet olmak üzere toplam 452 numune analizleri yapılmak üzere yetkili laboratuvarlara gönderilmiştir. Yapılan analizler neticesinde herhangi bir olumsuzluk tespit edilmemiştir.

Yem Fabrikaları ve Yem Bayileri

İlimizde Bakanlığımızca ruhsatlandırılmış 12 adet karma yem fabrikası,7 adet hayvansal kökenli yem üreten rendering tesisi (et-kemik unu, kümes hayvanları artıkları unu) ,6 adet kendi yemini üreten çiftlik, 2 adet arı keki üretimi yapan imalathane,8 adet yemlik kepek üretimi yapan işletme, 1 adet ev hayvanı yemleri üreten imalathane ve 3 adet mineral yem-yemlik preparat işletmesi mevcuttur.

İlimizde 2013 yılı aralık ayı sonu itibariyle Bakanlığımız tarafından onay verilen 3 adet mineral yem ve yemlik preparat üreten fabrika, 7 adet karma yem fabrikası ve 20 adet onaylı yem bayii bulunmaktadır.2013 yılında kurumumuza başvurarak kayıt belgesi alan 4 adet karma yem fabrikası ve 241 yem bayii mevcuttur. İl ve ilçe müdürlüğümüz yem kontrol görevlileri tarafından 2013 yılında aralık ayı sonu itibari ile toplam 298 denetim yapılmıştır. İlimiz merkez ve ilçelerinde faaliyet gösteren yem bayileri, çiftlikler ve yem fabrikalarından olmak üzere toplamda 167 adet yem numuneleri alınmış analizleri yaptırılmıştır. Alınan numuneler sonucu olumsuzluk tespit edilen 11 adet numune için gerekli yasal işlemler yapılmıştır.

Denetlenen ve numune alınan iş yerleri	İş yeri sayısı	Ruhsat iptali	Yapılan denetim	Alınan numune	IPCK	Uyarı	Savcılığa suç duyurusu
Karma yem fabrikası	12	-	80	55	9	-	-
Kökene hayvansal olan yemleri imal eden fabrika	7	-	10	8	2	-	-
Ev hayvanı yemleri üreten imalathane	1	-	-	-	-	-	-
Mineral Yem ve yemlik preparat imalathanesi	3	-	19	11	-	-	-
Yem satış bayileri	261	-	123	48	-	-	-
Çiftlik	1.493	-	66	45	-	-	-
TOPLAM	1.777		298	167	11		

Biyogüvenlik Kurulu Kararı doğrultusunda ve Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve ürünleri (GDO) dair yönetmelik kapsamında 6 adet yem numunesi alınmış ve 15 adet GDO'lu yem üretilmiş üründe etiket kontrolü yapılmıştır.

Gıda Eğitim Çalışmaları

2013 yılı itibariyle İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, İl Millî Eğitim Müdürlüğü , İl Sağlık Müdürlüğü ve Sakarya Esnaf ve Sanatkarlar Odasının koordinasyonu ile gıda işletmelerinde çalışan personel için hijyen eğitimleri düzenlenmeye başlamıştır. Şu ana kadar bu eğitimlere yaklaşık 1587 kişi katılmıştır.

Ayrıca Okul Kantinlerine Dair Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliği' kapsamında İl Müdürlüğümüz koordinatörlüğünde İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve İl Sağlık Müdürlüğü ile birlikte hazırlanacak program çerçevesinde Millî Eğitim Bakanlığı personeli ile eğitim ve öğretim kurumlarında faaliyet gösteren gıda işletmelerinde çalışan personele yönelik Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında eğitimler düzenlenmiştir. MEB personeli ve okul kantin çalışanlarına yönelik düzenlenen eğitime 1287 kişi katılmıştır.

Bitkisel Üretim

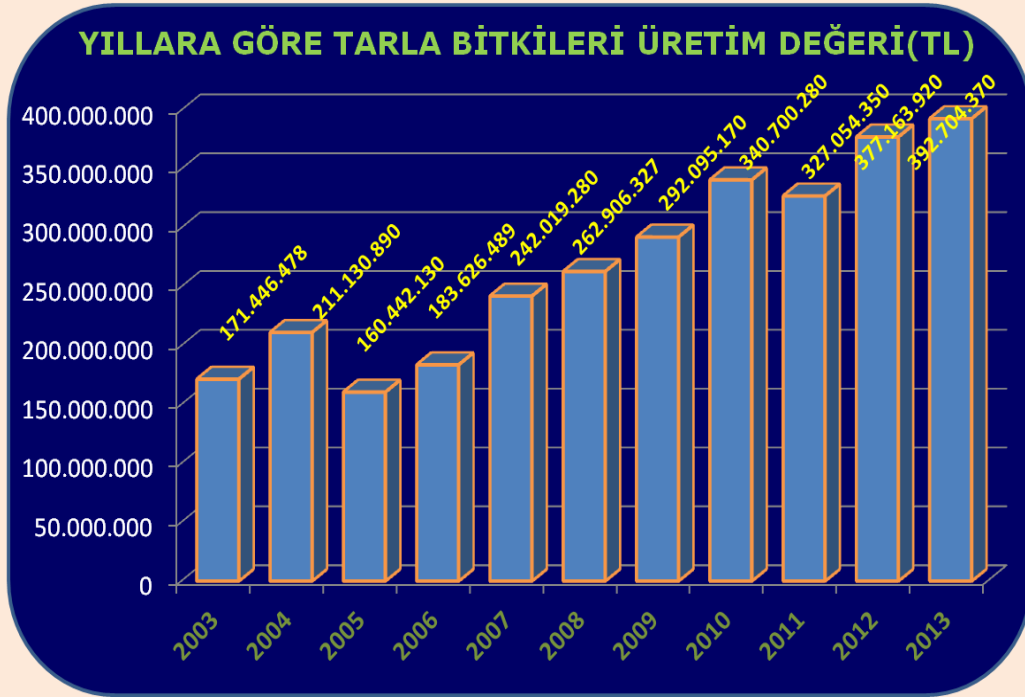
Arazilerin küçük ve parçalı olması ilin tarımsal geleceğinde sebzeçilik sektörünü ön plana çıkarmaktadır. 1995 yılından bu yana uygulanan projeli faaliyetlerle yoğunlaştırılan eğitim ve yayım çalışmaları sonucunda üreticilerde açık ve örtü altı sebze kültürünün gelişmesi; ekim alanları, çeşitlilik ve üretimde kayda değer artışlar getirmiştir.

Tarım alanlarının % 42'sinde tarla tarımı yapılmakta, bu alanın % 47'sinde üretilen mısır, ekim alanları açısından olduğu gibi endüstride kullanımı açısından da önemli bir yer almaktadır. İlimiz tarımsal üretiminin önemli ürünlerinden olan fındık toplam tarım alanlarının %29'unda üretilmektedir. Bu alandan elde edilen fındık geliri, tarımdan elde edilen gelirin %15'i, meyvecilikten elde edilen toplam gelirin %51'i kadardır.

İl genelinde üretim payı olarak % 3 gibi küçük bir paya sahip olan bağcılık sektörü, özellikle Geyve ve Pamukova ilçelerimizde önemli ölçüde çiftçi ailesinin asli geçim kaynağıdır. İlimizde toplam tarım yapılan alan 245.356 hektar olup; tarla tarımından geriye kalan 8.231 ha. alanda sebzeçilik, 6.832 ha. alanda meyvecilik, 72.000 ha. alanda fındık yetiştiriciliği ve 3.966 hektarlık alanda bağcılık, 10.450 ha. alanda kavakçılık, 478 hektar alanda ise zeytincilik yapılmaktadır. İlimizin tarımsal yapısı polikültür bir özellik göstermekte, işlenen tarım alanlarında en fazla tarla bitkileri yetiştiriciliği yapılmaktadır.

Tarla Bitkileri Üretimi

Dört ayrı agro-ekolojik kuşağa sahip ilde orta şeridi içeren bölümde tarla bitkileri üretilmektedir. En önemli ürün mısır olup, ülke dane mısır üretiminin % 11'i ile 4. sıradadır.

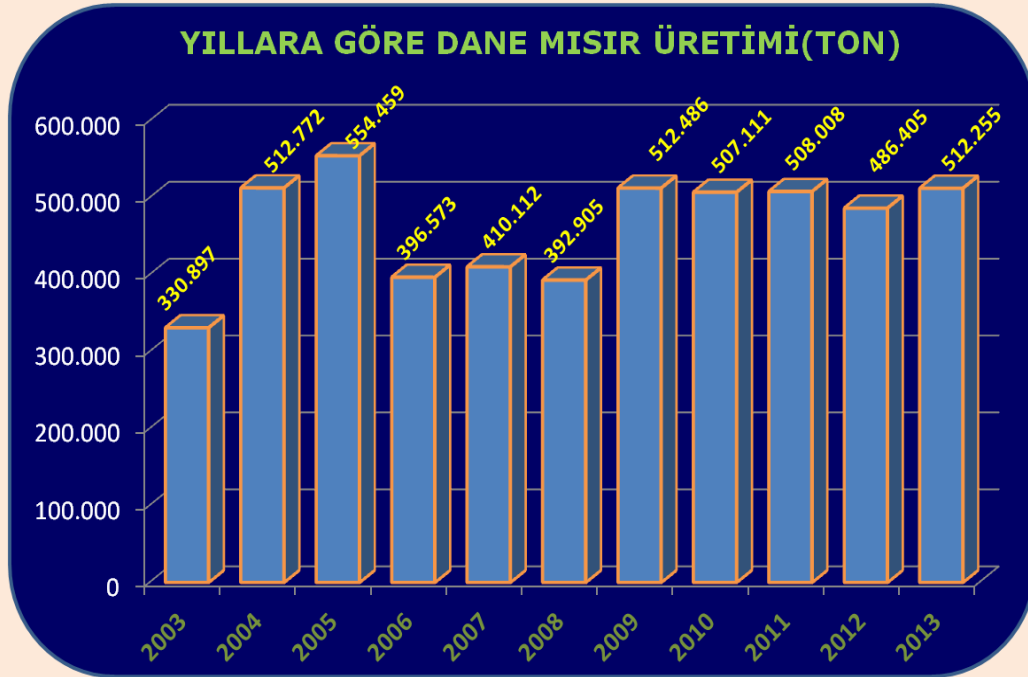
Mısır

Mısır insan gıdası ve hayvan yemi olarak kullanılmasının yanı sıra sanayide de alkol, ispirto, yağ, irmik vs. gibi ürünlerin üretiminde hammadde olarak kullanılmaktadır. Mısır ekimi Adapazarı, Akyazı, Söğütü ve Ferizli ilçelerinde ağırlıklı olarak yapılmaktadır.

MISIR

2003			2013		
EKİLİŞ (Dekar)	ÜRETİM (Ton)	VERİM (Dekar/kg)	EKİLİŞ (Dekar)	ÜRETİM (Ton)	VERİM (Dekar/kg)
480.600	330.897	689	435.296	512.255	1.177
Türkiye Üretimi				5.900.000 ton	
Sakarya	Türkiye Üretimindeki Payı %			9	
	Türkiye Üretimindeki Sıralaması			5	

Ülke ihtiyaçları ve taleplerin karşılanması bakımından, ekimi ilk ürün ve ikinci ürün şeklinde yapılan mısır üretiminde, ağırlığı ilk ürün ekilişlerinin teşkil ettiği görülmektedir. İkinci ürün mısır ekilişleri ise silajlık yem yapımında ve "haşlamalık, kebablık" tabir edilen şekilde değerlendirilmektedir.

Buğday

İlimizde taban arazilerde olduğu gibi meyilli arazilerde de üretimi yapılabilen buğday münavebede yer almaktadır. Buğday ekilişlerinin tamamı ekmeklik çeşitlerdir. Üretici, sertifikalı tohumluk kullanımı ile birlikte ekim, dikim, bakım, mücadele ve hasat teknikleri gibi pek çok konuda yeterli bilgiye sahiptir. Kullanılan buğday tohumlukları ortalama üç yılda bir değiştirilmekte ve yenilenmektedir.

Buğday ekilişi Geyve İlçesi başta olmak üzere sırasıyla; Kaynarca, Adapazarı, Taraklı ilçelerinde yapılmaktadır.

Ayçiçeği

Hibrit tohumluk kullanımı %90'lara varan ayçiçeğinin en fazla üretildiği ilçemiz Kaynarca'dır.

Süs Bitkileri

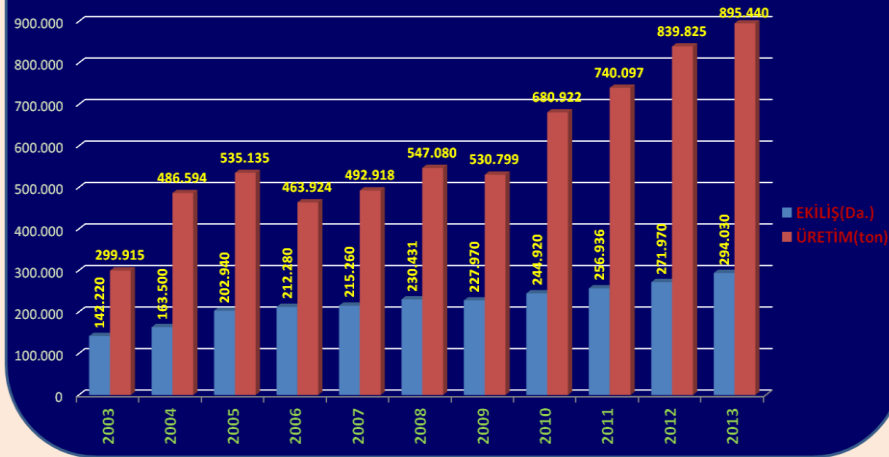
İlkel yöntemlerle az sayıda ve kayıt dışı işletmelerde yapılan dış mekan süs bitkileri üretiminde, 2005 yılında uygulamaya konulan “Süs Bitkileri Üretimini Geliştirme Projesi” sonucunda ilimiz, modern teknoloji kullanımıyla ülkede marka haline gelmiş ve ihracatı her geçen gün artan konumdadır.

SÜS BİTKİLERİ

2003		2013	
EKİLİŞ (Da)	İŞLETME SAYISI	EKİLİŞ (Da)	İŞLETME SAYISI
1.659	101	12.544	522
Türkiye Ekiliş Alanı (Dekar)			32.462
Sakarya	Türkiyedeki Payı %		% 38
	Türkiye Sıralaması		1

Yem Bitkileri

YILLARA GÖRE YEM BİTKİLERİ EKİLİŞ ALANLARI ve ÜRETİM DURUMLARI

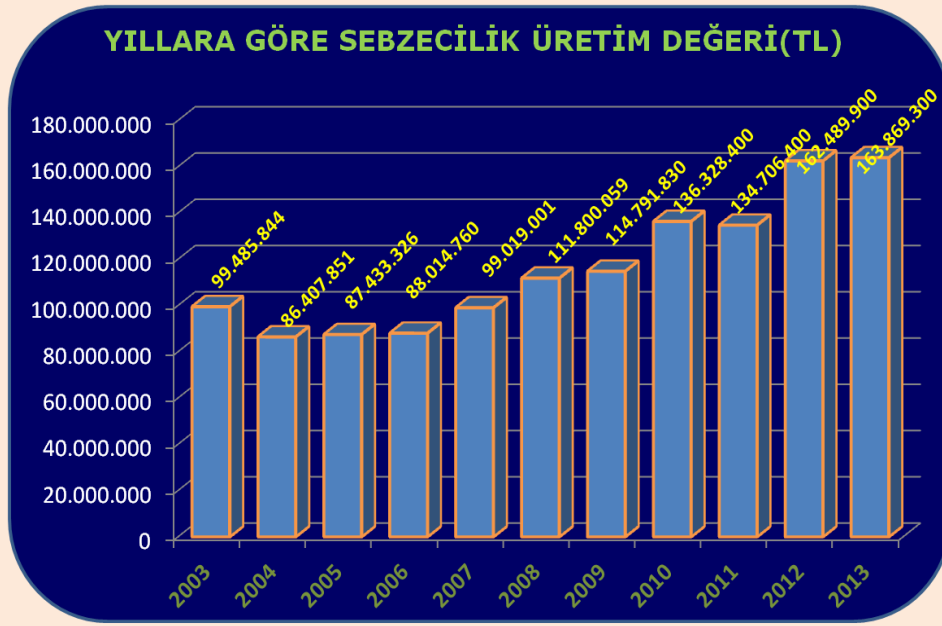
YEM BİTKİLERİ EKİLİŞ ve ÜRETİMİNDE DEĞİŞİM

Yem Bitkileri	2003		2013	
	Alan (ha)	Üretim (ton)	Alan (ha)	Üretim (ton)
Silajlık Mısır	6.902	237.829	15.955	732.133
Yonca	4.917	50.858	4.354	72.819
Fiğ	2.282	9.128	5.987	39.290
Korunga	98	780	123	1.044
Diğerleri	23	1.320	2.984	50.154
Toplam	14.222	299.915	29.403	895.440

İlimizde hayvan beslenmesinde önemli bir yeri olan yem bitkilerinde özellikle silajlık mısır, yonca, fiğ ve korunga ekilişleri dikkat çekmektedir. 10 Mayıs 2000 tarihli Hayvancılığın Desteklenmesi Hakkında Kararname ile Yem Bitkileri üretimi destekleme kapsamına alınmıştır. Bu uygulamanın başlaması ile İlimizde yem bitkileri üretiminde önemli artışlar olmuştur.

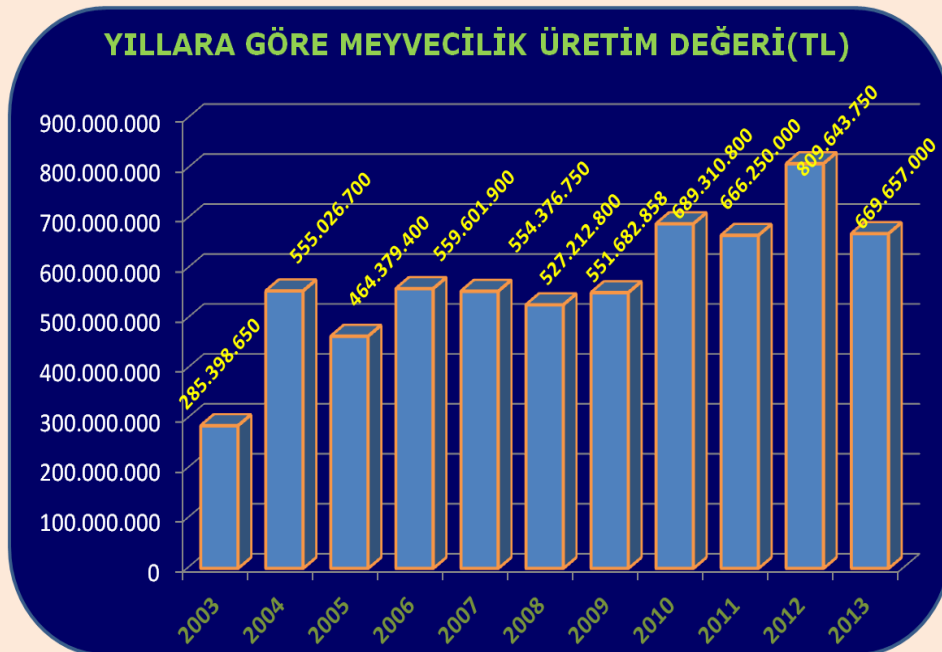
Sebze Üretimi

İlimizde sebzeçilik; sulanabilen alanlarda açıkta, örtü altında ve ara ziraat olarak gelişen, başta büyük şehirler olmak üzere çok sayıda merkeze sevkiyat yapılarak piyasa talepleri doğrultusunda çeşitlenen, birim alandan daha yüksek gelir elde edilen bir tarımsal faaliyet konumundadır.

Meyve Üretimi

İl genelinde meyvecilik yaygın olmakla birlikte, çeşit yoğunluğu Pamukova ve Geyve ilçelerindedir. Tarım alanlarının %29' unda üretilen fındığın meyveciliğin toplam geliri içinde payı % 51'dir. Diğer meyveler içinde ayva üretimi, ülke sıralamasında birincidir.

Fındık

Kuzey ilçelerimizde fındığın hakim ekilişleri görülmektedir. Ülkemiz fındık tarımında uzun yıllar ortalaması itibari ile dikili alanda 3.ncü, üretimde 2.nci, verimde 1.inci sırada olan ilimizde dikim alanı 72.000 hektardır. Dünya üretiminin % 75 ini karşılayan ülkemiz üretiminde ilimizin payı % 12 (2013) dir.

FINDIK					
2003			2013		
EKİLİŞ (ocak)	ÜRETİM (Ton)	VERİM (ocak/kg)	EKİLİŞ (ocak)	ÜRETİM (Ton)	VERİM (ocak/kg)
34.183.280	71.993	2,106	35.553.100	66.574	1,873
Türkiye Üretimi				549.000 ton	
Sakarya	Türkiye Üretimindeki Payı %			12	
	Türkiye Üretimindeki Sıralaması			2	

Ayva

Ayva yetiştiriciliği Geyve, Pamukova ve Sapanca Gölü çevresinde yoğunlaşmıştır. Sofralık tüketimi yanında tarımsal sanayiye hammadde olma özelliğiyle gerek anakentlere ve gerekse yaş meyve ihracatçılarına hitap eden bir meyve çeşidimizdir.

AYVA					
2003			2013		
MEYVE VEREN AĞAÇ	ÜRETİM (Ton)	VERİM (Ağaç/Da)	MEYVE VEREN AĞAÇ	ÜRETİM (Ton)	VERİM (Ağaç/Da)
633.945	33.749	54	630.793	41.316	66
Türkiye Üretimi				139.311 Ton	
Sakarya	Türkiye Üretimindeki Payı %			% 30	
	Türkiye Üretimindeki Sıralaması			1	

Bağcılık

İl genelinde üretim payı olarak %3 gibi küçük bir paya sahip olan sektör, özellikle Geyve ve Pamukova ilçelerimizde önemli ölçüde çiftçi ailesinin asli geçim kaynağıdır. Bu ilçelerimizde ihracata yönelik olarak danelerini dökmeyen Müşküle üzümü üretilmekle beraber Alphonse Lavellee, Razakı, Cardinal, Çavuş, Yalova İncisi ve Trakya İlkereni gibi çeşitler yeni plantasyonlara girmektedir. Bağcılığın geliştirilmesi için çalışmalar devam etmektedir. Yeni bağlar kordon sistemi ile tesis edilmektedir.

ÜZÜM YETİŞTİRİCİLİĞİNDE DEĞİŞİM

2003			2013		
ALAN	ÜRETİM	VERİM	ALAN	ÜRETİM	VERİM
36.130 Da.	33.990 Ton	941 Kg/Da.	39.662 Da.	57.920 Ton	1.460 Kg/Da.

TARIMSAL DESTEKLEME VE TEŞVİKLER

Alan Bazlı Desteklemeler

Mazot, Kimyevi Gübre ve Toprak Analizi Desteklemesi

2012 yılında Mazot, Kimyevi Gübre ve Toprak Analizi Desteklemesi kapsamında müracaatlar 31.12.2012 tarihi itibarıyla sona ermiştir. Buna göre 41.332 çiftçi ve toplam 1.103.552,536 dekar alan kayıt altına alınmış olup, toplam 9.903.577,63 TL tutarında destekleme ödemesi yapılmıştır. 2013 yılında ödenen Mazot, Kimyevi Gübre ve Toprak Analizi Desteklemesi toplamı 11.066.990 TL. dir.

Fındık Alanlarının Desteklenmesi

Fındık üreticilerine Alan Bazlı Gelir Desteği ve Alternatif Ürüne Geçen Üreticilere Telef Edici Ödeme Yapılmasına Dair karar ile Fındık Üretimine Planlanması ve Dikim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik yürürlüğe girmiştir. İlimiz Fındık üretimine izin verilen 13 İl arasında bulunduğu için söz konusu destekleme ödemesinden faydalanmaktadır. İlimizde Fındık üretimine izin verilen İlçeler; Akyazı, Hendek, Karasu, Kocaali, Ferizli, Karapürçek, Kaynarca'dır. Bu kapsamda 25.237 üreticimizin 2012 yılı için 407.832,514 da alan için 61.174.877,10 TL Alan Bazlı Gelir Desteği Ödemesinden faydalanmıştır. 2012 yıllarında fındık bahçelerini söküp alternatif ürüne geçen 7 çiftçimizin 55,482 da alan için 16.644,60 TL ödeme yapılmıştır. 2013 yılında fındık için ödenen toplam destekleme miktarı 71.365.591 TL. dir.

Prim Uygulamaları

Dane Mısır-Ayçiçeği Desteklemeleri

2012 ürünü müracaatları 31.05.2013 tarihine kadar devam etmiştir. Buna göre 810 ayçiçeği üreticisine 746.379,22 TL, Dane Mısır için 6389 dane mısır üreticisine toplam 7.454.578,33 TL prim ödemesi tahakkuk ettirilmiştir. 2013 yılı rakamları kesinleşmemiştir.

Hububat Destekleme Primi

Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeline göre; 2012 Yılı Ürünü Yağlı Tohumlu Bitkiler, Hububat ve Baklagil Fark Ödemesi Desteğine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği gereğince 2012 ürünü için müracaatları Tarım İl/İlçe Müdürlükleri tarafından kabul edilerek icmal listeleri nihai hale getirilmiştir. Buna göre 2012 ürünü için 2.589 işletmeye 543.820,61 TL destekleme prim ödemesi yapılmıştır. 2013 yılında ödene hububat desteği 300.045 TL. dir.

Yem Bitkisi Desteği

2013 yılında Yem Bitkileri Desteklemesi kapsamında 3.422 müracaat yapılmış olup toplam 91.070 dekar alan için 4.559.619 TL destekleme ödenmiştir.

Tarım Havzaları Üretim Ve Destekleme Modeli

Tarım Havzalarının ilk oluşturulması aşamasında iklim-topografya-toprak haritaları bir araya gelerek sınıflandırma yapılmış, birbirine komşu olan ve ürün grupları olarak birbirine yakın bölgeleri birleştirmek üzere ilçe bazında havza sınırları belirlenmiştir. Bu belirlemelere göre İlimiz Batı Karadeniz ve Güney Marmara Havzaları içinde yer almıştır.

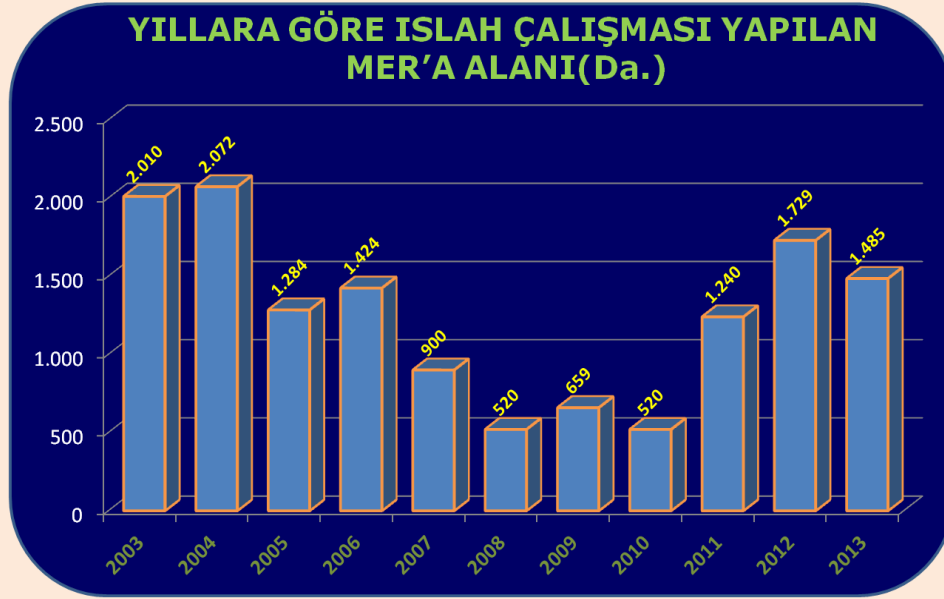
Havza Adı	Havzanın Kapsadığı İl Ve İlçeler	Fark Ödemesi Kapsamında Desteklenen Ürünler
Güney Marmara Havzası	Sakarya(Sapanca, Pamukova, Geyve, Taraklı) Çanakkale, Balıkesir, Bursa, Yalova, Kocaeli, İstanbul,	Arpa, Buğday, Çavdar, Çeltik, Dane Mısır, Kanola, Kuru Fasulye, Tritikale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf, Zeytinyağı, <u>Kütlü Pamuk</u> , <u>Nohut</u> , <u>Soya Fasulyesi</u>
Batı Karadeniz Havzası	Sakarya (Karasu, Kaynarca, Kocaeli, Hendek, Söğütlü, Ferizli, Akyazı, Karapürçek, Adapazarı, Serdivan, Arifiye ve Erenler) İstanbul, Düzce, Kastamonu, Sinop, Bartın, Zonguldak, Kocaeli	Arpa, Buğday, Çavdar, Çeltik, Dane Mısır, Kanola, Kuru Fasulye, Tritikale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf, Zeytinyağı

Tarım Havzaları Üretim Ve Destekleme Modeli çalışmaları kapsamında, 2010 yılı içerisinde “Bölge Tanıtım Toplantıları” gerçekleştirilmiştir. Bahse konu olan toplantıların devamı niteliğini taşıyan İl Toplantıları'nın biride ilimizde 02.03.2010 tarihinde gerçekleşmiştir. İl Bilgilendirme Toplantısına; tarımla ilgili tüm kurum kuruluşlar katılmıştır. Çalışmalar devam etmektedir.

MERA KANUNU ÇALIŞMALARI

4342 Sayılı Mera Kanunu kapsamında; İlimizde mera alanlarının yeniden iyileştirilmesi, bozulmaya başlayan ekolojik dengenin korunması amacıyla, çağın ekolojik imkanlarından en üst düzeyde yararlanarak hayvancılık sektörünün hizmetine sunulmak üzere yem kaynaklarını geliştirmek veya bunların otlayan hayvanlar tarafından kullanılmasını kolaylaştırmak için otlatma, biçme, gübreleme, sulama ve tohumlama gibi kültürel yöntemlerin mera üzerinde uygulanmasının

temini ve çiftçiler tarafından devamının sağlanması üzere eğitim, yayım ve uygulama yöntemleri ile yaygınlaştırılması yapılmaktadır.

Mera Islah Çalışmaları

Zayıf meralar üzerinde su ve rüzgarın etkisi ile toprak erozyonunda artış olur. Mera toprağı üzerinde toprak kayıpları nedeni ile çakıl, taş ve kayaların oranında artış, ölü bitki kalıntısı, yani toprağın kendisini yenileme oranında sürekli bir azalış görülmektedir. Toprağın korunması ve iyileştirilmesi konularında gerekli tedbirlerin alınması,

Mera üzerinde aşırı çığneme zarara neden olur. Mera toprağında aşırı sıkışma olur. Hayvanların yol izleri mera üzerinde belirginleşir. Yağış suların toprağa işlenmesi azalır ve meralar gittikçe kuraklaşır. Bütün bu olumsuzlukların giderilmesi hususunda mera otlatma sistemlerin devreye alınması ve mera amenajman tekniklerin uygulanması ile mera üzerindeki baskının kontrol altına tutulması yöntemlerinin uygulanması sağlanmaktadır.

Tespit ve Tahdit Çalışmaları

4342 sayılı Mera Kanununun uygulamaya girdiği tarihten itibaren İlimizde Mera Komisyonu ve Sapanca ve Kaynarca İlçeleri Merkezden yürütölmek üzere toplam 11 İlçede Mera Teknik Ekipleri oluşturulmuş ve 4 yıl içerisinde Mera Tespitleri 16 İlçede, 530 yerleşim yerinde % 98 tamamlanmıştır. 16 ilçe de 191 köyde haritalanan alan 7.063 ha' dır. İlimiz meralarının tahsis çalışmasına başlanılmış olup 2 ilçe 10 köyde 6.520,9 da meranın tahsisleri yapılmıştır.

Yapılan mera ölçümleri neticesinde mera alanlarının sınırları ve üzerinde bulunan işgal ve tahribatlar belirlenmiş olup, işgal ve tahribatların giderilmesi ile söz konusu mütecevizler hakkında da yasal işlemlerin yapılmasına imkan sağlanmıştır.

Yıllara Göre Mera Islah Çalışmaları

Yılı	İlçe / Köy	Alanı (dekar)
1998-2010	Önceki yıllarda yapılan mer'a ıslahları	12.031
2011	Altındere-Kuşça-Kasımlar-Ortaköy-Çayırbaşı-Bileciler-Tuzak-Türbeköy (İhata Çalışması)	1.240
2012	Yenidoğan- Kuşça-Levent-Tokmaklıdere-Hacıramazanlar-Yeşilyurt-Eskibedil-Kızılcıkorman-Poyrazlar-Bakırlı-Gölkent-Doğancılar , Kabakulak,Uzunçınar, Erdoğan	1.729
2013	İlyaslar,Yeşilyurt,Çakallı,Hacılar,Paşaköy,Sofular,Çardak	1.485
Toplam		16.485

1998-2013 yıllarında Mera ıslah çalışmaları kapsamında tabloda belirtilen köylerde mera ıslahı ve mera ihata çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalarda kullanılmak üzere Özel İdare ve Genel Bütçenin ödeneklerinden faydalanılmıştır.

2013 yılında Özel İdare ve Genel Bütçe kapsamında yapılan mera ıslah çalışmaları.

CİNSİ	ÖZEL İDARE (Ad/kg)	GENEL BÜTÇE (Ad/kg)	TUTAR (TL)	AÇIKLAMA
Beton Direk	8.080 (ad)		84.413,42	İlyaslar, Hacılar, Çardak, Paşaköy, Sofular, Çakallı, Yazılıgürgen, Bedilkazancı, Bedilkadirbey, Çelebiler,
Dikenli Tel	13.480 (kg)			İlyaslar, Hacılar, Çardak, Paşaköy, Sofular, Çakallık, Yazılıgürgen, Bedilkazancı, Bedilkadirbey, Çelebiler,
Sistemik Herbisit Alımı	542 (lt)	110 (lt)	8.745,17	Vakıf, Eskibedil, Bedilkadirbey, Yuvalak, Erdoğan, Yazılıgürgen, Sofular köylerine dağıtılmış olup çalışmalar devam etmektedir.
Kimyevi Gübre Alımı	20.200(kg)		14.778,32	Kızılcıkorman, Eskibedil, Yuvalak
TOPLAM			107.936,91	

Mera ıslah çalışmalarında ihtiyaç duyulan direk, dikenli tel, gübre, tohum gibi malzemeler kamu kaynaklarıyla temin edilirken, işçilik faaliyetleri köy nakdi katkısı veya iş gücü katkısı ile sağlanmaktadır.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından yürütülen Ülkesel Mera Amenajman planları çerçevesinde ilimizde 15 Kasım–15 Nisan tarihleri arasında meralarda otlatma yapılmaması ve böylece meraların bozulmasının önüne geçilmesi hedeflenmektedir. Bu amaçla İl Özel İdaresi kaynaklarıyla temin edilen beton direk ve dikenli tel ile otlatma bölmeleri yapılarak, münavebeli otlatma ile meraların verimli ve uzun süreli kullanımı sağlanmaktadır. Meralarda ihata yapılması suretiyle ana yol kenarında bulunan meralarda otlayan hayvanların yola çıkması ile zaman zaman trafik kazaları meydana gelmekte ve neticesinde can ve mal kayıpları oluşabilmektedir.

Genel Bütçe imkanları ile temin edilen ot ilacının Erdoğan, Bedilkadirbey, Kızılcıkorman, Eskibedil, Yuvalak, Kabakulak, Yanık, Yenidoğan, Meşepınarı, Yazılıgürgen, Tokmaklıdere,

Doğancılar, Poyrazlar, Vakıf, İlyaslar, meralarında yoğun olarak bulunan çalı ve dikenlerin yok edilmesinde kullanılmak üzere verilmiştir. Çalıların büyük olduğu yerlerde ilaçlamadan önce mekanik olarak temizliğin yapılması için Kabakulak, Abalı, Yuvalak, Kızılıcıkorman, Çatalköprü, Kozluk köylerinde çalı kesme makinesi kullanılmıştır. Münavebeli otlatmanın yapılabilmesi için merada ara bölme yapmak üzere Hacıramazanlar, Poyrazlar, Doğancılar Yeşilyurt, Uzunçınar, Kızılıcıkorman, Eskibedil, Yenidoğan, Bakırlı, Gökent, Levent, Tokmaklıdere köylerine ihata malzemesi verilmiş; Meradaki ot yapısını düzenlemek ve güçlendirmek amacıyla Yuvalak, Eskibedil, Kızılıcıkorman köylerine kimyevi gübre verilmiştir. Meralarda şahıslar tarafından yapılabilir işgaller ve tahribatlar da ihata yapımı sayesinde önlenmektedir.

Yerleşim yerlerine yakın olan meralara çöp ve hafriyat dökülerek çevre ve görüntü kirliliğine sebep olunmaktadır. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve İl Özel İdaresi kaynakları ile yürütülen mera ıslah çalışmaları ile hayvancılığın gelişmesine katkıda bulunmakla beraber çevre güzelliği de oluşturulmaktadır.

Mera Bilgi Sistemi Geliştirme Projesi (Merbis-Gep)

Bakanlığımızca yürütülmekte olan Mera Bilgi Sistemi Geliştirme Projesi (MERBİS-GEP) kapsamında ilimizde yer alan mera, yaylak, kışlak ile otlak ve umuma ait çayır alanlarının, 1/5000 ölçekli haritaları ve aplikasyon işlemleri yapılarak sayısal verileri, Müdürlüğü'müzce satın alınan harita programı ortamına işlenmektedir. Aynı zamanda bu sisteme, mera alanlarına ait arazinin durumu, otlatma kapasitesi, ıslah durumu, topoğrafyası, üzerinde otlanan hayvan sayısı gibi veriler işlenmektedir. Ayrıca köy haritaları oluşturulup, mera tespitlerindeki köylere ait aile sayısı, çiftçi aile sayısı, iklimi, hayvan varlığı gibi köye ait veriler de sisteme girilmiştir.

Bu şekilde sayısal ve sözel bilgilerin birbiri ile ilişkili olarak çalıştırıldığı MERBİS-GEP projemiz hazırlanmıştır. Projeye 627 adet mera için, toplam 6305 ha alana ait sayısal ve sözel veriler sisteme aktarılmıştır. Oluşturulan Mera Bilgi Sistemi ile mera, yaylak, kışlak ile otlak ve umuma ait çayır alanlarının tespiti, tahdidi ve tahsislerinin sistemli olarak yapılması, belirlenecek kurallara uygun olarak kullanımının sağlanması, bakım ve ıslahlarının yapılarak verimliliklerinin artırılması, kullanımlarının denetlenmesi ve korunmasıyla hayvancılık sektörünün geliştirilmesi amaçlanmıştır.

TOHUMCULUK KANUNU İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

5553 sayılı tohumculuk kanunu yürürlüğe girmiştir. Bu Kanunun amacı; bitkisel üretimde verim ve kaliteyi yükseltmek, tohumluklara kalite güvencesi sağlamak, tohumluk üretim ve ticareti ile ilgili düzenlemeleri yapmak ve tohumculuk sektörünün yeniden yapılandırılması ve geliştirilmesi için gerekli olan düzenlemeleri gerçekleştirmektir. Tohumculuk kanunu; tarla bitkileri, bağ-bahçe bitkileri, orman bitki türleri ve diğer bitki türleri çoğaltım materyaline ait çeşitlerin ve genetik kaynakların kayıt altına alınması, tohumlukların üretimi, sertifikasyonu, ticareti, piyasa denetimi ve kurumsal yapılanmalar ile ilgili düzenlemeleri kapsar.

Bu kanun kapsamında Müdürlüğümüzce yürütülen çalışmalarda; İlimizde tohum ve fidan üreten kurum ve kuruluşların, tohum bayilerinin her türlü denetimi yapılmakta ayrıca tohumluk bayilik belgesi verilmesi, tohum kuruluşlarının yetkilendirilmesi, üretici belgesi düzenlenmesi, tohumluk ihracat ve süs bitkileri ithalat işlemleri de yapılmaktadır.

Sertifikalı Tohum Üreticileri

Tohum üreten 4 kuruluş toplam olarak **1.853,94** dekar alanda tohum ekilişlerini yapmışlar ve bu ekilişlerin tarla kontrolleri yerinde yapılmıştır.

TOHUM ÜRETİCİSİ	TÜR	ÇEŞİT	EKİLİ ALAN (DA)	TOPLAM (DA)
Mısır Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	Buğday	Bezostaya	18	608
	Buğday	Pamukova-97	50	
	Buğday	Mombchil	50	
	Buğday	Tahirova-2000	296	
	Buğday	Hanlı	70	
	Buğday	Beşköprü	38	
	Mısır	Kompozit Arifiye	40	
	Mısır	ADK-451, ADK-458, ADK,455, ADK-599, ADK310	29	
	Kestane Kabağı	Arıcan 97	17	
S.S.Adapazarı Pancar Ekiciler Kooperatifi	Buğday	Tahirova 2000	462,27	1.095,00
	Buğday	Flamura-85	151	
	Arpa	Martı	481,75	
Tarım Kredi Kooperatifi	Buğday	Tahirova 2000	58,92	58,92
Özel	Ayçiçeği	Palancı-1	92,02	92,02
GENEL TOPLAM				1.853,94

2011-2013 Yıllarında Sertifikalı Tohum Üretim Alanları

TÜRÜ	2011	2012	2013
	ALAN (DA)	ALAN (DA)	ALAN (DA)
BUĞDAY	2.345,79	2.416,30	1.234,94
ARPA	49,37	492,36	481,754
MISIR	48	55	69
KABAK	22	2	17
AYÇİÇEK	-	-	92,02
TOPLAM	2.495,16	2.995,66	1.853,94

2013 Yılı Tohumculuk Faaliyetleri Üretici, Yetiştirici ve Bayi Sayıları

Faaliyetin Adı	2013 Yılında Verilen Belge Sayısı	Mevcut Belge Sayısı
Tohumluk Bayileri	22	106
Tohum Yetiştiricileri	-	34
Tohum Üreticileri	-	4
Tohum İşleyicileri	-	4
Fidan Üreticileri	-	-
Fide Üreticileri	-	-
Süs Bitkileri Üreticileri	16	95

İlçeler Üzerinden Tohum Bayileri Ve Sayıları

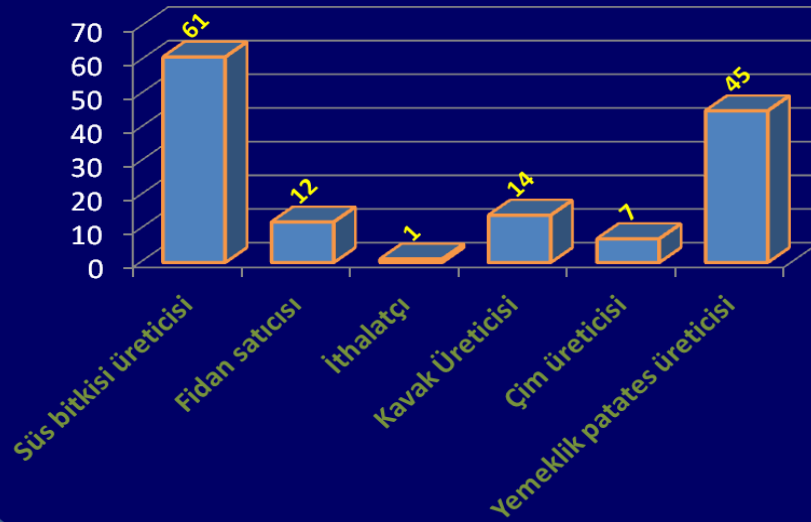
İlçe	Tohum Bayilerinin İlçelerdeki Sayısı	İlçe	Tohum Bayilerinin İlçelerdeki Sayısı
Adapazarı	25	Karasu	8
Akyazı	17	Kaynarca	9
Arifiye	0	Kocaali	4
Erenler	6	Pamukova	5
Ferizli	6	Serdivan	5
Geyve	9	Söğütlü	4
Hendek	6	Taraklı	2
Sapanca	0	Toplam	106

İlimizde toplam 106 adet tohum bayisi bulunmaktadır. Bu bayilere 2013 yılı içinde 84 denetim yapılmıştır. Tohum üreticisi olan 3 işletme yıl içinde 2 şer defa denetlenmiştir.

BİTKİ PASAPORT KAYIT SİSTEMİ FAALİYETLERİ

Bitki Pasaport Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkındaki Yönetmelik kapsamında, İlimizde sebze fidesi, yemeklik patates, çim, fidan ve özellikle yoğun bir şekilde yetiştiriciliği yapılan süs bitkileri üreticileri kayıt altına alınmaya başlamıştır. Şimdiye kadar **140 işletme** sisteme kaydedilmiştir.

BİTKİ PASAPORT KAYIT SİSTEMİ

Kayıt altına alınan operatörlere 2013 yılı içerisinde **464** denetim gerçekleştirilmiştir. Denetimlerde yapılan detaylı incelemelerde görülen eksiklikler üreticilere bildirilmiş, satışa hazır bitkilerinin pasaport basım izni verilmiştir. İlimizde **24** operatöre Bitki Pasaportu Basma yetkisi verilmiştir.

GÜBRE BAYİLERİNE YÖNELİK YAPILAN ÇALIŞMALAR

Gübre Bayilerinin Denetimi

2013 yılında yerinde yapılan denetimlerde aşağıdaki hususlarda gerekli kontrol yapılarak ilgililer uyarılmıştır;

- ✓ Kimyevi gübre depolarının havalandırılması,
- ✓ Gübre torbalarının arasındaki mesafenin ayarlanması,
- ✓ Torbaların rutubetten korunması için ızgaraların üzerlerine istiflenmesi,
- ✓ Bayilerin satmakta olduğu gübrelerin Lisans ve Tescil Belgelerinin izin tarihlerinin kontrol edilmesi,
- ✓ Gübre depolarında yangın söndürme tüplerinin bulundurulması,
- ✓ Depoların yakınlığında yanıcı ve patlayıcı madde imalatının olup olmadığının kontrol edilmesi,
- ✓ Yangın güvenliği için uyarıcı levhaların bulundurulması,

Bu çerçevede 2013 yılında **9** Adet Kimyevi Gübre numunesi alınarak analizleri yaptırılmıştır. 2013 yılı denetimleri yapılmıştır.

ORGANİK TARIM ÇALIŞMALARI

Üreticilerimiz sertifikasyon kuruluşları ile sözleşme yaparak organik tarım sertifikası almakta ve üretim yapmaktadırlar.

Yılı	İlçe sayısı	Köy Sayısı	Çiftçi sayısı	Organik tarım alanı (da)
2010	7	19	107	3.639
2011	9	25	97	3.942
2012	8	22	86	3.558
2013	5	14	37	1.784

FINDIKTA REKOLTE TAHMİNİ ÇALIŞMALARI

2013 yılında Bakanlığımızın talimatları doğrultusunda 1 defa rekolte tahmini yapılmıştır. Rekolte tahmininde ilçelerle birlikte çotanak sayımının hangi bahçelerden nasıl yapılacağı konusunda metot birliği oluşturularak saha çalışmaları gerçekleştirildi. Bu çalışma sonucunda rekoltenin 60.859,62 ton olacağı belirlendi.

2013 Yılı Sakarya İli Çotanak Sayımına Göre Fındık Rekolte Tahmini

İlçe Adı	Toplam Fındık Alanı (da)	Toplam Ocak Sayısı (Adet)	Ocak Başına Verim (kg)	Tahmini Üretim (Ton)
Adapazarı	2.831	141.550	1,19	168,80
Akyazı	72.640	4.478.400	1,87	8.380,31
Arifiye	1.700	102.000	1,38	141,44
Erenler	12.732	763.920	1,27	977,33
Ferizli	44.160	2.649.600	0,73	1.953,81
Geyve	4.516	270.960	1,81	492,12
Hendek	122.190	7.331.400	1,39	10.259,53
Karapürçek	27.500	1.650.000	2,28	3.763,00
Karasu	200.000	12.000.000	1,00	12.149,00
Kaynarca	32.282	1.614.100	1,54	2.486,03
Kocaali	172.000	10.320.000	1,79	18.574,64
Pamukova	644	32.200	0,83	26,89
Sapanca	4.180	167.200	3,10	530,00
Serdivan	6.000	360.000	1,50	543,48
Söğütlü	10.500	651.000	0,55	360,23
Taraklı	800	44.000	1,20	53,00
Toplam	714.675	42.576.330		60.859,62

BİTKİ KORUMA VE KARANTİNA ÇALIŞMALARI

İlimizde üretimi yapılan kültür bitkilerinde görülen hastalık, zararlı ve yabancı ot mücadelesi, Zirai ilaç bayileri ruhsatlandırma ve kontrol işleri, bitkisel ürün ihracat ve ithalatında zirai karantina çalışmaları, fidan üretiminin zirai karantina yönünden kontrolü ve ruhsatlandırılması çalışmaları sürdürülmektedir.

2013 Yılı Zirai Mücadele Alet ve Makine Bayilikleri

İLÇESİ	ÖZEL	ZİRAAT ODASI	T.K.KOOP	PANKOBİRLİK	TOPLAM
Adapazarı	23	2	2	2	29
Erenler	3	-	1	1	5
Serdivan	-	-	2	--	2
Akyazı	9	-	3	2	14
Ferizli	1	1	3	-	5
Kocaali	2	-	2	-	4
Karasu	6	-	3	-	10
Kaynarca	2	1	2	1	6
Hendek	5	1	3	--	9
Geyve	11	-	2	-	13
Pamukova	8	--	1	1	10
Söğütlü	1	-	1	1	3
Taraklı	2	-	1	-	3
Karapürçek	1	-	-	-	1
Sapanca	-	-	1	-	1
Arifiye	1	-	1	-	2
TOPLAM	75	6	28	8	117

2013 yılı Ruhsatlı Bitki Koruma Ürünleri Bayilikleri

İLÇESİ	ÖZEL	TOPTAN	T.K.KOOP.	ZİRAAT ODASI	PANCAR KOOP.	YAĞLI T.K.	TOPLAM
Adapazarı	11	1	2	2	2	1	19
Erenler	3	-	1	-	1	-	5
Serdivan	-	1	2	-	-	-	3
Arifiye	-	-	-	-	-	-	-
Sapanca	-	-	1	-	-	-	1
Akyazı	6	-	1	-	2	-	9
Karapürçek	1	-	-	-	-	-	1
Hendek	5	-	3	1	-	-	9
Söğütlü	1	-	-	-	1	-	2
Ferizli	1	-	3	1	-	-	5
Kaynarca	2	-	1	1	1	1	6
Karasu	3	1	3	-	-	-	7
Kocaeli	2	-	3	-	-	-	5
Pamukova	9	-	1	-	1	-	11
Geyve	9	-	2	1	1	-	13
Taraklı	2	-	1	1	-	-	4
TOPLAM	55	3	24	7	9	2	100

2013 yılında 100 bitki koruma ürünleri satan bayi, 117 zirai alet satışı yapan bayi bulunmakta olup, hali hazırda denetimler devam etmektedir.

Yıllara Göre Süne Sürvey ve Mücadele Çalışmaları

YILLAR	PROGRAM (DA)	KIYMETLENDİRME SÜRVEYİ (DA)	NİMF SÜRVEYİ (DA)	KARAR ALINAN ALAN (DA)	İLAÇLANAN ALAN (DA)
2010	60.000	48.600	48.600	48.200	18.350
2011	59.000	65.150	44.690	23.200	850
2012	60.000	39.740	20.650	0	0
2013	60.000	47.296	10.932	0	0

İlimizde Süne sürvey ve mücadele çalışmaları 2009 Yılına kadar Devlet Yardım Mücadelesi, bu tarihten günümüze kadar ise çiftçi mücadelesi kapsamında 4 ekiple yürütülmüştür.

TAHMİN VE ERKEN UYARI ÇALIŞMALARI

Genel Faaliyetler:

Saha kontrolleri ve çiftçi görüşmeleri için Mart sonundan başlanmak üzere bölgeye gidilmiştir. Bu çalışmalar hem bahçe kontrolleri hem de yoğun bir şekilde kahve toplantıları ve bire bir çiftçi görüşmeleri şeklinde sürdürülmüştür. Birebir çiftçi eğitimleri bizzat bahçelerde görerek uygulamaya yapıldığından daha verimli olmuştur.

Kontrol bahçesi olarak kullanılmak üzere, bölgeyi temsil edecek şekilde 4 elma bahçesi (Eğriçay, Safıbey, Umurbey), 4 ayva bahçesi (Özbek, Doğan-tepe,) ve 5 tane bağ (Karapınar,

Şeyhvarmaz, Çengel, Umurbey, Umurbey üstü) tespit edilmiştir. Aşağıdereköy ve Yukarıdereköy’de ise 2 ayva bahçesi ve 2 kiraz bahçesi belirlenmiştir.

Bu bağ ve bahçeler vejetasyon öncesinden başlanmak üzere haftada bir, feromon tuzakların asıldığı 10.04.2013 tarihinden itibaren ise haftada dört gün kontrol edilmiştir. Bu kontroller ve meteorolojik verilerin değerlendirilmesi sonucunda şekillenen ‘ilaçlama uyarıları’ çiftçilerimizin cep telefonlarına SMS yoluyla, belediye hoparlörleriyle ve İl Müdürlüğümüzün www.sakaryatarim.gov.tr resmi web sitesinden çiftçilerimize ulaştırılmıştır.

Tahmin Ve Erken Uyarı Sistemi Arazi Çalışma Programı

GÜNLER	AYVA	ELMA	KİRAZ	BAĞ
	İç kurdu	İç kurdu,Karaleke	Kiraz sineği	Salkım güvesi, Mildiyö
Pazartesi				Pamukova
				Geyve
Salı	Serdivan	Serdivan	Serdivan	
	Pamukova	Pamukova		
	Geyve	Geyve		
Çarşamba				Pamukova
				Geyve
Perşembe	Serdivan	Serdivan	Serdivan	
	Pamukova	Pamukova		
	Geyve	Geyve		
Cuma				Pamukova
				Geyve

Elma Kara Lekesi

Vejetasyon başlangıcında, spor uçuş periyodunun başlangıcının tespit edilmesiyle birlikte 13.03.2013 tarihinde %1’lik Bordo Bulamacı ile tedbir amacıyla ilk ilaçlama yaptırılmıştır. Daha sonraki dönemlerde yapılan ilaçlama duyuruları sistem içerisinde bulunan bilgisayar programının verdiği ilaçlama uyarıları dikkate alınarak yapılmıştır. Bu şekilde 09.07.2013 tarihine kadar Geyve ve Pamukova ilçelerimizde toplamda 9 ilaçlama duyurusu yapılmıştır. Bu yıl ilkbahar yağışlarının uzun sürmesi meteorolojik koşulların haziran ayında da hastalığın seyrini arttıracak şekilde oluşmasından dolayı geçmiş yıllara göre hastalık şiddetli görülmüş ve ilaçlama sayısı artmıştır.

Bunun yanında periyodik ilaçlama yapılan bahçelerde ilaçlama sayısı 14-15 arasında gerçekleşmiştir. Buna göre karaleke hastalığı için % 40 civarı bir ilaçlama tasarrufu sağlandığı ortaya çıkmaktadır. 200 ağaçlık bir bahçe dikkate alındığı takdirde, 1 ilaçlama tasarrufunun parasal değeri **90 TL**’dir. Buna göre ağaç başına tasarruf 45 KR. olur. Sistemin hitap ettiği alan içerisinde olan çiftçilerimizin %80’inin Erken Uyarı Metoduna göre ilaçlama yaptığı göz önünde bulundurulur ise bölgedeki 180.000 ağaçta sağlanan yaklaşık ilaçlama tasarrufu 2013 yılı için **260.200 TL**’dir.

Elmada ve Ayvada İç Kurdu

10.04.2013 tarihinde İç kurdu keleklerinin uçuşlarını takip etmek için bölgeleri temsil edecek şekilde 8 bahçede (4 elma, 4 ayva bahçesi) cinsel çekici feromon tuzaklar asılmış ve 24.04.2013 tarihinde ilk kelek yakalanışı gerçekleşmiştir. Kelek yakalanışlarının en yüksek olduğu ve aynı zamanda Mini iklim istasyonlarından alınan veriler o bölgede 1 Ocaktan itibaren 250 gün dereceye (ilk kelek yakalanışından itibaren 150 gün derece) ulaşıldıktan sonra ve yumurtalar açıldıktan sonra 12.05.2013 tarihinde birinci döl karşı ilk ilaçlama yaptırılmıştır. İkinci ilaçlama ise 03.06.2013 tarihinde yaptırılmıştır. İkinci döl için 01.07.2013 ve 22.07.2013 tarihlerinde ilaçlama yaptırılmıştır. Ayvada ise bunlara müteakip 23.08.2013 tarihinde bir ilaçlama

daha yaptırılmıştır. Buna göre Elmada İç Kurduna karşı **toplam 5 ilaçlama** yapılmıştır. Ayvada ilaçlama sayısı ise iç kurduna karşı toplamda 3 olmuştur. Periyodik ilaçlamalarda ise iç kurduna karşı 5-6 ilaçlama yapılmıştır.

İç Kurdu için tahmin ve uyarı sistemi ile periyodik ilaçlamalar karşılaştırıldığında; 200 ağaçlık bir bahçe dikkate alındığı takdirde, **1** ilaçlama tasarrufunun parasal değeri **50 TL**'dir. Ağaç başına tasarruf 25 KR.' tur. Sistemin hitap ettiği alan içerisinde olan çiftçilerimizin %80'inin Erken Uyarı Metoduna göre ilaçlama yaptığı göz önünde bulundurulur ise bölgedeki 180.000 Elma ve 465.000 Ayva ağacında sağlanan tasarruf **161.000 TL**'dir.

Bağ Mildiyözü

Bu hastalığın primer enfeksiyon şartlarının (sıcaklık, sürgün uzunluğu, toprak nemi, 8 °C üstü etkili sıcaklıklar toplamının gereken seviyeye ulaşması) gerçekleşmesine müteakip; 12.04.2013 tarihinde ilk ilaçlama yapılmıştır. Takip eden dönemde alt yapraklarda yağ lekelerine rastlanmış ve ikinci ilaçlama ise 04.06.2013 tarihinde yapılarak 3 ilaçlama ile sezon sona ermiştir.

Periyodik ilaçlama yapılan bağlarda ise Bağ Mildiyösüne karşı toplam 4-5 ilaçlama yapılmıştır. Bu da yapılan çalışmaların çok büyük oranda ilaç, zaman ve maliyet tasarrufu sağladığını göstermektedir. 10 da'lık bir bağ dikkate alındığı takdirde, ortalama **2** ilaçlama tasarrufunun parasal değeri **150 TL**'dir. Sistemin hitap ettiği 28.000 da.'lık bağ alanında çiftçilerimizin %50' sinin Erken Uyarı Metoduna göre ilaçlama yaptığı göz önünde bulundurulur ise sağlanan tasarruf **420.000 TL**'dir.

Bağ Salkım Güvesi

Bu zararlının mücadele zamanının belirlenmesinde; maximum sıcaklıklar toplamı, 12 °C üstü etkili sıcaklıklar toplamı, bağlara asılmış olan cinsel çekici tuzaklarda yakalanan kelebek sayıları ve bırakılmış yumurtaların açılma durumlarından faydalanılmıştır. Feromon tuzaklarda yakalanan ergin sayıları haftalık olarak değerlendirilip uçuş eğrisi grafiği çizilmiştir. Mücadeleye ergin uçuşlarının en üst seviyeye (tepe noktaya) ulaştığı haftadan sonra, 2. dölde tepe noktaya ulaştığı hafta, 3. dölde ise tepe noktaya ulaşmadan yaklaşık 10 gün önce başlanılmıştır. Buna göre ilaçlamalar aşağıdaki şekilde gerçekleşmiştir;

- **1. Döl: 14.05.2013-04.06.2013**
- **2. Döl: 28.06.2013**
- **3. Döl: 01.07.2013 -01.08.2013**

Toplam ilaçlama sayısı 2013 yılı için 5 olmuştur.

Erken Uyarı Sistemiyle 2013 yılında Salkım Güvesi ilaçlamalarında ortalama 3 ilaçlama tasarruf sağlanmıştır. **10 da.'lık** bağ alanında bir salkım güvesi ilaçlamasının maliyeti ortalama **25 TL** olduğu düşünülürse 3 ilaçlamanın maliyeti de **75 TL**'dir. Sistemin hitap ettiği 28.000 da.'lık bağ alanında çiftçilerimizin %80'inin Erken Uyarı Metoduna göre ilaçlama yaptığı göz önünde bulundurulur ise sağlanan tasarruf **168.000 TL**'dir.

Kiraz Sineği

Bu zararlının mücadele zamanının belirlenmesinde ortalama sıcaklıklar, kirazın fenolojisi ve sarı yapışkan tuzaklarda yakalanan ergin sayıları dikkate alınmıştır. Kiraz Sineği mücadelesi bir ergin mücadelesi olduğundan; tuzaklarda ilk ergin sinekler görüldükten 5 gün sonra 22.05.2013 tarihinde tarihlerinde olmak üzere bir ilaçlama yapılmıştır. Daha sonraki dönemde başka ilaçlamaya gerek duyulmamıştır.

Çalışmalar kiraz yetiştiriciliğinin toplu olarak yapıldığı Aşağıdereköy ve Yukarıdereköy köylerimizdeki 16.000 ağaçlık kiraz bahçelerinde yapılmıştır.

Doğu Meyve Güvesi ve Şeftali Güvesi

Bu iki zararlıların mücadelesi birbiriyle koordineli şekilde; feromon tuzaklarda yakalanan ergin sayıları ve etkili sıcaklıklar (400 gün/d)toplamından faydalanılarak yürütülmüştür. Şeftali

güvesinde feromon tuzaklarda ilk kelebek yakalanışından 10 gün sonra ve yeterli popülasyon yoğunluğuna ulaşıldıktan sonra, birinci ilaçlama 09.06.2013 ikinci ilaçlama 29.06.2013,Doğu meyve güvesinde ise ilk kelebek yakalanışlarından sonra etkili sıcaklıklar toplamı 400 GD'ye ulaşıldıktan sonra 22.07.2013 tarihinde ilk ilaçlama, 23.08.2013 tarihinde ikinci ilaçlama yapılmıştır.Yapılan ilaçlamalarda hem Doğu meyve güvesini hem de Şeftali güvesini kontrol altında tutabilecek ilaçlar tercih edilmiştir. Çalışmalar Pamukova ve Geyve ilçelerimizdeki 235.000 ağaçlık **Şeftali** üretim alanına hitap edecek şekilde yürütülmüştür. Ayrıca 13.09.2013 tarihinde **Ayva** da doğu meyve güvesine karşı bir ilaçlama yaptırılmıştır.

Kiraz sineği, Doğu Meyve Güvesi ve Şeftali Güvesi mücadelesi için ilaçlamalar aynı döneme denk geldiğinden ve mükerrer olacağından ayrıca hesaplanmamıştır.

Elma Kara Lekesi	: 260.200 TL
Elmada ve Ayvada İç Kurdu	: 161.000 TL
Bağ Mildiyözü	: 420.000 TL
Bağ Salkım Güvesi	: 168.000 TL
TOPLAM	: 1.009.200 TL

ENTEGRE MÜCADELE

Bağda Entegre Mücadele Uygulamaları

2012 ve 2013 yıllarında başlayan İlimiz Entegre Mücadele Programında bulunan Bağda Entegre Mücadele çalışmaları; Geyve ve Pamukova İlçelerimizde 10 köy, 21 bağ ve toplam 385 da alanda uygulanmıştır. Bu bağların bir kısmı aynı zamanda Tahmin-Uyarı çalışmalarında yönetimli bağ olarak kullanılmıştır. Bu nedenle bağın ana zararlısı Salkım Güvesi ve Mildiyöye karşı mücadeleler tahmin-uyarı metoduna göre yürütülmüştür.

Yapılan kontroller ve çiftçiyle bilgi alışverişi sonucu birçok yıl olduğu gibi, bir önceki sene de kısmen Ölükol zararı meydana geldiği anlaşılmıştır. Buna karşı budamadan hemen sonra % 4'lük Bordo bulamacı uygulanmıştır. Mildiyöye karşı mücadele erken uyarı prensiplerine göre yürütülmüş olup tek ilaçlama yapılmıştır. Külleme mücadelesi ise asmanın duyarlı organları oluştuktan (25 cm sürgün uzunluğu) sonra başlamış ve iklimsel faktörler ile ilaç etki süreleri dikkate alınarak toplam 3 ilaçlama yaptırılmıştır.

Salkım güvesi feromon tuzaklarında yapılan kontroller sonucu elde edilen haftalık toplam kelebek yakalanışları sonucuna göre ilaçlama kararları verilmiştir. Her döl ayrı ayrı hedeflenmiştir. 1. döl karşı tek ilaçlama, 2. ve 3. döl karşı ise çıkışlar uzun sürdüğünden 2 ilaçlama yaptırılmıştır. Vejetasyon başlangıcında Bağ maymuncuğu bazı bağlarda yoğunluk kazandığından söz konusu bağlarda gerekli kimyasal mücadele yaptırılmıştır. Mevsim sonuna doğru ise hasadı geç yapılan çeşitlerin olduğu bağlarda (özellikle Müşküle çeşidi) Kurşuni küfe karşı iki tekerrürlü koruyucu ilaçlama yapılmıştır.

Sonuç itibarı ile yapılan kontrollü mücadelelerle hem ürünün zarara uğraması önlenmiş hem de gereksiz kimyasal uygulamaların önüne geçilmiştir.

Fındıkta Entegre Mücadele Uygulamaları

2012 ve 2013 yıllarında başlayan İlimiz Entegre Mücadele Programında bulunan Fındık Entegre Mücadele çalışmaları; Karasu, Söğütlü, Karapürçek, Akyazı, Ferizli, Kocaali İlçemizde 7 köy, 66 bahçe ve toplam 469,1 da alanda uygulanmıştır. Üretici eğitimleri, arazide uygulamalı olarak yapılmıştır. Eğitimler İl Müdürlüğü (Merkez Ekip) ve İlçe Müdürlüğü personeli işbirliği ile yürütülmüştür. Üreticilerle bahçede yapılan uygulamalı eğitimlerin dışında üretici aileleriyle de görüşmeler yapılarak ve bireysel yayım metodu uygulanmıştır.

Hastalık ve zararlıların yönetimi Entegre Mücadele Teknik Talimatları doğrultusunda yapılmış ve kayıtları tutulmuştur. Proje kapsamında üreticiler zaman zaman bir araya getirilerek yaptıkları uygulamalar paylaşılarak yerinde görülmüştür. Uygulamalar proje takvimine göre yapılmakta ve kayıtları tutulmaktadır. Fındık Entegre Mücadele Projesi 2017 ve 2018 yılına kadar devam edecektir.

KARANTİNA FAALİYETLERİ

İç Karantina Faaliyetleri

İlimizde toplam **443** adet ruhsatlı alanda üretim faaliyetleri sürdürülmektedir. Bu ruhsat sayısının 372 adedi iç-dış mekan, 15 adedi çeşitli meyve fidanı, 17 adedi kavak fidanı yetiştiricisi, 3 adet çilek fidesi üreticisi, 23 adedi çim üreticisi ve 13 adedi sebze fidesi üretiminden oluşmaktadır. Bu ruhsatlı alanlarda; 1478 dekar çim, 99 dekar çeşitli meyve fidanı, 126 dekar kavak fidanı, 5135 dekar iç ve dış mekan süs bitkisi, 40 dekar sebze fidesi ve 50 dekar çilek fidesi olmak üzere **toplam 6.927 dekar** alanda ruhsatlı üretim yapılmaktadır.

2013 yılında müracaat eden çiftçilerin üretim sahalarından alınan 505 adet toprak numunesi nematod yönünden tahlilleri yapılarak, tahlil neticesi sonucu temiz olan yerler bitki pasaport sistemine kayıt edilmeye başlamıştır. Bu yerlerde iç ve dış mekan süs bitkisi, kavak fidanı, sebze fidesi, lale soğanı ve çim üretimi yapılmaktadır.

Dış Karantina Faaliyetleri

İhracat

İç Fındık ve Fındık ürünleri	:	97.514 Ton
Yaş Sebze ve Meyve	:	548 Ton
Çeşitli Kuru Gıda (Maya, Makarna v.s.)	:	9.689 Ton
Çeşitli Orm. Ür.(Parke, süpürgelik v.s.)	:	7.792 Ton
Dış Mekan Süs Bitkisi	:	1.204.102 Adet
Fide-Fidan	:	21.300 Adet
Tohum	:	74 Ton

İthalat

Çeşitli Orman Ürünleri	:	46.921 m3
Çeşitli Orman Ürünleri	:	36.522 Kg
Çeşitli Orman Ürünleri	:	8.404 Adet
Dış Mekan Süs Bitkisi	:	609.507 Adet
Mantar Miseli	:	1.379 Ton

Re-Export İhracat

Badem ve Ceviz İçi-Mantar Miseli-Çim Tohumu v.s.: 1.313 Ton

2013 yılı ithalat ve ihracat rakamları; 5954 adet ihracat işlemi (Bitki Sağlık Sertifikası), 86 adet Re-Export işlemi ve 1640 adet ithalat işlemi (İthalat uygunluk belgesi) olmak üzere toplam 7680 adet işlemden oluşmaktadır. 2013 yılı yapılan ihracatta karantina açısından uygun görülmediğinden 359 Ton fındık ürünü iadesi olmuştur. 2013 yılı yapılan ithalatlarda 8.118 adet dış mekan süs bitkisi ve 315 m3 çeşitli orman ürünleri karantina açısından uygun görülmediğinden geri iade edilmiştir.

BİÇERDÖVER HASAT KONTROLLERİ

Bakanlığımızın ilgili mevzuatları kapsamında, İlimizde 2013 yılı içerisinde toplam ekilen 252.243 dekar buğdayın, 205.090 dekarı biçerdöverle biçilmiş olup, hasat sırasında ortalama % 1,7 dane kaybı yaşanmıştır. İlimizde 2013 yılında yapılan biçerdöver kontrollerinin detayı;

2013 Yılı Biçerdöver Kontrolleri

İLÇE ADI	KONTROLÖR ADEDİ	KONTROL EDİLEN BİÇERDÖVER ADEDİ					KONTROL EDİLEN BİÇERDÖVERLERDE OPERATÖR ADEDİ
		0-5 YAŞ	5-10 YAŞ	10-15 YAŞ	15-20 YAŞ	20 YAŞ ÜZERİ	TOPLAM
Taraklı	4	1	4				5
Ferizli	2	1				1	2
Akyazı	2		1				1
Söğütlü	2	1		2			3
Adapazarı	2		1	1		1	3
Erenler	2					3	3
Pamukova	2	2				2	4
Serdivan	2		1	1			2
Geyve	2	1			1	1	3
Hendek	2					1	1
Kaynarca	3			1	1	2	3
Toplam	25	6	7	4	2	11	30

AĞŞAP AMBALAJ MALZEMELERİNİN ISIL İŞLEME TABİ TUTULMASI VE İŞARETLENMESİ

Ham ağşaptan imal edilmiş ambalaj malzemeleri ile taşınan bitki zararlısı organizmaların yayılması riskini önlemeye yönelik olarak, uluslararası ticaret faaliyetlerinde kullanılmak üzere; palet, sandık, tahta silindir kasa, kutu, makara, ambalaj destek malzemesi, paketlenme blokları, ambar rafı, yükleme tahtaları, palet kolları ve kızakları imal eden, tamir eden işletmelere, ağşap ambalaj malzemesi işaretleme izin belgesi verilmesi ile ısıl işlem fırını ve otomasyon sistemini kuran firmaların yetkilendirilmesi yapılmıştır.

İlimizde bugüne kadar ISPM-15 işaretleme yetkisi alan toplam firma sayısı 36 dır. Bu firmaların 14 tanesinin işaretleme izni çeşitli nedenlerle yönetmelik gereği iptal edilmiş olup 22 firmada ISPM-15 işaretleme yetkisi bulunmaktadır. 2013 yılı içerisinde 2 defa izinli firmaların denetimleri yapılmıştır. 2013 yılında yedi (7) firma ISPM-15 işaretleme yetkisi almak için başvurmuş olup, bu firmalara yönetmelik gereği ağşap ambalaj malzemesi işaretleme yetkisi verilmiştir.

ÖZEL İDARE KAYNAKLI PROJELER

2003 yılında uygulanan 5 proje konusu ile yapılan cari harcamalar dahil toplam 304.725 TL.
 2004 yılında uygulanan 5 proje konusu ile yapılan cari harcamalar dahil toplam 343.000 TL.
 2005 yılında uygulanan 5 proje konusu ile yapılan cari harcamalar dahil toplam 703.000 TL.
 2006 yılında uygulanan 7 proje konusu ile yapılan cari harcamalar dahil toplam 713.000 TL
 2007 yılında uygulanan 8 proje konusu ile yapılan cari harcamalar dahil toplam 314.061 TL
 2008 yılında uygulanan 8 proje konusu ile yapılan cari harcamalar dahil toplam 587.793 TL
 2009 yılında uygulanan 6 proje konusu ile yapılan cari harcamalar dahil toplam 394.986 TL
 2010 yılında uygulanan 11 proje konusu ile yapılan cari harcamalar dahil toplam 524.598 TL
 2011 yılında uygulanan 10 proje konusu ile yapılan cari harcamalar dahil toplam 962.812 TL
 2012 yılında uygulanan 8 proje konusu ile yapılan cari harcamalar dahil toplam 457.047 TL
 2013 yılında uygulanan 14 proje konusu ve ilan giderleri için yapılan cari harcamalar dahil toplam 658.403,75 TL harcanmıştır.

2013 Yılında Uygulanan Özel İdare Kaynaklı Projeler

Proje Konusu	Kullanılan Ödenek Tutarı (TL)
İlan Giderleri	10.000,00
Barkod Okuyucu Alımı (32 adet)	14.424,32
Erken Uyarı Sistemine Malzeme Alımı	24.080,85
Şap hastalığı ile mücadele	40.500,00
Mera ıslahı için ihata malzemesi alımı	84.413,42
Numune Kontrol Aracı (2 Adet)	69.474,98
Numune Kontrol Aracı (3 Adet)	99.473,03
Süt Soğutma Tankı Alımı (20 adet)	191.080,00
Mera ıslahı için Sistemik Herbisit İlaç Alımı	7.270,17
Erken Uyarı Sistemine Malzeme Alımı	26.306,92
Antalya İlinde gerçekleştirilen “1.Meyve Yetiştiriciliği ve Teknolojileri Fuarı”na katılım	27.168,00
Mera ıslahı için Kimyevi Gübre alımı	14.778,32
Toprak Analiz Laboratuvarı Kurulumu	49.433,74
Toplam	658.403,75

TARIMSAL YAPILAR ve ARAZİ DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARI

TOPRAK KURULU ÇALIŞMALARI

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında İl genelinde tarım arazilerinin amacı dışında kullanımına yönelik taleplerin yerinde tespitlerinin yapılması, amaç dışı kullanım talepleri ile ilgili bilgi ve belgeleri değerlendirmektedir.

Bu talepler her ayın ilk haftasında İl Toprak Koruma Kurulunda görüşülmektedir. İlimizde Toprak Koruma Kurulunda 81 dosya görüşülmüş olup; 30 dosya olumlu 47 dosya olumsuz 4 dosya yeniden değerlendirilmek üzere ertelenmiştir. Olumlu değerlendirilen 30 dosyanın 7 tanesi Kamu Yararı kararı alınarak Bakanlığa sunulması kararı alınmıştır. Ayrıca 91 adet tarımsal amaçlı yapı talebi Toprak Koruma Kurulunca izinlendirildi.

TOPRAK KANUNUNA İLİŞKİN UYGULAMALAR

Tarım Dışı Amaçlı Başvurular

Durumu	Mutlak		Marjinal		Dikili	
	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz
Dosya Sayısı	7	16	19	22	2	0
Alanı (ha.)	57,93	208,62	310,52	130,27	7,67	0

Tarımsal Amaçlı Yapılar (Hayvancılık İşletmeleri)

Durumu	Mutlak		Marjinal		Dikili	
	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz
Dosya Sayısı	13		68		10	
Alanı (ha.)	11,85		118,67		11,87	

Arazi Topplulaştırma Çalışmaları

Aşağı Sakarya Ovasında, Adapazarı ve Erenler İlçesine bağlı Abalı, Budaklar, Bileciler, Doğancılar, Hacıramazanlar, Hacılar, Kasımlar, Kavaklıorman, Kurtbeyler, Rüstemler, Taşlık, Turnadere, Yeşilyurt, Çerçiler, Çelebiler, Çökekler, İlyaslar, Bekirpaşa, Hasanbey, Solaklar, Küçükesence, Büyükesence ve Çaykışla köylerinde (23 Adet) Arazi Topplulaştırması yapılması amacı ile etüd çalışmaları mahallinde yapılmış ve büro çalışmaları tamamlanarak, etüt raporu Genel Müdürlüğümüze sunulmuştur.

HAYVANSAL ÜRETİM ve SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞMALARI

Büyükbaş Tanımlama, Tescil, İzleme Faaliyetleri

İlimizde 2003 yılında 119 bin olan büyükbaş hayvan sayısı on yılda 190 bine, küçükbaş hayvan sayısı 41 binden 75 bine, kanatlı(etlik) sayısı 13 milyondan 21 milyon adet devreye, kovan sayısı 34 binden 61 bine ulaşmıştır. İlimiz,kanatlı sektöründeki entegre firmalar sayesinde ülkemizde önemli bir yere sahiptir.

HAYVANCILIKTA DEĞİŞİM

Cinsi	2003	2013
Büyük Baş	119.064 Adet	190.918 Adet
Küçük Baş	40.972 Adet	74.734 Adet
Kanatlı (Broiler)	12.807.400 Adet/Devre	21.100.952 Adet/Devre
Arı Kovanı	33.636 Adet	60.980 Adet

İlimizden Sevk Edilen Hayvanlar

SIĞIR	MANDA	KANATLI	KOYUN	KEÇİ	KUZU-TOKLU	ARI KOVANI	BALIK (CANLI)	KATIR	AT
29.089	20	31.658.566	2.894	731	808	19.456	1.000	8	2

İlimize Sevk Edilen Hayvanlar

SIĞIR	MANDA	KANATLI	KOYUN	KEÇİ	KUZU-TOKLU	OĞLAK-ÇEBİÇ	ARI KOVANI	BALIK (CANLI)	KATIR	AT
99.239	80	100.556.694	7.553	688	4.946	94	16.557	67.945	19	13

İlimize Sevk Edilen Hayvansal Ürünler

BÜYÜKBAŞ ETİ	KÜÇÜKBAŞ ETİ	KANATLI ETİ	BAL	BÜYÜKBAŞ DERİSİ	YUMURTA	DİĞER	SAKATAT	BAĞIRSAK	BALIK
723.841	16.591	13.313.046	3.460	72.872	14.898.872	1.286.907	270.286	21.060	41.920

Tek Tırnaklı Hayvan İşlemleri

2013 yılı içerisinde İl Müdürlüğümüzce, İlimizde mevcut bulunan 35 Safkan at yetiştiricisinde 203 damızlık kısrağ ve aygır, 2013 doğumlu 103 tay ile 1-1,5 yaş arası 98 adet safkan Arap ve İngiliz at bulunmaktadır. 2013 yılında Sakarya ili genelinde yapılan çalışmalarda toplamda 103 adet 2013 doğumlu Safkan İngiliz ve Arap tayın tescilleri yapılarak Soykütüğüne kayıtları yapılmıştır.

İl genelinde mevcut 203 adet Damızlık kısrağ ve aygırların EVA, Ruam, Dourine ve Salmonella abortusequi hastalıkları yönünden kan analizleri yapılarak sıfat yapılabilmesi için gerekli olan 2013 yılı vize işlemleri yapılmıştır. Yönetmelik kapsamında toplamda 17 adet kısrağ ve aygır Damızlığa ayrılmıştır.

İşletme Denetimleri

2013 yılında 1.158 adet kanatlı işletmesi 1.483 kümes ve 8 adet yumurtacı işletmesi, 198 kümes, 1.069 arı işletmesinden 171 işletme, 34.847 sığır işletmesinden 4.077 adedi denetlenmiştir.

Hayvan Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele Programı kapsamında ilimize ait program %100 gerçekleşmiştir.

Kurban Komisyonu İşlemleri

Kurbanlık ve besilik hayvan sayılarının girişlerinin yapılması sağlanarak 29.981 hayvan tespit edildi. Kurban Komisyonunda görev alındı. Kurban Bayramı öncesinde ve Kurban Bayramı boyunca gerekli önlemler alındı. Belediye Başkanlıkları ile işbirliği yapılarak kurban satış ve kurban kesim yerlerinin daha hijyenik ve sağlıklı olması için çalışmalar yürütüldü.

Hayvan Islahı İşlemleri

“Sunı Tohumlama, Tabii Tohumlama ve Embriyo Transferi Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik” kapsamında 70 uygulayıcı ile sunı tohumlama sözleşmesi yapılarak hizmetler devredildi. 1 adet uygulayıcıya işletme veteriner hekimi olarak izin verildi. 4 uygulayıcının izni iptal edildi.

Uygulayıcılar tarafından 59.289 adet suni tohumlama uygulaması yapıldı. Belgelerin e-ıslah veritabanına kaydedilmesi sağlandı. Veritabanı üzerinden 43 adet düzeltme işleminin yapılması sağlandı.

Koruyucu Uygulamalar

SAĞLIK TARAMASI	
Genel Sağlık Taraması	23.599.753
Hastalık Çıkışına Bağlı Sağlık Taraması	9.798
TOPLAM	23.609.551

AŞILAMA	
Şap Aşılması	İlkbahar dönemi : 111.671
	Sonbahar dönemi : 136.293
	Kampanya dışı : 33.708
Brucella abortus (Brupen A) Aşılması	44.995
Brucella melitensis (Brupen M) Aşılması	16.132
PPR (Koyun Keçi Vebası) Aşılması	29.267
Kuduz Aşılması	8.652
Koyun Keçi Çiçeği Aşılması	11.962
Antraks Aşılması	179
Yanıkara Aşılması	400

2013 Yılı Hastalık Mihrakları

Şap	Sığır Tüberkülozu	Sığır Brusellozu	Newcastle	Yanıkara	Koyun Brusellozu
10	31	3	1	1	1

Hayvancılık Desteklemeleri

Bakanlığımızca, hayvancılık desteklemelerinde birim maliyetlerin belirlenmesinden sonra direkt ve dolaylı olarak yapılmakta olan yem bitkisi ekiliş desteği, mazot, gübre, toprak analizi desteği, yurt içi sertifikalı tohum üretim desteği, yurt içi sertifikalı tohum kullanım desteği, organik tarım desteği, iyi tarım uygulamaları desteği, anaç sığır desteği, suni tohumlamadan doğan buzağı desteği, çiğ süt desteği, besilik sığır desteği, ari işletme desteği gibi farklı destekleme kalemleri ile birim maliyetlerin desteklenmesi sağlanmaktadır.

Anaç Manda Desteklemesi

2012 yılına ait destekleme süreci tamamlandı. 108 işletme, 340 anaç mandaya 119.000 TL destekleme ödemesi yapıldı. 2013 yılı destekleme hak edişleri hazırlandı.

Anaç Koyun Keçi Desteklemesi

2012 yılına ait destekleme süreci tamamlandı. 2012 yılı için 518 işletmede 27.213 küçükbaş hayvana 489.834 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

2013 yılı destekleme süreci devam etmektedir.

Anaç Sığır Desteklemesi

2012 yılına ait destekleme s¼reci tamamlandı. 12 adet Birlik ¼zerinden yapılan başvuruların denetimi sağlandı. 1118 soyk¼t¼ę¼ işletmesinde 10.400 anaç sığır, 8.249 ¼nsoyk¼t¼ę¼ işletmesinde 24.247 anaç sığır olmak ¼zere toplam 9.367 işletme, 34.647 anaç sığıra 8.351.985 TL destekleme ¼demesi sağlandı.

2013 yılı destekleme s¼reci devam etmektedir.

Arılı Kovan Desteklemesi

2012 yılına ait destekleme s¼reci tamamlandı. 2012 yılı için 634 arı yetiştiricisine 57.185 arılı kovan için 457.480,00 TL destek verildi.

2013 yılı destekleme s¼reci devam etmektedir.

Balıkçı Gemisini Avcılıktan ıkarımlara Yapılan Desteklemeler

2012 yılına ait destekleme s¼reci tamamlandı. 2012 yılında 13 balıkçı gemisi m¼racaat etmiş olup 12 balıkçı gemisi 2013 yılında avcılıktan çıkarılmıştır. 1.612.600 TL destekleme Bakanlık tarafından balıkçılara ¼denmiřtir. Ayrıca 2013 yılı içerisinde 7 adet balıkçı gemisi desteklemeden yararlanmak için başvuruda bulunmuş olup s¼re devam etmektedir.

Besilik Erkek Sığır Desteklemesi

2013 Yılı 1. ve 2. d¼nem Besilik Erkek Sığır Desteklemeleri :

Kişi Sayısı	: 2.204 kişi
Hayvan Sayısı	: 14.837 adet
Karkas Ağırlığı	: 4.223.931,30 Kg
¼denen Miktar	: 3.820.233,95 TL

2013 yılı destekleme s¼reci devam etmektedir.

Suni Tohumlamadan Doğan Buzağı Desteklemesi

Soyk¼t¼ę¼ ve ¼nsoyk¼t¼ę¼ işletmelerine ait başvuruların denetimi sağlandı. 2 d¼nem halinde y¼r¼t¼len destekleme s¼recinde 1.d¼nem 1.113 soyk¼t¼ę¼ işletmesinde 6.505 buzağı, 5.316 ¼nsoyk¼t¼ę¼ işletmesinde 12.251 buzağı olmak ¼zere toplam 6.429 işletme, 18.756 buzağıya 1.428.100 TL, 2.d¼nemde 436 soyk¼t¼ę¼ işletmesinde 764 sığır, 1400 ¼nsoyk¼t¼ę¼ işletmesinde 1.893 buzağı olmak ¼zere toplam 1.836 işletme 2.657 buzağıya 202.825 TL destekleme ¼demesi sağlandı.

2013 yılı destekleme s¼reci devam etmektedir.

2013 Yılı iğ S¼t Desteklemesi

1. D¼nem çiğ s¼t destekleme (Ocak-şubat-Mart) 27.346.940 lt çiğ s¼te 1.622.428,00 TL,
 2. D¼nem çiğ s¼t destekleme (Nisan-Mayıs-Haziran) 34.824.866 lt çiğ s¼te 1.684.362,96 TL,
 3. D¼nem çiğ s¼t destekleme (Temmuz-Ağustos-Eyl¼l) 28.963.520,96 lt çiğ s¼te 1.553.071,76 TL,
 4. D¼nem çiğ s¼t destekleme (Ekim-Kasım-Aralık) 24.019.860,50 lt çiğ s¼te 1.309.689,87 TL
- destekleme ¼demesi yapılmıştır.

¼P numarası iptal edilen ve onay veya şartlı onay numarası almış olan işletmelerin ulusal s¼t kayıt sistemindeki bilgileri g¼ncel tutulmaktadır.

Hastalık Tazminat Desteklemesi (şap)

İlimizin 9 farklı ilçesinde 10 adet şap Hastalığı çıkmıştır. şap aşılama çalışmaları esnasında 7 adet sığırın anafilaktik şok nedeni ile ¼lmesinden dolayı 22.859 TL tazminat ¼denmiřtir.

Hastalık Tazminat Desteklemesi (Tüberküloz)

Toplam 28 işletmede 986 Sığır cinsi hayvana tüberkülin testi yapılmış olup 338 adet hayvana 737.032,35 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

Hastalıktan Ari İşletme Desteklemesi

1 adet hastalıktan ari işletmenin 115.500 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

Organik Yetiştiricilik Desteklemesi

2011-2013 yıllarını kapsayan 3 yıllık proje Aralık 2013 tarihi itibarıyla sona ermiş 8 çiftçi 400 kovan ile başlayan proje 12 çiftçi 1.150 kovan ile devam etmektedir. 2 işletmeye 400 TL organik tarım desteklemesi ödenmesi sağlandı.

Su Ürünleri Yetiştiriciliği Desteklemesi

İlimizde yetiştiricilik yapan tesis sayısı 21 adet olup, yıllık toplam üretim kapasitesi 734,5 ton/yıldır. 3 adet ruhsatlı kuluçkahane olup, toplam kapasitesi 3.000.000 adet/yıldır. 433,76 TL destekleme ödemesi yapılmıştır. 2013 yılında 12 işletmeye 454.164,41 kg porsiyonluk alabalığa toplam 258.115,46 TL destekleme işlemleri tamamlanmıştır.

Süt Tozu Desteklemesi

Süt Tozu Destekleme ödemeleri kapsamında;

1.Firma : 2013 yılı Ocak ayında 4 icmal (59.100 TL - 99.986,46 TL - 1.445.040 TL - 223.342 TL), Şubat ayında 3 icmal (174.449,5 TL -162.000 TL – 819.054 TL), Mart ayında 2 icmal (354.960 TL ve 1.192.208,5 TL), Nisan ayında 3 icmal (181.000 TL - 883.683,54 TL - 516.330 TL), Mayıs ayında 3 icmal (439.125 TL - 195.775 TL - 98.946 TL), Haziran ayında tek icmal (221.000 TL), Ekim ayında tek icmal (143.630 TL), Kasım ayında tek icmal (130.237,5 TL) hazırlanmış olup toplamda 7.339.868 TL süt tozu destekleme ödemesi yapılmıştır.

2.Firma : 2013 yılı Şubat ayında tek icmal (956.400 TL), Mart ayında tek icmal (228.000 TL), Nisan ayında tek icmal (349.800 TL) hazırlanmış olup toplamda 1.534.200 TL süt tozu destekleme ödemesi yapılmıştır. Süt tozu destekleme çalışmaları kapsamında ilimizde 2 firmaya toplam 8.874.068 TL ödeme yapılmıştır.

2013 YILI DESTEKLEMELERİ

DESTEKLEME	İŞLETME	SAYI	MİKTAR (TL)
Anaç Manda	102	373 baş	130.550,00
Anaç Koyun Keçi		Süreç devam ediyor	
Anaç Sığır		Süreç devam ediyor	
Arılı Kovan		Süreç devam ediyor	
Balıkçı Gemisi Avcılıktan Çıkarılması		Süreç devam ediyor	
*Besilik Erkek Sığır (3 dönem)	2.204	14.837 baş	3.820.233,95
Buzağı (2 dönem)		Süreç devam ediyor	
Çiğ Süt (4 dönem)	43.597	115.145.952,01 lt	6.169.078,73
Hastalık Tazminat (Şap)	7	7 baş	22.859,00
Hastalık Tazminat (Tüberküloz)	28	338 baş	737.032,35
Hastalıktan Ari İşletme	1	308 baş	115.500,00
Organik Yetiştiricilik (Arı)	2	-----	400,00
Su Ürünleri Yetiştiriciliği (Porsiyonluk Alabalık)	12	454.164,41 kg	258.115,46
Süt Tozu	2	3.827,71 ton	8.934.068,00
Yaş Koza	90	6.491 kg	129.820,00

Yaş Koza Desteklemesi

2013 yılı içerisinde S.S.51 No'lu Adapazarı Koza Tarım Satış Kooperatifinin toplam 90 üyesine 5.918 kg'ı birinci sınıf, 573 kg'ı diğer kalitede olmak üzere toplamda 6.491 kg yaş koza karşılığı 129.820,00 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

RUHSATLANDIRMA ve BELGELENDİRME İŞLEMLERİ

Veteriner Muayenehane Ve Poliklinik

67 Klinik Ruhsatı yenilendi. 8 Yeni klinik ruhsatı verildi. 4 Klinik kapatıldı. 77 faal klinik mevcuttur. Klinikler 7'şer kez İlçe Müdürlükleri aracılığı ile ruhsatsız ilaç yönünden incelendi. Klinikler 1 kez yeniden ruhsatlandırma, 1 kez de tıbbi ürün denetimi kapsamında olmak üzere 2 kez Hayvan Sağlığı Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü personelimiz tarafından denetlendi. 1 bildirim, 1 yetkilendirilmemiş personel çalıştırma nedeniyle, 5 adet Bakanlıkça istenen kayıtların tutulmaması nedeni ile olmak üzere 7 kişiye toplam 14.074 TL idari para cezası uygulandı

Veteriner Ecza Deposu

İlimizde 2'si Sağlık Bakanlığı'ndan ruhsatlı 3 Bakanlığımız tarafından ruhsatlı 5 veteriner ecza deposu bulunmaktadır. 1 depo ruhsatı verilmiştir. Veteriner ecza depoları ikişer kez denetlenmiştir.

Tıbbi Ürün Temin Eden İşletme

Veteriner Tıbbi Ürün Denetim İzni için 8 işletme başvurmuş bunlardan 4 tanesine (Şenpiliç, Aspiliç, Atiyba, Kayarlar) izin verilmiş ancak Kayarlar A.Ş.'nin izni işletmenin kapanması nedeni ile iptal edilmiştir. 3 işletmenin dosyası (Pak tavuk, Beypi, CP) tekamül etmediğinden işlemleri devam etmektedir. Bir işletmenin dosyası işlemde kaldırılmıştır.

Damızlık Kanatlı İşletmeleri

6 adet damızlık çalışma izni verildi ve 4 adet ruhsat işlemi devam etmektedir. 264 adet sağlık sertifikası verildi. 5 adet damızlık kanatlı işletmesine 15.905 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Damızlık Kanatlı İşletme Sayısı (Tavuk)			
İlçe	İşletme	Kümes	Kapasite/Dönem
Adapazarı	5	37	335.000
Ferizli	1	4	40.000
Geyve	6	51	461.560
Kaynarca	13	54	334.335
Pamukova	3	19	191.000
Serdivan	1	3	21.000
Söğütlü	1	4	25.000
Taraklı	2	8	82.400
TOPLAM	33	184	1.490.295

Damızlık Kanatlı İşletme Sayısı (Hindi)			
İlçe Adı	İşletme	Kümes	Kapasite
Kaynarca	1	4	8.000

Kanatlı (Etçi)

İlçe	Kümes	Tavuk	Hindi
Adapazarı	68	1.098.688	-----
Akyazı	209	2.633.680	24.000
Arifiye	36	465.000	-----
Erenler	10	209.000	-----
Ferizli	85	1.683.248	-----
Geyve	82	1.490.000	5.300
Hendek	156	2.600.000	-----
Karapürçek	36	449.000	-----
Karasu	108	1.538.960	-----
Kaynarca	302	4.330.000	45.000
Kocaeli	46	721.200	-----
Pamukova	34	578.000	-----
Sapanca	30	727.280	-----
Serdivan	2	20.000	-----
Söğütlü	51	343.880	-----
Taraklı	110	2.213.016	-----
TOPLAM	1.365	21.100.952	74.300

Kuluçkahane İşletmeleri

2 adet işletme çalışma izin işlemleri devam etmektedir. 4 adet sağlık sertifikası verildi. 3 adet tavuk ve 1 adet hindi kuluçkahanesi mevcuttur.

Kuluçkahane Sayısı		
İlçe	Cinsi	Kapasite
Söğütlü	Tavuk	85.542.912
Hendek	Tavuk	11.982.800
Serdivan	Tavuk	125.798.400
Kaynarca	Hindi	9.360.000
TOPLAM		232.684.112

Kanatlı (Yumurta)

İlçe	Kümes	Kapasite
Adapazarı	2	57.800
Geyve	5	60.000
Hendek	15	202.000
Kaynarca	9	462.000
TOPLAM	31	781.800

Hayvan Park Pazar Ve Borsası

İlimiz Erenler İlçesi sınırlarında resmi olarak kurulu olan Sakarya Ticaret Borsası'na ait Hayvan Park ve Pazar yerinde toplam 4 adet denetim gerçekleştirilmiş olup herhangi bir aksaklık tespit edilmemiştir.

Kesimhane (Büyükbaş)

4 Kırmızı et kesimhanesi ve 6 kanatlı kesimhanesi olmak üzere 10 adet kesimhane faal olarak çalışmaktadır. Gıda İşletmeleri Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik çerçevesinde 7 adet kırmızı et kesimhanesi ve 2 adet kanatlı kesimhanesi modernizasyon planı vermediklerinden Yönetmelik Hükümleri çerçevesinde faaliyetleri durdurulmuştur.

İşletme Şartlı Onay Belgesi alan İşletme Sayısı : 2

Onay Belgesi alan işletme sayısı : 3

İşletme Şartlı Onay Belgesi alan işletmelerden bir adedinin vermiş olduğu dilekçeye istinaden İl Müdürlük Oluru ile faaliyeti durdurulmuştur.

2013 yılında modernizasyon çerçevesinde olan bir kanatlı işletme İşletme Onay Belgesi almıştır. Modernizasyon çerçevesinde 4 kırmızı et kesimhanesi ve 3 Kanatlı kesimhanesi mevcuttur.

Kırmızı et kesimhanelerinde kapasite:

Büyükbaş : 446 adet/gün

Küçükbaş : 2.776 adet/gün (3 kesimhanede 2.536 baş kesilmiştir)

Kanatlı Kesimhaneleri kapasite : 551.000 adet/gün

Kesilen kanatlı sayısı : 126.815.818 adet

Üretilen et miktarı : 287.141.538 kg.

Kırmızı ve kanatlı et kesimhanelerinde 107 denetim yapılmıştır. 5 kırmızı et kesimhanesine 1 tane kanatlı kesimhanesine ve 1 tane çiftliğe idari para cezası uygulanmıştır.

2013 Yılı Kesimhanelerde Kesilen Hayvan Sayıları

KESİM HANE	BÜYÜKBAŞ			
	ERKEK	DIŞI	ERKEK+DIŞI TOPLAM (baş)	TOPLAM KARKAS (kg)
Et ve Süt Kurumu Sakarya Et Kombinası	8.227	1.130	9.387	2.495.886
Adapazarı Kasaplar Odası Mezbahası	15.322	4.980	20.302	4.562.056
Demircioğlu Gıda ve Et San.	314	82	396	95.188
Akyazı Belediye Mezbahası	966	644	1.610	330.484
TOPLAM	24.829	6.836	31.695	7.483.614

Hayvansal Yan Ürün Üretim/İşleme

Toplam 8 rendering tesisi mevcut olup 3 tanesi Yem İşletmeleri Hayvansal Yan Ürün Onay Belgesi almış olup diğer tesislerin 13/12/2014 tarihine kadar ruhsatlandırılma işlemi devam edecektir. 2013 yılında yapılan denetim sayısı 11'dir.

Ev Ve Süs Hayvanı Satış/Barınma

20 Adet İşletme mevcut olup 3 adet işletmeye çalışma izni verildi. 2 adet işletmeye kuruluş izni verildi. İşletmelerde 20 kez denetim yapılarak 2 işletme izinsiz çalıştığı için toplam 12.800 TL idari para cezası uygulandı.

Ev ve Süs Hayvanı Satış Yeri	
İlçe	Adet
Adapazarı	12
Akyazı	2
Arifiye	1
Erenler	1
Hendek	1
Karasu	1
Pamukova	2
TOPLAM	20

Sperma/Embriyo Bayi

1 ithalatçı firma, 2 sperma bayisine uygunluk belgesi verildi. Uygunluk belgeleri verildikleri yıl için geçerli olup her yıl yenilenmesi gerekmektedir.

İlçe	İzin Kapsamı	Adet
Serdivan	Sperma İthalatı	1
Adapazarı	Sperma Bayi	2

Canlı Hayvan Ticareti Yapan Satıcı Belgesi

Hayvan ticareti ile uğraşan satıcılara ve İlçe Müdürlüklerine ruhsatlandırma çalışmaları hakkında bilgilendirme toplantısı yapıldı. 98 kişiye eğitim çalışması yapıldı. Ruhsatlandırma çalışmaları için İlçe Müdürlüklerimize iş akışı hazırlanarak gönderildi. Belgelendirme ve denetim faaliyetleri devam etmektedir.

Nakliyeci Yetki Belgesi

Hayvan nakli ile uğraşan nakliyecilere ve İlçe Müdürlüklerine yönetmelik konusunda bilgilendirme toplantısı yapıldı.

Nakliyecilere yetki belgesi, Sürücülere Yeterlilik belgesi vermek için gerekli eğitimler ve sınavları (2'şer gün, 8 adet eğitim olmak üzere toplam 16 gün) yapıldı.

Nakliyecilere Yetki Belgesi ve Sürücülere Yeterlilik Belgesi tanzim edilme çalışmaları Döner Sermaye kaleminde yer almamasından dolayı 2014 yılında başlanmıştır.

Amatör Balıkçı Belgesi

2013 yılı içerisinde 1.561 adet amatör balıkçı belgesi düzenlenmiş olup, ilimizde toplam amatör balıkçı sayısı 4.031 adettir.

Balıkçı Gemilerinin Ruhsatlandırılması

2013 yılı içerisinde Müdürlüğümüze kayıtlı gemilerden 65 adedine vize işlemi yapılmış olup, yeniden düzenlenen balıkçı gemisi ruhsatı 19 adet, iptal edilen gemi ruhsatı 11 adet olup halen faaliyette olan 156 adet balıkçı gemisi bulunmaktadır.

Gerçek Kişi Ruhsat Tezkeresi

136 adet gerçek kişi ruhsat tezkeresi düzenlenmiş olup, ilimizdeki toplam gerçek kişi sayısı 830 adettir.

Su Ürünleri Denetim İşlemleri

Balık satış yerleri, yetiştiricilik tesisleri ile avlanma sahalarında 459 kontrol gerçekleştirilmiştir. 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununa muhalefetten toplam 35 kişiye 35.244 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Avlak sahalarında yapılan denetimlerde yasak olduğundan el konulan av araçları (Pinter 2.600 m, Misina ağ 20.200 m, Kasnak 51 adet, Pareketa 154 adet, Serpme ağ 1 adet) Sakarya katı atık düzenli depolama sahasında imha edilmiştir.

İZLEME KAPSAMINDA YAPILAN FAALİYETLER

Kalıntı İzleme

Toplamda 335 Numune alındı.

Süt : 15 Numune alındı. 2 numune pozitif bulunmuş, 12.801 TL idari para cezası uygulanmıştır. 13 numune negatif sonuçlanmıştır.

Yumurta: 34 numune alındı 3 numune pozitif bulunmuş, 6.400 TL idari para cezası uygulanmıştır. 31 numune negatif sonuçlanmıştır.

Bal : 8 numune alındı. 8 numune negatif sonuçlanmıştır.

Su Ürünleri : 23 numune alındı. 23 numune negatif sonuçlanmıştır. Su ürünleri numune alma işlemleri balıkçılara ait tekneler vasıtasıyla yapılmaktadır. Müdürlüğümüzce tekne temini için girişimler yapılmıştır.

Kanatlı Broiler: 255 numune alındı. 5 numune pozitif bulunmuş, 2 işletmeye 6.400'er TL idari para cezası uygulanmıştır. 250 numune negatif sonuçlanmıştır.

İzleme programı kapsamında faaliyetler sürdürülmektedir.

Kum Midyesi İzleme Projesi

İlimize ait 3 istasyon kapalı olduğundan numune alınmamıştır. Ancak survey raporu hazırlanarak Bakanlığa gönderilmiştir.

Avcılık Yoluyla Elde Edilen Su Ürünlerinde Ağır Metal İzleme Programı

Program kapsamında alınan 5 adet balık numunesinden ağır metal analizi yapılmış olup olumsuzluğa rastlanmamıştır.

Kurbağa Ve Kara Salyangozu Avlak Sahalarında Yapılan İzleme Programı

2 ayrı dönemde alınan kara salyangozu numuneleri fitofarmasötik kalıntı ve ağır metaller yönünden analizi yaptırılmış olup herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır.

Su Kirliliği Kontrol Amaçlı Alıcı Ortam İzleme Projesi

İlimizde tespitli 6 istasyondan 4 ayrı dönemde toplam 24 numune alınarak sonuçları Bakanlığımıza gönderilmiş ve veritabanına işlenmiştir.

Tarımsal Kaynaklı Nitrat Kirliliğine Karşı Suların Korunması Projesi

İlimizde tespitli 19 istasyondan 187 adet su numunesinin nitrat analizleri yapılarak, değerlendirilmesi için Bakanlığa gönderilmiştir.

İTHALAT İŞLEMLERİ

İthal olarak gelen;
54 adet işletmede 1.536 damızlık sığır,
2 adet işletmede 1.828 adet damızlık koyunun millileştirmesi ve takibi sağlandı.

Yurt dışından ithal edilmek üzere 9 safkan atın başvuru işlemleri yapılmış, bu ithalat işlemlerinin 2 tanesi nihayete ermiştir. Ayrıca yurt dışında sıfat yapılmak üzere aynı yıl içerisinde 2 adet safkan kısrağın yurtdışına geçici ihracatı gerçekleştirilmiştir.

İhracat İşlemleri

Toplamda 972 adet ihracat işleminde 29.239.184 birim Ad/Kg gerçekleştirilmiştir.

Süt ve Süt Ürünleri İhracatı	: 6.955.287 Kg
Kanatlı Eti İhracatı	: 18.374.407 Kg.
Civciv ve Yumurta İhracatı	: 3.770.640 Adet
Yem İhracatı	: 137.850 Kg.
Arı Kovanı İhracatı:	1.000 adet

KIRSAL KALKINMA VE ÖRGÜTLENME FAALİYETLERİ

İLİMİZDEKİ TARIMSAL ÖRGÜTLER

Sakarya’da toplam 220 adet tarımsal örgüt olup, bu örgütlerde 208.149 üye mevcuttur.

Tarımsal Örgütün Adı	Sayısı	Üye Sayısı
1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu’na Göre Kurulan Tarımsal Amaçlı Kooperatifler	110 Adet	59.468
Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	105	16.047
Su Ürünleri	2	237
Sulama Kooperatifi	2	37
Pancar Ekicileri Kooperatifi	1	60.062
1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu’na Göre Kurulan Tarımsal Amaçlı Birlikler	1 Adet	
Hay. Koop. Böl. Birliği (Sakarya 61 Ad. T.K.K. + Kocaeli 9 Ad. T.K.K.)	1	70 Kooperatif
5200 sayılı Kanunla Kurulan Üretici Birlikleri	19 Adet	9.793
Kırmızı Et Üreticileri Birliği	2	528
Süs Bitkileri Yetiştiricileri Birliği	1	103
Meyve Üreticileri Birliği	1	217
Bal Üreticileri Birliği	2	69
Süt Üreticileri Birliği	10	8.747
Kanatlı Hayvan Eti Üreticileri Birliği	3	129
5996 sayılı Kanuna göre kurulan Yetiştirici Birlikleri	3 Adet	2.308
Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği	1	876
Arı Yetiştiricileri Birliği	1	513
Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği	1	296
1581 Sayılı Tarım Kredi Koop. Ve Kanunu’na Göre Kurulan Kooperatifler ve Birlikler	38	32.166
4572 Sayılı Tarım Satış Koop. Ve Birlikleri Kanunu’na Göre Kurulan Kooperatifler ve Birlikler	8	33.885
Fiskobirlik	6	32.345
Yağ. Toh. Tar. Sat. Kooperatifi	2	1.540
6964 Sayılı Ziraat Odaları Ve Ziraat Odaları Birliği Kanununa Göre Kurulan Çiftçi Örgütleri	13	72.901
Toplam	192	210.521

KOOPERATİFÇİLİĞİN GENEL DURUMU

Kooperatif; Tüzel kişiliğe haiz olmak üzere ortaklarının belirli ekonomik menfaatlerini ve özellikle meslek ve geçimlerine ait ihtiyaçlarını karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp korumak amacıyla gerçek ve kamu tüzel kişileri ile Özel İdareler, Belediyeler, Köyler, Cemiyetler ve Dernekler tarafından kurulan değişir ortaklı ve değişir sermayeli teşekküllere denir.

Kooperatiflerin esas amacı; yeteri derecede iktisadi güce sahip olmayan gerçek kişilerin meslek ve geçimlerine ait ihtiyaçlarını karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle rasyonel bir şekilde ve ekonomik olarak karşılamak ve temin etmekten ibarettir.

1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu'na göre kurulan Tarımsal Amaçlı Kooperatifler 4 grupta toplanmakta olup bunlar; Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri, Su Ürünleri Kooperatifleri, Sulama Kooperatifleri ve Pancar Kooperatifleridir.

İlimiz Çalışma Bölgesi dâhilinde;

1 adet Pancar Ekicileri Kooperatifi,

2 adet Su ürünleri Kooperatifi,

2 adet sulama Kooperatifi

105 adet Tarımsal Kalkınma Kooperatifi olmak üzere;

Toplam **110** adet Tarımsal Amaçlı Kooperatif mevcuttur.

6 adet Tarımsal Kalkınma Kooperatifinin tasfiyesi devam etmektedir.

Merkezi Sakarya olmak üzere faaliyet gösteren S.S.Sakarya ve Kocaeli İlleri Hayvancılık Kooperatifleri Bölge Birliğine (HAYKÖP) Sakarya İline bağlı 61 Kooperatif ile Kocaeli İline bağlı 9 Kooperatif olmak üzere toplam 70 ortağı vardır.

İlimizde Kooperatifçilik hizmetlerinin istenilen başarıya ulaştırılmasını sağlamak, tespit edilen eğitim noksanlıklarını gidermek, sevk ve idarelerini yönlendirmek amacıyla Tarımsal Amaçlı Kooperatiflerin Yönetim Kurullarına yönelik Eğitim Seminerleri devam etmektedir.

İlimizdeki Kooperatiflerin İlçelere Göre Dağılımı

Sakarya'da toplam 133 adet Tarımsal Kalkınma kooperatifi, 2 Adet Su Ürünleri Kooperatifi, 2 Adet Sulama Kooperatifi ve 1 adet Pancar Ekicileri Kooperatif mevcut olup, bu kooperatiflerde **73.556** ortağı mevcuttur.

İlçe	Kooperatif Sayısı				Ortak Sayısı
	TAR. KALK. KOOP.	SULAMA KOOP.	SU ÜRÜNLERİ KOOP.	PANKO	
Adapazarı	9			1	61.115
Akyazı	15				2.898
Arifiye	1				55
Erenler	2				420
Ferizli	7	1	1		2.108
Geyve	9				929
Hendek	8				1.394
Karapürçek	2				493
Karasu	13		1		2.389
Kaynarca	14				1.811
Kocaeli	7				1.182
Pamukova	7				483
Sapanca	3				242
Serdivan	-	-	-	-	-
Söğütü	6	1			682
Taraklı	2				237
Toplam	105	2	2	1	73.556

5200 Sayılı Kanuna Göre Kurulan Üretici Birlikleri

İlimizde 5200 sayılı kanuna göre kurulmuş olan 19 birlik mevcut olup, bu birliklerin üye sayısı 9.793 'dür.

Birliğin adı	Çalışma bölgesi	Üye sayısı
Sakarya İli Süs Bitkileri Yetiştiricileri Birliği	Sakarya	103
Adapazarı Kırmızı Et Üret. Bir.	Adapazarı	133
Adapazarı Süt Üreticileri Birliği	Adapazarı	2.150
Kaynarca İlçesi Süt Üreticileri Birliği	Kaynarca	1.526
Kaynarca İlçesi Kanatlı Hayvan Eti Üreticileri Bir.	Kaynarca	53
Taraklı İlçesi Kanatlı Hayvan Eti Üreticileri Birliği	Taraklı	60
Söğütlü İlçesi Süt Üreticileri Birliği	Söğütlü	755
Ferizli İlçesi Süt Üreticileri Birliği	Ferizli	827
Karasu İlçesi Süt Üreticileri Birliği	Karasu	1.297
Karasu İlçesi Kanatlı Hayvan Eti Üreticileri Birliği	Karasu	16
Kaynarca İlçesi Bal Üreticileri Birliği	Kaynarca	31
Pamukova İlçesi Meyve Üreticileri Birliği	Pamukova	217
Tüm İlçeler Kırmızı Et Üreticileri Birliği	İl Geneli (Adap. Hariç)	395
Taraklı İlçesi Süt Üreticileri Birliği	Taraklı	409
Akyazı İlçesi Süt Üreticileri Birliği	Akyazı	1.093
Kocaali İlçesi Süt Üreticileri Birliği	Kocaali	211
Geyve İlçesi Süt Üreticileri Birliği	Geyve	236
Hendek İlçesi Süt Üreticileri Birliği	Hendek	243
Bal Üreticileri Birliği	İl Geneli (Kaynarca Hariç)	38
Toplam		9.793

5996 Sayılı Kanuna Göre Kurulan Yetiştirici Birlikleri

İlimizde bu kanuna göre kurulmuş olan 3 birlik mevcut olup, bu birliklerin üye sayısı 2.308 'dir.

Birliğin adı	Çalışma bölgesi	Üye sayısı
Sakarya İli Damızlık Sığır Yet. Birliği	Sakarya	1.152
Sakarya İli Arı Yetiştiricileri Birliği	Sakarya	701
Sakarya İli Damızlık Koyun Keçi Yet. Birliği	Sakarya	455
Toplam		2.308

TARIMSAL KALKINMA KOOPERATİFLERİNİN UYGULADIĞI PROJELER

Genel Bütçe Kaynaklı Tip Projeler

Uygulamada Olan Ortaklar Mülkiyetinde Tip Projeler (Proje geri ödeme süresi 7 yıldır.)

- 300 Baş'lık Damızlık Sığır Yetiştiriciliği (30 Ailex 10 Baş)
- 300 Baş'lık Damızlık Sığır Yetiştiriciliği (50 Ailex 6 Baş/Aile)
- 240 Baş'lık Damızlık Sığır Yetiştiriciliği (40 Ailex 6 Baş/Aile)
- 180 Baş'lık Damızlık Sığır yetiştiriciliği (30 Ailex 6 Baş/Aile)
- 2500 Baş'lık Damızlık Koyun Yetiştiriciliği (50 Ailex 50 Baş/Aile)
- 1000 Baş'lık Besi Sığırcılığı (50 Ailex 10 Baş/Ailex 2 devre)
- 1000 Kovanlık Arıcılık (50 Ailex 20 Kovan/Aile)
- 25.000 m2 Seracılık (50 Ailex 500 m2/Aile)
- 4.000 Torba Kültür Mantarcılığı (20 Ailex 200 Torba/Aile)

Uygulamada Olan Diğer Tip Projeler (Proje geri ödeme süresi 12 yıldır.)

- Zeytinyağı Fabrikası(20 ton/gün kapasiteli)
- Zeytin Salamura(100 Ton /yıl kapasiteli)
- Soğuk Hava Deposu(1.000 ve 2.000 ton/yıl kapasiteli)
- Çeltik İşleme Tesisi(15 ton/gün kapasiteli)
- Mandıra(5 ve 10 ton/gün kapasiteli)
- Halıcılık(16 adet çeşitli tip ve kapasitede)
- Merkezi sistem Süt Sağım Ünitesi

Bunların dışında Bakanlıkça uygun görülen özel projeler

Kredi Vadeleri

Kooperatife Yapılan Kredi Desteklerinin Vadesi Projenin Özelliklerine Göre “Tarımsal Amaçlı Kooperatiflere Kullandırılacak Kredilere İlişkin Yönetmeliğe” göre belirlenmiş olup Sabit Yatırım için kullanılan kredilerde vade;

Kredilerin geri ödemesi ise;

1. yılı ödemesiz
2. yılı faiz ödemeli

Diğer yıllar ise faiz + eşit taksit ödemelidir.

İşletme Sermayesi için tahsis edilen kredilerde ise vade 3 yıl olup, geri ödemeler ise;

- 1.yıl faiz ödemeli
2. ve 3.yıllarda faiz + eşit taksit ödemelidir.

Kredi Faiz Oranları

Kooperatiflere Sabit Yatırım ve İşletme Sermayesi için tahsis edilen kredilerde; T.C Ziraat Bankası A.Ş. nin küçük ve orta ölçekli tarımsal işletme tanımına giren Bakanlığımızın desteklediği projelere uyguladığı 2013 yılı faiz oranı %3 dür .

Ortaklar Mülkiyetinde Projelerin 2013 yılı ahır ve inşaat kredisi;

Yeni ahırlarda; (08.04.2013 tarih 1216 sayılı bakanlık yazısına göre)

- Besi Sığırcılığı (50x10 – yılda 2 devre) için 14.000,00-TL,
- Damızlık Sığır Yetiştiriciliği (30x6, 40x6, 50x6) için 20.000,00-TL,
- Merkezi Sağım Üniteli Damızlık Sığır Yetiştiriciliği (30x10) için 38.000,00 -TL

Yeni ağıllarda;

Damızlık Koyun Yetiştiriciliği (50x50) 12.000,00-TL olmak üzere kredi verilecek kalan kısım öz kaynaktan karşılanacaktır. Tadilatlı ahır ve ağıl inşaatlarında (30x10 hariç) ise 5.000,00 -TL tadilat kredisi verilmektedir.

Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi

Bakanlığımız ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'nun bağlı olduğu Devlet Bakanlığı arasında 16 Ağustos 2003 tarihinde 3294 sayılı yasa ile geri ödeme süresi önce 5 yıl olmak üzere işbirliği protokolü imzalanarak “**Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi (KASDP)**” uygulamaya konulmuş, Bakanlığın 2010/9 sayılı genelgeleri ile bu süre 8 yıla çıkarılmıştır. Bakanlığımızın 23.07.2010 tarih ve 1302 sayılı yazısı ile 29.07.2010 tarihinden itibaren proje başvuruları kabul edilmemektedir.

Projenin Amacı;

3294 Sayılı yasa Kapsamındaki ekonomik ve sosyal yoksunluk içinde bulunan kişi ve ailelerin gelir seviyesini yükseltmek,

- İstihdamı artırmak,
- Tarımsal ürünleri mahallinde değerlendirmek ve pazarlamak,
- Köyden kente göçü önlemek.

Vade ve Faiz Oranları;

Proje Kapsamında Kullandırılan kredilerde ilk iki yılı ödemesiz, 6 yılı eşit taksit ödemeli ve faizsiz olarak toplam 8 yılda geri ödenir.

KASDP çeşitleri;

- Ortaklar Mülkiyetinde Süt Sığırcılığı (30-120 Aile x 4 Baş) Projesi
Bu projede kapasite 30-120 hayvan arasında değişebilmektedir.
- Ortaklar Mülkiyetinde Damızlık Koyun (50 Aile x 25 baş) Yetiştiriciliği

Kredi Miktarları Ödeme Tutarları;

Yeni ahır ve ağıl inşaatları için 17.000,00 / kişi -TL

Tadilatlı ahır ve ağıl inşaatlarında ise 4.500,00 / kişi -TL tadilat kredisi verilmektedir.

Proje Uygulayan Kooperatiflere Ait Özet Bilgiler;

Sakarya İlinde projelerden yararlanan üye sayısı, toplam 3.164 dür. Projelerden yararlanan üyelere 7.382 Holstein ırkı süt hayvanı , 1.220 adet besi hayvanı , 212 Simental , 124 Montofon olmak üzere toplam **8.938** hayvan dağıtılmıştır.

SAKARYA DA KOOPERATİF BAZINDA PROJE ÇALIŞMALARI

2012 Yılında Hayvan Teslimi Yapılan Kooperatifler

Kooperatif Adı	Proje Konusu Kapasitesi	Tahsis Türü	Tutarı TL
Akyazı-Taşyatak	Ortaklar Mülkiyetinde 124 Başlık (31 Aile x 4 baş) Süt Sığ.Prj.	KASDP	947.954
Ferizli-Kusca	Ortaklar Mülkiyetinde 140 Başlık (35 Aile x 4 baş) Süt Sığ.Prj.	KASDP	1.028.639
Kocaali-Açmabaşı	Ortaklar Mülkiyetinde 212 Başlık (53 Aile x 4 baş) Süt Sığ.Prj.	KASDP	1.757.795
Söğütlü-Fındıklı	Ortaklar Mülkiyetinde 120 Başlık (30 Aile x 4 baş) Süt Sığ.Prj.	KASDP	863.623
Ferizli-Nalköy	Ortaklar Mülkiyetinde 300 Başlık (50 Aile x 6 baş) Dam.Sığ.Yet.	Genel Bütçe	1.797.982
TOPLAM			6.395.993

2013 Yılında Hayvan Teslimi Yapılan Kooperatifler

Kooperatif Adı	Proje Konusu Kapasitesi	Tahsis Türü	Tutarı-TL (sabit yat.)
Merkez-Budaklar	Ortaklar Mülkiyetinde 180 Başlık (30 Aile x 6 baş) Dam.Sığ.Yet.	Genel Bütçe	1.049.185,00
TOPLAM			1.049.185,00

Sakarya ilinde Süt Toplayan Kooperatifler ve Toplanan Süt Miktarları

2012 Yılında Haykoop Verilerine Göre Üretilen Süt Miktarı **33.800 Ton/Yıl** dır.

2013 Yılında Haykoop Verilerine Göre Üretilen Süt Miktarı **36.018 Ton/Yıl** dır.

KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMININ KAPSAMI VE UYGULANAN PROJE KONULARI

Tarıma Dayalı Yatırımlar (Ekonomik Yatırımlar)

Bu Tebliğin amacı; Doğal kaynakların korunmasını dikkate alarak, kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi, tarımsal üretim ve tarımsal sanayi entegrasyonunun sağlanması, tarımsal pazarlama altyapısının geliştirilmesi, gıda güvenliğinin güçlendirilmesi, kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması, basınçlı sulama sistemlerinin geliştirilmesi, yürütülmekte olan kırsal kalkınma çalışmalarının etkinliklerinin artırılması ve kırsal toplumda belirli bir kapasitenin oluşturulmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Ekonomik yatırımları destekleme programı kapsamında;

- Tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik yeni yatırım tesislerinin yapımı,
- Tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik mevcut faal olan veya olmayan tesislerin kapasite artırımı ve teknoloji yenilenmesine yönelik yatırımlar,
- Tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik kısmen yapılmış yatırımların tamamlanmasına yönelik yatırımlar,
- Alternatif enerji kaynakları kullanan seraların yapımına yönelik yatırımlar,
- Koyun ,keçi manda konularında sabit yatırım konuları desteklenir.

Sakarya Kkydp Ekonomik Yatırımlar

ETAP	PROJE SAYISI	PROJE YATIRIM TUTARI (TL)	ÖDENEN HİBE TUTARI (TL)
1.Etap Yatırımlarında	1	406.773	175.000
2.Etap Yatırımlarında	0	0	0
3.Etap Yatırımlarında	11	4.021.675	1.880.651
4.Etap Yatırımlarında	5	2.723.900	1.244.916
5.Etap Yatırımlarında	9	4.827.027	2.231.862
6.Etap Yatırımlarında	8	5.477.062	2.317.325
7.Etap Yatırımlarında	5	3.623.618	1.399.894
TOPLAM	39	21.080.055	9.249.648

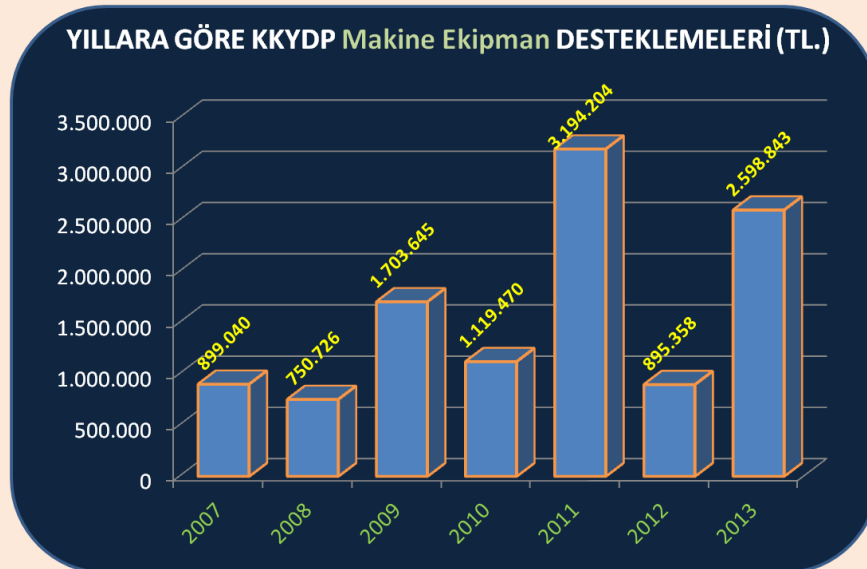
7. Etap konulu projelerde 5 adet proje uygulaması gerçekleştirilmiş olup, bu projeler için toplam 1.399.894 -TL hibe desteği ödenmiştir.

PROJE ADI	PROJE TUTARI	HİBE TUTARI
Kanatlı et ürünlerin şok.amb. Ve dep.projesi	993.347	299.836
Mısır kurutma tesisi . Tek.yen.kap.art. Projesi	600.000	299.750
Soğuk hava deposu projesi	985.791	299.983
Et ürün işleme ambalaj.. Kap.art. Tek.yen. Projesi	412.000	205.450
Adalılar kuru yemiş ayçiçeği kabak çekir. İşl. kurulması	632.300	294.875
TOPLAM	3.623.618	1.399.894

MAKİNE-EKİPMAN ALIMLARI ve BİREYSEL SULAMA

Bu Tebliğin amacı; tarımsal faaliyetler için geliştirilen yeni teknolojilerin çiftçi tarafından kullanımını yaygınlaştırarak; daha kaliteli ve pazar isteklerine uygun üretim yapılmasını sağlamak, zor şartlarda ve bedenen çalışan çiftçilerimizin işlerini kolaylaştırmak ve üretim maliyetlerini düşürerek uluslararası düzeyde rekabet edebilir bir düzeye getirmek için makine ve ekipman alımının desteklenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Programın yatırım konuları; Toplam 35 çeşit makineye destek verilmektedir. Bunlar;Anıza direkt ekim makinesi alımları, Arıcılık makine ve ekipmanı alımları, Balıkçı gemilerinde soğuk depo alımları, Balya Makinesi, Canlı balık nakil tankı alımları, Çayır biçme makinesi alımları, Çeltik fide dikim makinesi alımları, El traktörü alımları ,File sistemi kurulması , Mibzer alımları, Motorlu tırpan alımları ,Pamuk toplama makinesi alımları ,Pancar söküm makinesi alımları, Patates söküm makinesi alımları, Pülverizatör alımları , Sap parçalama makinesi alımları ,Sap toplamalı saman makinesi alımları ,Silaj makinesi alımları , Süt sağım ünitesi ve soğutma tankı alımları , Taş toplama makinesi alımları, Yem hazırlama makinesi alımları ,Zeytin hasat makinesi alımları, Çiftlik Gübre dağıtma makinesi, Biçer-bağlar, Diskli tırmık, Tambur filtre, Su ürünlerinde buzlama makinesi, balıkçı gemilerinde soğuk deposu ürünleri için kuluçka dolabı ,Biçerdöver ürün hasadında kullanılan GPS ve dane ölçer, Dal Parçalama Makinesi, Güneş Kolektörü, Toprak Frezesi ve 2013/28 nolu tebliğ ile Basınçlı sulama sistemi alımları

KKYDP Makine Ekipman Alımları

İlimizde 2013 yılı içinde Makine –Ekipman alımı konusunda toplam 1932 başvuru alınmış olup, bunlardan 653 makine ve ekipman için toplam 2.483.796,30 -TL hibe desteği yapılmıştır. Yapılan desteklemelerde Sakarya'nın öncelikleri dikkate alınmıştır.

2013 Yılı Makine-Ekipman Dağılımı

Makine Adı	Makine Sayısı	Ödenen Hibe Tutarı (TL)
Bahçe el traktörü	94	298.355,00
Pülverizatör	68	275.357,00
Süt sağım ünitesi ve soğutma tankları	60	259.282,00
Silaj makinesi	65	233.895,98
Mibzer	74	380.627,00
Yem hazırlama araçları	28	300.885,00
Sıra arası çapa makinesi	25	74.700,00
Arıcılık makine ve ekipmanı	4	2.501,50
Dal parçalama	11	31.550,00
Balya makinesi	4	90.985,00
Çiftlik gübresi dağıtma römorku	18	182.800,00
Çayır biçme makinesi	71	76.292,32
Diskli tırmık	44	97.394,50
Fındık toplama makinesi	16	54.054,00
Motorlu tırpan	36	28.440,00
Toprak frezesi	35	96.677,00
TOPLAM	653	2.483.796,30

2013 Yılı Makine-Ekipman İlçe Dağılımı

İLÇE ADI	ADET	TUTAR (TL)
Kaynarca	112	546.230,00
Akyazı	92	301.798,00
Adapazarı	81	282.772,00
Geyve	75	303.211,00
Taraklı	42	226.496,50
Hendek	42	131.065,00
Kocaali	38	115.208,50
Karasu	33	91.537,50
Söğütü	31	104.095,00
Pamukova	28	109.393,32
Ferizli	23	103.398,48
Erenler	19	63.495,00
Serdivan	18	66.446,00
Karapürçek	14	27.130,00
Arifiye	4	7.720,00
Sapanca	1	3.800,00
TOPLAM	653	2.483.796,30

2013 Yılı Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Makine Ekipman alımı kapsamında, Sakarya’da toplam 653 başvuru sahibine Makine Ekipman desteği sağlanmıştır.

İlimizde 2013 yılı içinde Bireysel Sulama konusunda toplam 20 başvuru alınmış olup, 19 yatırım için toplam 115.047,67 -TL hibe desteği yapılmıştır.

2013 Yılı KKYDP Bireysel Sulama Hibe Desteği Verilen Makine Ekipman Listesi

Makine Adı	Makine Sayısı	Ödenen Hibe Tutarı (TL)
Tarla içi Damla Sulama	13	89.308,45
Tarla içi Yağmurlama Sulama	5	20.811,12
Tarla içi Mikro Yağmurlama Sulama	1	4.928,10
Toplam	19	115.047,67

ÇİFTÇİ EĞİTİMİ VE YAYIM HİZMETLERİ

Tarımsal Yayım Hizmetlerinin Desteklenmesi Projesinin bir alt bileşeni olarak gerçekleştirilmekte olan genç çiftçilerin eğitimi çalışmalarının etkinliği artırmak amacıyla; Başkanlığımız, TZOB ve İŞKUR arasında işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, istihdamın korunmasına ve işsizliğin azaltılmasına katkı sağlamak amacıyla “Aktif İşgücü Piyasası Programları İşbirliği Protokolü” imzalanmıştır.

Protokol kapsamında Bakanlığımız ile Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin işbirliği ve Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü'nün desteği ile “Tarımsal Nüfus Gençleşiyor” adı verilen bir proje hazırlanarak yürürlüğe konmuştur. Proje çerçevesinde, Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'nün onaylı modüler eğitim programlarının uygulanacağı bu eğitimler, Ocak-Mart ve Ekim-Aralık aylarını kapsayan üçer aylık dönemlerde uygulanacaktır.

İŞKUR Genel Müdürlüğü eğitime katılacak kursiyerlere; her yıl belirlenen miktarda her bir fiili kurs günü için kursiyer zaruri ödemesi yapılması ve eğitimlere katılan kursiyerler için 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu gereği ödenmesi gereken sigorta primi, İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sigorta prim giderlerini karşılayacağı eğitimler, proje kapsamında yer alan İl Müdürlükleri ve Hizmetiçi Eğitim Merkezi Müdürlükleri tarafından kırsal kesimde yaşayan ve en az ilkokul mezunu 15-40 yaş arasında, tarımsal üretimin içinde ve gönüllülük esasına uyan genç çiftçilere yönelik olarak planlanmıştır.

Bu kapsamda Akyazı ilçesinde 20 bayan kursiyere süt sığırı yetiştiriciliği eğitimi verilmiştir.

Metot Demonstrasyonları

Dış mekan süs bitkisi yetiştiriciliğinde köklendirme; Toprak analizi için uygun şekilde numune alma; Fındık bahçelerinde dalkıran zararlısı ile mücadele yöntemleri; Bodur meyve bahçelerinde budama yöntemlerinin gösterilmesi amacı ile 41 metot demonstrasyonu planlanmış olup, 2013 yılında 33 uygulama ile 521 çiftçi eğitilmiştir.

Sonuç Demonstrasyonu

Fındık bahçelerinde basınçlı sulama ile sulama yöntemlerinin gösterilmesi; Alternatif ürün olarak çilek yetiştiriciliğinin gösterilmesi; Yeni kızılçık çeşitleri ile bahçe tesisi amacı ile 8 sonuç demonstrasyonu planlanmış olup 2013 yılında 4 sonuç demonstrasyonu gerçekleştirilmiştir.

Tarla Günü

Sonuç demonstrasyonlarında hedeflenen verim ve verimliliği artırıcı faktörlerin sonuçlarını üreticilere göstererek uygulamanın yaygınlaşmasını sağlamak amacıyla 2013 yılında yapılan 4 tarla gününe 31 çiftçinin katılımı sağlanmıştır.

Çiftçi Toplantısı

Araştırma kuruluşlarından intikal eden yeni tarım tekniklerinden çiftçileri haberdar etmek ve ilgilerini uyandırmak ve karar verme sürecini hızlandırmak amacıyla 2013 yılında 297 çiftçi toplantısı yapılarak 6 bin 174 çiftçi bilgilendirilmiştir.

Çiftçi Kursları

2013 yılında budama konusunda 1 kurs açılarak 25 üreticimize, süt sığırcılığı konusunda 2 kurs açılarak 47 üreticiye, 2 arıcılık kursu açılarak 37 çiftçimize eğitim verilmiştir.

Hizmet İçi Eğitimler

Su ürünleri yetiştiriciliği ve kiralamar ile ilgili mevzuat değişiklikleri, iç sularda av yasakları, 2013 yılı hayvan hastalıkları ile mücadele, hastalık çıkış ve sönüş uygulama esasları, tazminatlı hastalıklar, itlaf ve tazminat mazbatalarının düzenlenmesi, gıda sicili ve üretim izni gibi konularda 7 hizmet içi eğitim planlanmış olup 2013 yılında 3 hizmet içi eğitimde 339 personele eğitim verilmiştir.

Enformasyon ve Basın Yayın Hizmetleri

Çeşitli tarımsal konularda ilçe müdürlükleri ve çiftçilerden intikal eden yazılı ve görsel yayım malzemeleri talebi karşılanmıştır.

TARIMSAL YAYIM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

Tarımsal işletme sahiplerinin, tarımsal üretim, işleme ve pazarlama sürecinin bütün aşamalarında karşılaştıkları problemler ve bunların birbirleriyle ilişkileri hakkında bilgi sahibi olmalarını, kendilerine, geliştirilen teknolojileri kullanırmak suretiyle, bu problemleri çözebilecek bilgi ve beceri kazandırılmasını ve kırsal alanda yaşam standardının yükseltilmesini amaçlayan

tarımsal işletme sahiplerinin eğitimi, yayım, danışmanlık ve bilgilendirme faaliyetlerini düzenlemek amacıyla ilimizde 15 tarımsal kuruluş Tarımsal Yayım ve Danışmanlık yetkisi almıştır.

KADIN ÇİFTÇİLERE YÖNELİK ÇALIŞMALAR

Kırsal alanda kadın çiftçilere götürülen eğitim yayım çalışmalarının sonuçlarını görmek, tarımsal konularda performanslarını değerlendirmek, kendilerine olan güven duygularını geliştirmek, birbirleriyle kaynaşmalarını sağlamak ve girişimcilik ruhunu aşılama amacıyla Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımızın emirleri doğrultusunda Kadın Çiftçiler Yarışması düzenlenmiştir.

TARIMSAL YAYIMI GELİŞTİRME PROJESİ

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının uygulamakta olduğu tarımsal program ve politikalar ile uyumlu olacak şekilde hizmetleri yürütmek, çiftçileri eğitim ve bilgi yönünden desteklemek Tarımsal Yayımı Geliştirme Projesi uygulanmaktadır.

SAKARYA İLİ TARGEL PROJESİ PERSONEL DURUMU

UNVANI	UNVANI	KADRO SAYISI	BOŞ	DOLU
Mühendis	Ziraat Mühendisi	50	4	46
	Gıda Mühendisi	2	1	1
	Balıkçılık Tekn. Mühendisi	2	1	1
	Su Ürünleri Mühendisi	3	1	2
Veteriner Hekim		46	7	39
TOPLAM		103	14	89

	KADRO SAYISI	ZİRAAT MÜHENDİSİ	VETERİNER HEKİM	BALIKÇILIK TEKN.	GIDA MÜH.	SU ÜRÜNLERİ MÜH.
ADAPAZARI	13	6	7			
AKYAZI	9	4	3	1	1	
ARİFİYE	3	2	1			
ERENLER	9	5	3		1	
FERİZLİ	5	2	3			
GEYVE	6	3	3			
HENDEK	9	3	5			1
K.PÜRÇEK	2	1	1			
KARASU	9	4	3			2
KAYNARCA	9	4	5			
KOCAALİ	4	2	2			
PAMUKOVA	5	3	2			
SAPANCA	3	2		1		
SERDİVAN	6	3	3			
SÖĞÜTLÜ	5	3	2			
TARAKLI	6	3	3			
TOPLAM	103	50	46	2	2	3

TARIMSAL YENİLİKLERİN YAYGINLAŞTIRILMASI PROJESİ

Yalova Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü koordinatörlüğünde “Yeni Kızılılık Çeşitlerinin Tanıtılması ve Yaygınlaştırılması” projesi kapsamında; Taraklı, Geyve, Akyazı, Hendek ilçelerimizde 4 çiftçi belirlendi. Çiftçilerimizle birlikte Yalova Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü uygulama bahçesine teknik gezi düzenlendi. Çiftçiye dağıtılacak kızılılık fidanı için araştırma enstitüsünün temin edeceği aşılı fidanlar ile birlikte Yalova ilindeki örnek bahçelerden kalem alınarak köklendirme yapılmaktadır. Fidan dağıtımını 2013-2014 dikim sezonunda yapılacaktır.

Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araştırma Enstitüsü koordinatörlüğünde “Beřirli 77 Kırmızı Soğan çeşidinin tanıtımı ve yaygınlaştırılması” projesi kapsamında Geyve ve Pamukova ilçelerimizde çiftçi tespitleri yapılmıştır.2013 yılı bahar döneminde ekimi yapılan soğanların hasadı temmuz ağustos aylarında yapılmış olup proje 2014 yılında sonlandırılacaktır.

KURAKLIK EYLEM PLANI

2011 yılında hazırlanan Kuraklık Eylem Planı doğrultusunda çalışmalar yürütölmüştür.

HASAR TESPİT ÇALIşMALARI

2013 Yılı içerisinde 2013/5199 sayılı bakanlar kurulu kararına istinaden 01.01.2013–23.08.2013 tarihleri arasında Akyazı ilçesinden 19 üreticinin 571 dekar, Karasu ilçesinden 1 üreticinin 19 dekar ve taraklı ilçesinde 9 üreticinin 134 dekar olmak üzere toplam 29 üreticinin 725 dekar alanda % 30 ve daha üzeri zarar tespit edilmiştir. Ayrıca Pamukova ilçesinde 06.10.2013 tarihinde 237 dekar alanda don zararı belirlenmiştir.

GELİşİM VE DÖNÜşÜM

- o İlimizde kaba yem açığının giderme ve kaliteli yem üretimini artırmak amacı ile uygulanan yem bitkileri destekleri 2003 yılında 1.026.838 TL iken bu değer 2013 yılında 4,44 kat artarak 4.559.619 TL’ye ulaşmıştır.
- o Fındık desteklemesi 2003 yılında 3.323.795 TL iken 2013 yılında 21,47 kat artarak 71.365.591 TL’ye ulaşmıştır.
- o 2003 yılında yapılan suni tohumlama miktarı 16.531 iken 2013 yılında 3,58 kat artarak 59.289’e ulaşmıştır.
- o 2004 yılında 10.819 TL olan su ürünleri desteği 2012 yılında 1.902.033 TL’ye ulaşmıştır.
- o 2002 yılında arıcılık desteği 3.859 TL iken 2012 yılında bu değer 23,35 kat artarak 381.408 TL’ye ulaşmıştır.
- o Hayvancılık desteklemeleri 2003 yılında 66.054 TL iken 2013 yılında artarak 14.214.566 TL’ye ulaşmıştır.
- o Mazot desteklemesi 2003 yılında 2.069.809 TL iken 2013 yılında 2,36 kat artarak 4.891.517 TL’ye ulaşmıştır.
- o Gübre desteklemesi 2004 yılında 1.248.660 TL iken 2013 yılında 4,92 kat artarak 6.153.680 TL’ye ulaşmıştır.
- o Süt desteklemesi 2003 yılında 961.086 TL iken 2013 yılında süt ve süt tozu desteği 15,81 kat artarak 15.204.279 TL’ye ulaşmıştır.
- o İlimizde 2003 yılında çiftçilerimize yapılan tüm desteklerin tutarı 24.979.281 TL iken bu değer 2013 yılında bu oran 4,82 kat artarak 120.416.566 TL’ye ulaşmıştır.
- o Dış mekan süs bitkileri üretimi 2003 yılında 101 işletmede 1.659 da olan üretim, 2013 yılında yaklaşık 522 işletmeye üretim alanı ise 12.544 dekara ulaşmıştır.
- o Sakarya’da 2003 yılında 2 adet birlik, 86 adet Tarımsal Kalkınma Kooperatifi var iken 2013 yılında 22 adet birlik ve 110 adet kooperatife ulaşmıştır. 2003 yılı itibari ile 14 adet kooperatife proje uygulanırken gelinen 2013 yılında 35 adet kooperatife 41 projeye 28.731.979 TL kaynak kullandırılmıştır.
- o 2006 yılında başlayan Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Projesi (KKYDP) Kapsamında, Tarıma Dayalı Yatırım konularında toplam 39 proje tamamlanarak 9.249.648 TL hibe desteği ödenmiştir. Makine ekipman alımları konusunda 2013 yılı sonu itibari ile 3.195 makine-ekipman için 11.161.287 TL hibe desteği ödenmiştir.
- o 2003 yılında İl Özel İdare kaynaklarından tarımsal projelere 304.725 TL harcama yapılırken 2013 yılında bu rakam yaklaşık 2,16 kat artarak 658.403 TL’ye ulaşmıştır. 2003-2013 yılları arasında 87 proje için 5.250.426 TL kullanılmıştır. 2013 Yılında 9 adet gıda denetim aracı alınmıştır.
- o 2003 yılına kadar ilimizde toplam 2.932 da mera ıslahı yapılmıştır. 2013 Yılı itibari ile bu değer 5,62 kat artışla 16.485 dekara ulaşmıştır.

- İlimizden 2003 yılında 168 ton beyaz et ihracatı yapılır iken 2013 yılında 548 ton yaş sebze ve meyve, 9.689 ton çeşitli kuru gıda,7.792 ton çeşitli orman ürünleri 1.204.102 adet dış mekan süs bitkisi, 21.300 adet fide-fidan,74 ton tohum, 120.500 ton beyaz et ve 56.690 ton gıda ihracatı yapılmıştır.
- 2003 yılında 5.285 ton olan fındık ve ürünleri ihracatı ise 2013 yılında yaklaşık 16 kat artarak 97.514 tona ulaşmıştır.

ÖNEMLİ HEDEF VE ÖNERİLER

PROBLEM VE TESBİT	HEDEF, ÖNERİ VE ÇALIŞMALAR
Fındık destekleme alanlarının genişletilmesi.	Alan Bazlı Fındık Desteklemelerinden yararlanamayan İlçe Üreticilerinin mağduriyetlerinin giderilmesi için destekleme kriterleri uygun çiftçilerin bu kapsam içine alınması. Not:İlin toplam Fındık alanı .000 Ha. yararlanan alan 37.000 Ha.
Hayvancılık (Büyükbaş, Küçükbaş) işletmelerinin ruhsatlandırılması.	Sakarya Büyükşehir Belediyesi sınırları içine alınan Köylerin Mahalle statüsüne dönmesi ile işletme ruhsatlarının alımında Belediye Mevzuatı açısından sıkıntı yaşanmaktadır.Büyükşehir Belediye Mevzuatının yeniden gözden geçirilmesi.
Kanatlı işletmelerinin ruhsatlandırılması.	Kanatlı işletmelerinin Büyükşehir Belediye ve İl Özel İdare mevzuatları yönünden ruhsatlandırılmasında sıkıntı yaşanmaktadır. Büyükşehir Belediye sınırları içerisindeki tarımsal yapılara %40, İl Özel İdaresi sınırları içerisindeki tarımsal yapılara ise %5 imar izni uygulanmaktadır. Mevzuatın yeniden gözden geçirilmesi. Ayrıca tarımsal yapıların ormanlık ve yerleşim alanlarına olan mesafelerinin günün şartlarına göre üretici lehine düzeltilmesi.
Mera alanlarının belirlenmesi ve ıslahı.	Sakarya Büyükşehir Belediye sınırları içerisinde kalan meralar farklı yatırım konuları için talep edilmektedir. Mevcut mevzuatla tahsis amacı değişikliği mümkün olmamaktadır. Bu konuda mevzuatın yeniden gözden geçirilmesi.
Aşağı Sakarya ovasının toplulaştırılması.	İlimizin tarım arazilerinin küçük ve parçalı oluşundan dolayı ekonomik üretim yapılamamaktadır.Arazi toplulaştırılmasının yapılması,öncelikle Aşağı Sakarya ovasındaki 59.000 ha. Alanın toplulaştırılmasına öncelik verilmesi
Tarım alanları baskı altındadır.	Tarım alanlarının sanayi yatırımları, imar genişlemesi ve benzeri amaçlarla sürekli amacı dışına çıkarılma baskısı altındadır. Tarım alanlarının korunmasına ilişkin tedbirlerin alınması, büyük ölçekli planların hazırlanarak bu planlara uyulmasının sağlanması
Üretici örgütleri atıl halde.	Üretici örgütlerinin üretime katkı sağlayacak hale getirilmesi gerekmektedir. Mevcut örgütler kurulmakta çok az bir kısmı dışında tamamı atıl halde ve genel kurullarını bile zor yapmaktadır. Üretim organizasyonlarında daha etkin hale getirilmesi.
İl Müdürlüğü Analiz Laboratuvarı Aktif Hale getirilmeli.	Müdürlüğümüzde toprak, yaprak ve su analiz laboratuvarı bulunmakta olup mevzuat gereği Toprak Bölümü mezunu Ziraat Mühendisi olmadığından çalıştırılmamaktadır. Gerekli personel ihtiyacının karşılanması.
Sakarya Nehrinin korunması.	Sakarya Nehrinin kirlenmesinin önüne geçilmesi, su ürünleri varlığının zarar görmemesi, çevre sanayi ve yerleşim yerleri atıklarından nehrin korunması ve izlenmesi

Erenler Mahallesi Erenler-SAKARYA
Tel: 0264 241 20 13-14 Fax: 0264 241 20 16
web: <http://sakarya.tarim.gov.tr>
e-mail: bilgi@sakarya.tarim.gov.tr